

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Diplomová práce

2023

Bc. Eliška Balcárková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Vliv osobnosti moderátora na zpravodajský podcast
Vinohradská 12**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Eliška Balcárková

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: PhDr. ThMgr. Mgr. Karol Lovaš, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 4. 2023

Bc. Eliška Balcárková

Bibliografický záznam

BALCÁRKOVÁ, Eliška. *Vliv osobnosti moderátora na zpravodajský podcast Vinohradská 12*. Praha, 2023. 100 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. ThMgr. Mgr. Karol Lovaš, Ph.D.

Rozsah práce: 115 621

Abstrakt

Zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12 má od března 2022 nový hlas. Dnes již bývalou moderátorku pořadu, novinářku Lenku Kabrhelovou, která odešla se svým týmem do Seznam Zpráv, vystřídal u mikrofonu dlouholetý redaktor Radiožurnálu Matěj Skalický. Diplomová práce na základě této dosud ojedinělé a specifické události zkoumá vliv osobnosti moderátora na zpravodajský podcast a reflektuje ho především z pohledu posluchačů. V teoretické části je pozornost věnována médiu veřejné služby a jeho zpravodajství, fenoménu podcastingu jako novému způsobu šíření nejen mediálních informací i jedinečnosti rozhlasového moderování. Na základě vedených rozhovorů s oběma moderátory – Lenkou Kabrhelovou i Matějem Skalickým – přibližuje autorka odlišnou práci týmů podcastu Vinohradská 12 a prostřednictvím ředitele zpravodajství Českého rozhlasu a šéfa Radiožurnálu Ondřeje Suchana také neveřejná jednání média o výběru nového moderátora. Vlastní výzkum byl proveden kvantitativním dotazníkovým šetřením, pomocí kterého diplomantka přibližuje pohled publika na osobnost moderátora zpravodajského podcastu nebo motivace a důvody poslechu veřejnoprávního pořadu.

Abstract

From March 2022, the Czech Radio news podcast Vinohradská 12 has a new host. The former host of the show, journalist Lenka Kabrhelová, left with her team for Seznam Zprávy and has been replaced behind the microphone by a long-time Radiožurnál reporter Matěj Skalický. On the basis of this unique and specific event, the thesis examines the influence of the personality of the host on the news podcast and reflects on it mainly from the perspective of the listeners. The theoretical part focuses on the role of the public service medium and its news service, the phenomenon of podcasting as a new way of spreading information not only by the media, and the uniqueness of hosting on the radio. Based on interviews with both presenters – Lenka Kabrhelová and Matěj Skalický – the author presents two different approaches of the Vinohradská 12 podcast teams and in the interview with Ondřej Suchan, the News Director at Czech Radio and editor-in-chief of Radiožurnál, also the non-public selection procedure of a new host. The research was conducted by means of a quantitative questionnaire survey, with the help of which the graduate student presented the audience's view of the personality of the news podcast host or the motivations and reasons for listening to the public service show.

Klíčová slova

podcast, Vinohradská 12, moderátor, Český rozhlas, zpravodajství, rádio, Lenka Kabrhelová, Matěj Skalický

Keywords

podcast, Vinohradská 12, host, Czech Radio, news, radio, Lenka Kabrhelová, Matěj Skalický

Title/název práce

The influence of the presenter's personality on a news podcast Vinohradská 12

Poděkování

Předně bych ráda poděkovala všem respondentům za jejich čas a ochotu. Poděkování patří také vedoucímu diplomové práce PhDr. ThMgr. Mgr. Karolu Lovašovi, Ph.D. za spolupráci a vstřícnou komunikaci.

Obsah

Úvod	3
Teoretická část	5
Český rozhlas	5
Zpravodajství Českého rozhlasu	7
Podcasting	9
Vývoj podcastů	14
Klasifikace podcastů	18
Definice moderátora	24
Znaky rozhlasové moderace	24
Zpravodajský podcast Vinohradská 12	27
Vznik a vývoj	28
Změna moderátora pořadu v roce 2022	31
Současná práce tvůrců podcastu Vinohradská 12	32
Metodika výzkumné práce	35
Oblast výzkumu a výzkumná otázka	35
Vymezení cílů	36
Motivace výzkumu	37
Použitá metodika	38
Výběrový soubor a proces sběru dat	39
Sběr dat	40
Analýza	43
Limity výzkumu	43
Výzkumná část	45
Výsledky výzkumu	45

Závěry a interpretace výsledků	54
Závěr	59
Summary	60
Použitá literatura a zdroje	61
Literatura	61
Elektronické zdroje	62
Akademické práce	67
Rozhovory	68
Teze diplomové práce	69
Přílohy	74

Úvod

Diplomová práce se bude zabývat vlivem osobnosti moderátora na zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12, který prošel v roce 2022 zásadní změnou, jež byla na tuzemském podcastovém trhu ojedinělá. V polovině ledna oznámila novinářka a tvář populárního audio pořadu Lenka Kabrhelová odchod z veřejnoprávního rozhlasu do Seznam Zpráv¹ a médium muselo najít náhradníka za ženu, která celý koncept zpravodajského podcastu v Českém rozhlasu zavedla a byla se značkou Vinohradská 12 neodmyslitelně spojená. Vedení rádia do čela pořadu obsadilo redaktora Radiožurnálu Matěje Skalického, jeho působení veřejně oznámil rozhlas po více než měsíci, na začátku března.² Byl to dobrý krok? A záleží vůbec na tom, kdo zpravodajským podcastem provází?

Výměna moderátora populárního audio pořadu, kterému dala výslednou podobu novinářka Lenka Kabrhelová se svým tvůrčím týmem, rezonovala v prvních měsících roku 2022 mediálním prostorem. Otázkou ovšem zůstává, jak na událost zareagovala – a stále reaguje – česká společnost, respektive samotní posluchači veřejnoprávního podcastu. Diplomová práce by tak měla na základě výzkumu nastínit jejich odezvu a v širším kontextu vyhodnotit, zda má moderátor na zpravodajský podcast výraznější vliv.

V první části práce, která zasazuje následný výzkum do teoretického kontextu, se autorka zaměří na představení Českého rozhlasu i jeho zpravodajství a popisu samotného pojmu podcasting včetně vývoje a základní klasifikace. Následně budou definována specifika rozhlasové moderace. Autorka představí také stěžejní pořad této diplomové práce, zpravodajský podcast Vinohradská 12, a nastíní na základě informací z Českého rozhlasu jeho vznik, činnost posledních čtyř let i vnitřní postupy hledání nového moderátora. Druhá pasáž práce nejprve vymezení oblast výzkumu, cíle i motivace diplomantky, následně přiblíží užitou metodiku, samotný proces sběru dat či analýzu. V poslední části autorka provede vlastní výzkum, jehož výsledky a závěry představí pomocí grafů a slovního komentáře.

¹ JETMAR, J. Lenka Kabrhelová a její podcastový tým opouští Český rozhlas, jdou do Seznamu. In: *Mediář.cz* [online]. 17. 1. 2022

² BUMBÁLKOVÁ, B. Český rozhlas představuje nový tým Vinohradské 12 v čele s Matějem Skalickým. In: *Digital.Rozhlas.cz* [online]. 1. 3. 2022

V diplomové práci došlo oproti původní schválené tezi k drobným úpravám. Po důkladném uvážení se autorka rozhodla vyřadit dělení rozhlasových pořadů, protože podcasty jsou svébytným formátem a tato kapitola by tak byla zbytečným a irrelevantním textem navíc. Do osnovy byly naopak zařazeny limity výzkumu, se kterými se diplomantka vzhledem k minimální předchozí zkušenosti s dotazníkovým šetřením v průběhu práce setkala. V neposlední řadě byly upraveny názvy některých kapitol, a to z toho důvodu, aby lépe korespondovaly s textem, jež obsahují.

Důležitým zdrojem byly rozhovory. S bývalou moderátorkou podcastu Lenkou Kabrhelovou a analytikem Českého rozhlasu Adamem Javůrkem, jenž byl u vzniku Vinohradské 12, vedla autorka interview před dvěma lety v rámci své bakalářské práce. S oběma rozhovory následně pracovala v audio formě, použila je v rozhlasové montáži. Zásadní bylo pro diplomovou práci interview se současným moderátorem pořadu Matějem Skalickým, se kterým se diplomantka sešla v únoru. Nakonec byl osloven také ředitel zpravodajství Českého rozhlasu a stanice Radiožurnál Ondřej Suchan, který měl výměnu moderátorů v roce 2022 na starosti. Přepisy rozhovorů jsou součástí příloh. Diplomantka čerpala také z literatury, internetových zdrojů a některých akademických prací zabývajících se podcasty. Veškeré použité studijní materiály jsou uvedeny v závěru práce.

Teoretická část

Český rozhlas

Český rozhlas je veřejnoprávní médium, které je zřízeno zákonem č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu. Na základě tohoto předpisu instituce „*poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením rozhlasových programů, případně dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky a do zahraničí.*“³ Posláním i závazkem média je služba veřejnosti. Český rozhlas proto stále rozšiřuje dostupnost svých služeb, řídí se zákonem, kodexem i žurnalistickými zásadami a zaručuje názorovou pestrost a nestrannost. Za své vize a přetrvávající cíle označuje rozhlas především důvěryhodnost a nezastupitelnost na mediálním trhu.⁴ Český rozhlas je také součástí Evropské vysílací unie, jež sdružuje média veřejné služby z více než padesáti zemí a staví jejich budoucnost na spolupráci a solidaritě.⁵

Pravidelné rozhlasové vysílání na českém území začalo 18. května 1923 ve skautském stanu v Praze – Kbelích. Na začátku června téhož roku vznikla společnost Radiojournal, kterou založili Ladislav Šourek, Eduard Svoboda a Miloš Čtrnáctý. Po prvotních nezdarech, kdy rozhlasu chyběly zejména finance, a několikerém stěhování společnosti, si nové médium postupně získalo důvěru veřejnosti a v průběhu druhé poloviny dvacátých let narostla mimo jiné jeho společenská odpovědnost⁶ – vzdělává, informuje, baví. V další dekádě, kdy rozhlas definitivně přesídlil na stávající adresu, se vysílání značně profesionalizovalo a rozšířilo nabídku o nové žánry. Československý rozhlas byl v nadcházejících letech součástí mnoha historických událostí. V květnu roku 1945, tedy sedm let po nacistické dominanci, pronesl hlasatel Zdeněk Mančal v ranním vysílání památná slova: „*Je sechs hodín,*“ a dál vysílal už pouze v českém jazyce.⁷ Tento historický okamžik, který se považuje za zahájení Pražského povstání, si rozhlas i celé Česko připomíná dodnes. Po vytvoření samostatného zpravodajství v rozhlasu a vzniku

³ ČESKO. § 2 odst. 1 zákona č. 484/1991 Sb., České národní rady o Českém rozhlasu – znění od 1. 11. 2021. In: *Zákonyprolidi.cz* [online].

⁴ Český rozhlas. *Mise a vize Českého rozhlasu* [online]. 7. 11. 2011

⁵ EBU. *About the EBU* [online].

⁶ JEŠUTOVÁ, E.; kolektiv autorů. *Od mikrofonu k posluchačům*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9

⁷ Tamtéž

pořadu Rozhlasové noviny obsadili vedoucí funkce v rádiu členové KSČ, kteří v únoru 1948 plně přebrali řízení nad médiem.⁸ Dalších více než čtyřicet let, během kterých se několikrát radikálně proměnilo personální obsazení, programová nabídka i atmosféra v médiu, sloužil Československý rozhlas státu a jeho ideologii. Stejně jako další tuzemská média se rádio dočkalo svobody po listopadu 1989, kdy začalo vznikat velké množství soukromých rozhlasových stanic. Veřejnoprávnímu médiu tak vyrostla konkurence, které se musel rozhlas do jisté míry podříditi zejména svou programovou nabídkou. Od konce minulého tisíciletí se proměnila především rozhlasová technika, vysílání se postupně digitalizuje⁹, rozhlasová práce se rozšířila také na internet a sociální sítě, a navíc vznikla většina stanic Českého rozhlasu tak, jak je známe dnes.

Posluchači v současnosti naladí v analogovém FM pásmu čtyři celoplošné stanice Českého rozhlasu – Radiožurnál, Dvojka, Vltava a Plus. Dalších šest je šířeno po republice prostřednictvím DAB+ signálu, který aktuálně pokryje přes 70 procent populace uvnitř budov, do roku 2025 by chtělo veřejnoprávní médium rozšířit jeho dosah na 85 procent obyvatel. Podle technického ředitele Českého rozhlasu Karla Zýky totiž popularita DAB+ mezi posluchači neustále roste.¹⁰ Médium navíc zajišťuje prostřednictvím svých čtrnácti regionálních stanic také vysílání v krajích.¹¹

Rozhlas obecně zprostředkovává masovou komunikaci založenou na akusticko-auditivním principu a produkuje různé pořady pro širokou skupinu obyvatel.¹² Kromě prioritního vysílání, které si mohou lidé naladit na rádiových přijímačích nebo na internetu, například ve speciálních aplikacích, slouží rozhlas posluchačům také v jiných oblastech mediálního života – vytváří rozhlasové hry, v posledních letech i původní podcasty, pořádá několik soutěží a festivalů a jeho součástí jsou i hudební tělesa jako Symfonický orchestr ČRo nebo Dismanův rozhlasový dětský sbor.¹³ Rozhlas reaguje také na technologický rozvoj a trendy společnosti, když v posledních letech spravuje – zejména kvůli

⁸ JEŠUTOVÁ, E.; kolektiv autorů. *Od mikrofonu k posluchačům*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9

⁹ Tamtéž

¹⁰ POLÁK, L. Vypnutí FM vysílání není tématem nejbližších deseti let, předpokládá šéf techniky Českého rozhlasu. DAB+ bude dále rozvíjet. In: *Digital.rozhlas.cz* [online]. 1. 6. 2022

¹¹ Český rozhlas. *Regionální stanice* [online].

¹² OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. & kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7

¹³ Český rozhlas. *O rozhlase* [online].

sebe prezentaci – vlastní profily na sociálních sítích a komunikuje jejich prostřednictvím s fanoušky a posluchači.

Zpravodajství Českého rozhlasu

Český rozhlas směřuje výstupy svých redaktorů a reportérů především na nejposlouchanější zpravodajsko-publicistickou stanici Radiožurnál, jejíž vedení klade důraz zejména na srozumitelnost, přesnost a kvalitu. Spíše než rychlost, která je v současné době v médiích tolik vyzdvihována, upřednostňují pracovníci Radiožurnálu aktuálnost a důvěryhodnost. Zpravodajství z celé České republiky, ale i ze světa, se koncentruje na jedno místo, na pražské Vinohrady, kde rozhlas sídlí od roku 1933.¹⁴

Radiožurnál jako jediná celoplošná¹⁵ stanice v Česku vysílá živě 24 hodin denně a cílí na posluchače v produktivním věku nejen svým obsahem, ale také hudební dramaturgií. Právě proto lze označit tuto stanici jako „adult contemporary“, která je určena primárně pro posluchače ve věku od 25 do 50 let a doplňuje mluvené slovo masovou, mainstreamovou hudební složku založenou na popu nebo soft rocku.¹⁶

Radiožurnál zůstává už více než dva roky nejposlouchanější stanicí v českém éteru. Na podzim roku 2022 byl jeho podíl na tuzemském rozhlasovém trhu 11,5 procenta. Vysokou poslechovost si udržuje také analyticko-publicistická stanice Český rozhlas Plus, kterou si v loňském roce týdně naladilo 256 tisíc posluchačů.¹⁷ Tento programový okruh rozšiřuje základní faktické zpravodajství o souvislosti, názory, komentáře nebo rozhovory a je jedinou stanicí v Česku s „news/talk“ formátem, jenž kombinuje zpravodajské bloky s rozhovory a diskusemi¹⁸ při absenci hudby. Důležitou součástí zpravodajství Českého rozhlasu je od roku 2017 také server iRozhlas.cz s vlastními redaktory a reportéry, kteří otevírají pro čtenáře důležitá a obsáhlejší témata. Úzce spolupracují také s lidmi z Radiožurnálu, od kterých přejímají klíčové zpravodajské příspěvky. Ač hlavní a historicky významná budova Českého rozhlasu sídlí na adrese Vinohradská 12 v Praze, nedílnou součástí zpravodajství jsou také krajské redakce. Zprávy a reportáže tzv. krajánků

¹⁴ JEŠUTOVÁ, E.; kolektiv autorů. *Od mikrofonu k posluchačům*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9

¹⁵ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. & kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7

¹⁶ KOIŠ, J. Typy rozhlasových stanic podle formátu a posluchačů. In: *RadioTV.cz* [online].

¹⁷ POLÁK, L. Radiožurnál je i na podzim nejposlouchanějším českým rádiem. Vysoká čísla si drží také Plus. In: *iRozhlas.cz* [online].

¹⁸ KOIŠ, J. Typy rozhlasových stanic podle formátu a posluchačů. In: *RadioTV.cz* [online].

z celkem třinácti regionálních redakcí mají v celonárodním vysílání své pravidelné místo.

Média veřejné služby, zejména jejich zpravodajství, jsou pro chod demokracie nepostradatelná a dokazuje to i zpráva Reuters Institutu Digital News Report. Podle ní důvěřovalo v uplynulém roce Českému rozhlasu a jeho značce 58 procent lidí, nejvíce z celé tuzemské mediální scény.¹⁹

Zdroj: NEWMAN, N. a spol. Digital News Report 2022. Reuters Institute.

Ač Český rozhlas klade stále největší důraz na kvalitní lineární vysílání jeho stanic, zpravodajství veřejnoprávního média se v posledních letech rozšířilo i do prostředí internetu. Zmíněno již bylo digitálního vysílání, vznik zpravodajského webu iRozhlas nebo správa profilů na sociálních sítích. V roce 2019 navíc spustilo médium projekt mujRozhlas, tedy audio portál, který se zaměřuje výhradně na zvuk a obsahuje minimum textu²⁰. Právě adaptace na kontext doby je podle ředitele zpravodajství Švédského rozhlasu Olleho Zachrisona nezbytná. Změny rozhlasu navíc musí být masivní: „*Musíme se přizpůsobit, musíme se o hodně zlepšit a musíme to udělat v mnoha různých směrech. Musíme vyrábět lepší obsah a pak ho lépe prezentovat třeba v mobilních aplikacích. Takže musíme kompletně změnit naše pracovní postupy, ale přitom zůstat věrní vlastní historii a silným principům veřejné služby, které jsou pro nás zásadní.*“²¹

¹⁹ NEWMAN, N., FLETCHER, R., ROBERTSON, C. T., EDDY, K. a NIELSEN, R. K. Digital News Report 2022. Reuters Institute. In: *MediaGuru.cz* [online].

²⁰ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

²¹ *Interview Plus s Ollem Zachrisonem* [audio]. mujRozhlas, 29. 3. 2023

Podcasting

Podcasting lze, stručně řečeno, považovat za způsob šíření zvukových souborů z internetového prostředí do mobilních hudebních přehrávačů. Často se užívá jako synonymum ke slovu podcast, které se ovšem mnohdy definuje spíše jako konkrétní obsah samotného podcastingu.²² Výraz vznikl spojením anglických pojmů „iPod“, které označuje hudební přehrávač společnosti Apple, a slova „broadcasting“, jež se v českém jazyce užívá ve smyslu vysílání.²³

Pavel Kasík v publikaci *Slovník žurnalistiky* popisuje princip podcastů detailněji, když píše, že autor audio formátu, nazývaný také jako podcaster, nahraje konkrétní zvukový soubor na internet a posluchačům, respektive uživatelům internetu, nabídne odkaz buď v RRS (Really Simple Syndication)²⁴ kanálu, anebo ve speciální aplikaci k tomu určené. Čtečka RSS pak automaticky nahrává nové zvukové soubory pokaždé, kdy uživatel své hudební zařízení připojí k internetu.²⁵ Právě na poslechu tzv. „on demand“, tedy kdykoli a kdekoli, nezávisle na původním odvysílání, a navíc bez nutnosti internetového připojení, princip podcastů funguje, a to i přes to, že je v současné době neustále online většina z nás.

Podcasting se od běžného publikování souborů na internet odlišuje tím, že podcasty nahrávají tvůrci do speciálních aplikací k tomu určených a posluchači se mohou jednoduše přihlásit k jejich odběru a dostávají tak upozornění o nové epizodě pořadu.²⁶

Podcasty řadíme mezi nová média, tedy technologie a uživatelské praxe²⁷, které jsou založené na digitálním, číselném zpracování dat. S označením „nová média“ se nejčastěji spojuje Marshall McLuhan, který pojem použil už v 60. letech minulého století. Častěji se o nich hovoří ovšem s rozvojem počítačů a internetu v 80. a 90. letech minulého

²² HALADA, J. a OSVALDOVÁ, B. (eds.) *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5

²³ BERRY, Richard. Will the iPod Kill the Radio Star? Profiling Podcasting as Radio. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*. 2006, 12(2), 146. ISSN 1354-8565.

²⁴ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

²⁵ HALADA, J. a OSVALDOVÁ, B. (eds.) *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5

²⁶ HAMAŘÁKOVÁ, J. *Podcasty jako mediální fenomén 21. století a posluchačské návyky mileniálů v České republice*. Praha, 2020. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií.

²⁷ MACEK, J. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2011. ISBN 978-80-7464-025-4

století.²⁸ Podle Martina Listera a jeho spolupracovníků jsou nová média primárně digitální (založena na numerickém kódování dat)²⁹, s čímž souhlasí ve své publikaci také Jakub Macek, podle kterého je navíc označení „digitální média“ výstižnějším synonymem k novým médiím,³⁰ jež jsou nutně vázána na úhel pohledu. Vždy totiž záleží na kontextu současnosti, jinými slovy – každé médium bylo jednou nové.

Podcasty jsou jedním z typických příkladů individualizace masových médií, která je přirozenou vývojovou změnou posledních let a také současným trendem.³¹ O podcastech se dá mluvit jako o transformaci tradičního rozhlasového vysílání, podle ředitele zpravodajství Švédského rozhlasu Olleho Zachrisona ale bude dál rádio důležitou součástí společnosti. Pro pořad Interview Plus Českého rozhlasu nastínil několik krizových situací – invaze, zhroucení mobilních sítí nebo nedostatek elektrické energie. V takových krajních stavech je podle Zachrisona rádio v Evropě nepostradatelné a síť jeho FM vysílačů nesmírně důležitá.³²

Michael W. Geoghegan a Dan Klass, podle kterých je podcasting jednou z nejpozoruhodnějších technologií nedávné historie, protože dává jednotlivcům moc svobodně komunikovat se světem, pak rozšiřují v roce 2007 obecný pojem hudební přehrávač také o počítač.³³ Dnes lze ale s jistotou konstatovat, že poslech podcastů dominuje na chytrých mobilních telefonech, které vlastní většina obyvatel rozvinutého světa. K fascinaci Geoghegana a Klasse nad podcasty se přidává novinář a komentátor Miloš Čermák, který popularitu podcastů původně neočekával. Podle Čermáka se totiž od devadesátých let postupně všechna novinářská sdělení zkracují³⁴ a jinak tomu není ani u rozhlasových příspěvků. Posluchači nechtějí věnovat zpravodajství v rádiu takový prostor jako dříve, a už vůbec ne jako před vznikem televizního vysílání, kdy bylo rádio součástí rodinných setkání i centrem mediální zábavy. Lidé v současnosti vyžadují

²⁸ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. & kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7

²⁹ LISTER, M., DOVEY, J., GIDDINGS, S., GRANT, I., a KELLY, K. *New Media: a critical introduction*. Londýn a New York: Routledge, 2009. ISBN 0-203-88482-5

³⁰ MACEK, J. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2011. ISBN 978-80-7464-025-4

³¹ MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. České vydání – Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3

³² *Interview Plus s Ollem Zachrisonem* [audio]. mujRozhlas, 29. 3. 2023

³³ GEOGHEGAN, M. W. a KLASS, D. *Podcast Solutions: The Complete Guide to Audio and Video Podcasting*. 2007. New York: Apress. ISBN 978-1-59059-905-1

³⁴ ROGNER, Š. Dobrý podcast je jako sedět s dvěma lidmi v hospodě a jen poslouchat, říká Miloš Čermák. In: ČT24.cz [online].

a očekávají od rozhlasového vysílání maximálně stručné a srozumitelné zprávy³⁵, které konzumují v rámci kulisového poslechu jako doplněk zpravidla při jiné činnosti.

Podcast je ale ve své podstatě naprosto opačným formátem – vysvětluje, obsáhle shrnuje a posluchači si ho musí sami dohledat a cíleně pustit. Poslech podcastů tak vyžaduje aktivnější konzumenty, celý pořad je tvořen na rozdíl od kontinuálního rozhlasového vysílání jako logické a více intimní souvislé vyprávění.³⁶ Moderátor Vinohradské 12 Matěj Skalický pak posouvá charakteristiku podcastu, když o něm mluví jako o hyperintimním médiu.³⁷ Podle Olleho Zachrisona ze Švédského rozhlasu je podcast na rozdíl od pořadů v lineárním vysílání tvořen odlišně. Musí být mnohem preciznější v tom, co nabízí a přesvědčivý ihned zkraje podcastu: *„Víme totiž, že když se se vám nepodaří zaujmout lidi během prvních zhruba 20 vteřin, tak lidé přeskóčí a budou poslouchat něco jiného. (...) V první vteřině máte sto procent posluchačů a nejméně posluchačů je v poslední vteřině. V průběhu musíte posluchače neustále znovu zapojovat a žádat o pozornost. U lineárního poslechu je to úplně jinak – někdo slyší pořad od začátku, ale spousta lidí přijde až v jeho průběhu.“*³⁸

V současnosti, kdy podcasty nedosahují ani zdaleka svého vrcholu³⁹ a stále nově přibývají, jsou samotné podcasty a jejich poslech spojené především s mobilním telefonem a speciálními aplikacemi typu Spotify, Apple Podcast, Google Podcasts atd.⁴⁰ Podle studie o globální poslechovosti podcastů z července roku 2021 počet posluchačů na celém světě neustále roste a podle odhadů se bude i nadále zvyšovat. V roce 2020 poslouchalo podcasty přes 332 milionů uživatelů internetu, o rok později jejich počet vzrostl na téměř 384 milionů.⁴¹ To, že budou podcasty fenoménem i následujících let, dokazuje také výzkum Reuters Institutu. Celkem 72 procent vydavatelů, kteří byli osloveni, se plánují vzhledem k nepředvídatelnosti sociálních médií v roce 2023 zaměřit zejména na podcasty a další digitální audio formáty. Takovou investici považují na nejlepší způsob

³⁵ MOTAL, J. *Nové trendy v médiích II*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5826-2

³⁶ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *DigitalNewsReport.org* [online]. 2019

³⁷ *Interview Plus s Matějem Skalickým* [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023

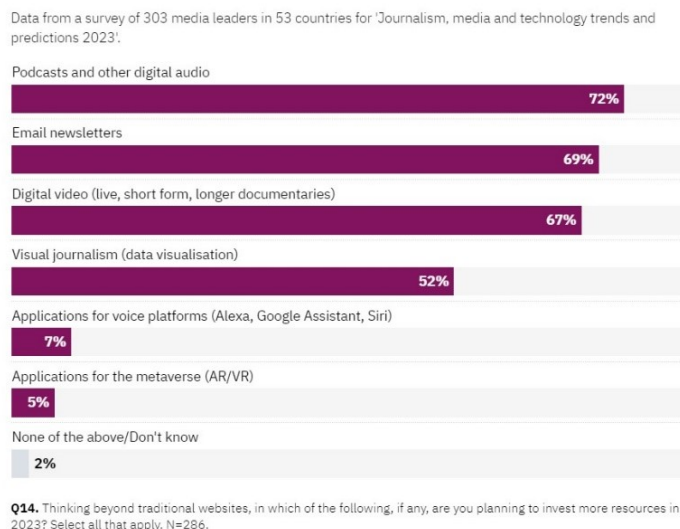
³⁸ *Interview Plus s Ollem Zachrisonem* [audio]. mujRozhlas, 29. 3. 2023

³⁹ GÖTTING, M. Ch. Number of podcast listeners worldwide 2019-2024. In: *Statista.com* [online].

⁴⁰ BŘEZINOVÁ, V. Kde poslouchat podcasty? Nejobsáhlejší přehled podcastových appek roku 2020. In: *česképodcasty.cz* [online].

⁴¹ GÖTTING, M. Ch. Number of podcast listeners worldwide 2019-2024. In: *Statista.com* [online].

pro budování hlubšího a konkrétnějšího vztahu s publikem.⁴²

Zdroj: NEWMAN, N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2023.

Úspěch podcastů pomáhají ve svém článku vysvětlit také Viera Krúpová a Zora Hudíková, podle kterých podcasty reagují na změnu životního stylu současného moderního člověka. Se zvyšujícím se tempem života a nároky na jeho vysokou kvalitu a na pracovní výkonnost se lidé pokouší o maximální využití svého času a hledání způsobu, jak dělat více věcí či činností najednou. A právě podcasty, jako formát, který stačí jen poslouchat, umožňují zábavu nebo poznání při dalších denních činnostech, a to kdykoli a kdekoli.⁴³

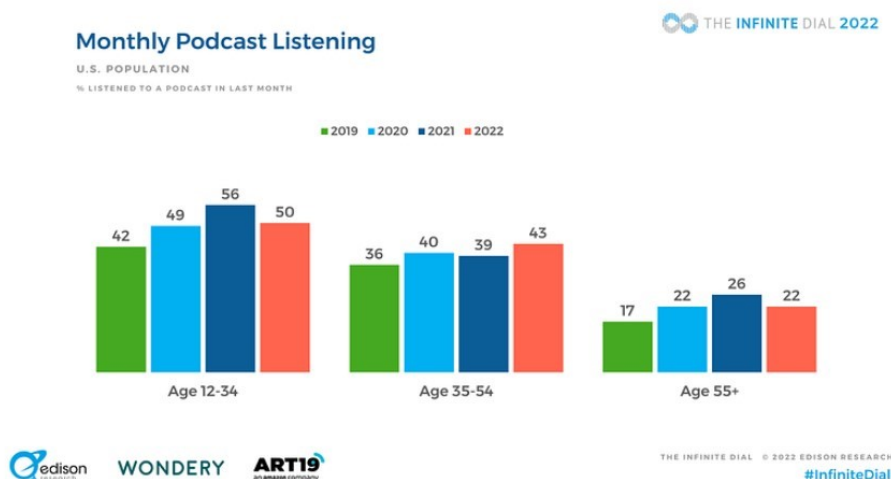
Široká nabídka podcastů v Česku i ve světě, jejich dostupnost, snadné ovládání i způsob poslechu, dělají z tohoto formátu už několik let trend. Posлуhači se mohou díky podcastům odreagovávat i vzdělávat, mohou své oblíbené pořady poslouchat na cestách, při uklízení nebo běhání. Podle studie podcastů lidé nejčastěji poslouchají své oblíbené pořady právě při běžných denních aktivitách a úkolech jako je dojíždění do práce nebo domácí práce. Účastníci výzkumu zároveň uvedli, že se díky poslechu cítí více produktivní a věří, že se dozvěděli něco nového.⁴⁴

⁴² NEWMAN, N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2023. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 10. 1. 2023

⁴³ KRÚPOVÁ, V. a HUDÍKOVÁ, Z. *Podcast – A Modern Form of Original Audio Formats?* Megatrends and Media [online]. 2021

⁴⁴ PERKS, L. G. a TURNER, J. S. *Podcasts and Productivity: A Qualitative Uses and Gratifications Study* [online]. 17. 7. 2018

Za úspěchem podcastů stojí i jejich provedení, které se s rozvojem technologií neustále zlepšuje. Kvalitní zvukové zpracování, ale i precizní práce s hlasem přidává podcastům na intimitě a empatii⁴⁵, díky které může posluchač nahlédnout do myšlenek a soukromí jakéhokoli podcastera.⁴⁶ Spisovatelka, akademička a podcasterka Siobhán McHugh pak dokonce přirovnává tvůrce podcastu k našemu nejlepšímu kamarádovi pro daný okamžik.⁴⁷ Při jeho poslechu dáváme prostor fantazii, detekujeme náladu i pocity podcastera. Podcasty jsou ve své podstatě novodobým rádiem⁴⁸ – novinář Matěj Skalický je přirovnává k renesanci rádia⁴⁹ – a suplují jeho funkce zejména mladší generaci lidí, která rádio nikdy nevlastnila.⁵⁰ Právě toto publikum poslouchá podcasty nejčastěji. Jeho podíl ve Spojených státech očekávala společnost Edison Research v rámci všech posluchačů zhruba 50procentní. Ač se během pandemie koronaviru poslech u této skupiny výrazně zvýšil, během roku 2022 už společnost další významný nárůst nepředpokládala.⁵¹

Zdroj: Podcasting's key statistics for 2022.

⁴⁵ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁴⁶ BERRY, R., FOX, N. a LLINARES, D. *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media*. 2018. Londýn: Palgrave Macmillan. ISBN 978-3-319-90056-8

⁴⁷ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁴⁸ TOBIN, S. J. a GUADAGNO, R. E. Why people listen: Motivations and outcomes of podcast listening. In: *Journals.plos.org* [online]. 6. 4. 2022

⁴⁹ *Interview Plus s Matějem Skalickým* [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023

⁵⁰ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁵¹ Podcasting's key statistics for 2022. In: *EdisonResearch.com* [online]. 30. 3. 2022. [cit. 7. 3. 2023].

Zda jsou podcasty pouhým trendem nebo médiem budoucnosti, ukáže čas. Jak popsal profesor a prognostik Paul Saffo – než technologická novinka plně prostoupí společností, trvá to tři dekády, tedy zhruba generaci a půl. Během dvaceti let si lidé mohou pohodlně technologii buď osvojit nebo odmítnout bez toho, aniž by do rozhodovacího procesu zasáhla nová generace s vlastními nápady nebo myšlenkami.⁵²

Vývoj podcastů

Pro vznik samotné myšlenky podcastu byl zásadní vývoj technologií a jejich dostupnost. S koncem devadesátých let minulého století a začátkem nového tisíciletí se dostala mezi širší veřejnost nejen mobilní zvuková nahrávadla, ale také osobní počítače za přijatelnou cenu, a především internetové připojení.⁵³ Zatímco v roce 2000 používalo internet přibližně 10 procent osob starších 16 let (studenti vysokých škol, IT odborníci...), loni v Česku činil podíl uživatelů internetu ve stejné věkové kategorii už 85 procent. Drtivá většina z nich pak užívá internet pravidelně, tedy alespoň jednou týdně.⁵⁴

Samotný veřejnoprávní rozhlas se k internetu připojil již na začátku listopadu 1994, vlastní české webové stránky vznikly o čtyři roky později⁵⁵, kdy získávalo přístup k internetu stále více lidí. Od přelomu tisíciletí až dodnes byly vytvořeny sociální sítě i nové, modernější technologie. Chytrý telefon, který jako zařízení dominuje v poslechu podcastů, využívá v současné době k přístupu na internet 77 procent lidí v Česku. Mladší generace je pak téměř stoprocentní. Ve věkové skupině 16-24 let se z telefonu k internetu totiž připojuje 99 procent obyvatel.⁵⁶

Prototyp podcastů vznikl už v roce 2001, když softwarový vývojář a samozvaný mediální hacker David Winer zdokonalil RSS technologii, jež pomohla k šíření podcastů na internetu.⁵⁷ Na vzniku podcastů má zásluhu také bývalá tvář hudební stanice MTV

⁵² SAFFO, P. Paul Saffo and the 30-year Rule. *Design world*. 1992, s. 18-23. ISSN 0810-6029

⁵³ PÁVOVÁ, Lucie. *Zpravodajství on demand. Srovnávací studie zpravodajských podcastů v Česku*. Praha, 2022. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd.

⁵⁴ Český statistický úřad. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami – 2022*. [online]. 22. 11. 2022

⁵⁵ Příběh rozhlasu. *Rozhlas na internetu* [online].

⁵⁶ Český statistický úřad. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami – 2022*. [online]. 22. 11. 2022

⁵⁷ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN

Adam Curry, který napsal program iPodder umožňující stahování internetového rozhlasového vysílání do jeho přenosného iPodu.⁵⁸ Podcasting se dostal do povědomí zejména kolem roku 2004, kdy se novinář Ben Hammersley pokusil nový mediální audio objev popsat v článku pro britský deník The Guardian. Ze tří jeho návrhů se ujal právě podcasting⁵⁹ a od té doby se začalo o novém trendu mluvit napříč celým světem.⁶⁰

Českému publiku představil podcasty jako jeden z prvních Patrick Zandl, který na jaře 2005 na internetovém serveru Lupa.cz seznámil uživatele se samotným pojmem podcast a vysvětlil princip jejich fungování. Zároveň varoval před podcastingem jako „rizikovým prvkem pro mediální domy“, protože tyto pořady měly podle Zandla potenciál do určité míry obejít vydavatelství, a to legálně s ohledem na autorská práva.⁶¹ Dnes, zhruba po osmnácti letech, už víme, že média dokázala podcasty využít ve svůj prospěch – a to nejen rozhlas, jenž má k podcastům co se formátu týče nejbliž, ale také tištěná nebo audiovizuální média.

Zřejmě první rozhlasovou stanicí, která nabídla svým posluchačům pořad ve formě podcastu, bylo již nefungující Radio Akropolis. První díl Homeless reality show – 72hodin odvysílalo rádio v červnu roku 2005.⁶² Zatímco v Česku vznikají první podcasty, které zdaleka nedosahují kvalit současných nahrávek, editoři slovníku New Oxford American Dictionary označují podcast slovem roku 2005.⁶³ Právě ve Spojených státech se podcasty v dalších letech rozvíjí nejvíce – i přesto ale podle průzkumu společnosti Edison Research o podcastech v roce 2009 někdy slyšelo jen 43 procent Američanů.⁶⁴ Podle rozhlasového technika a odborníka na podcasty Richarda Berryho je pro podcasting stěžejní rok 2014, kdy se poslech přesouvá z iPodů do mobilních telefonů a kdy startuje investigativní pořad s názvem Serial⁶⁵, který díky obrovskému zájmu posluchačů přiměl tvůrce klasického rádiového vysílání změnit pohled a způsob přemýšlení o tomto audio fenoménu.⁶⁶

9780231208765

⁵⁸ WATSON, S. How Podcasting Works. *HowStuffWorks.com* [online]. 2005

⁵⁹ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁶⁰ GURMET, A. A slice of podcasting history. In: *Blog.Gourmet.net* [online]. 26. 4. 2005

⁶¹ ZANDL, Patrick. Podcast – revoluce v internetovém vysílání. In: *Lupa.cz* [online].

⁶² KRČMÁŘ, P. Radio AKROPOLIS používá Podcast. In: *Root.cz* [online]. 21. 6. 2005

⁶³ HONAN, M. Podcast is 2005 Word of the Year. In: *Maxworld.com* [online]. 5. 12. 2005

⁶⁴ International Podcast Day, September 30. *Podcasting Historical Timeline and Milestones* [online].

⁶⁵ BERRY, R. A Golden Age of Podcasting? Evaluating Serial in the Context of Podcast Histories [online]. 2015

⁶⁶ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

Publicista David Carr z The New York Times pak označil Serial za průlomový hit podcastingu.

Pravděpodobně nejznámější zpravodajský podcast na světě, kterým se inspirovali další tvůrci a média po celém světě, The Daily, vznikl v roce 2017 a představil nový způsob zpracování zpravodajských témat.⁶⁷ České podcasty zažily největší rozmach o dva roky později, tedy v roce 2019, kdy je začala ve větším produkovat nejen tuzemská média, ale také firmy či influenceři.⁶⁸

Podcasty může v současné době vytvářet každý, vedle sociálních sítí je lze totiž uvést jako další příklad produčivatelství (produsage), kdy se do produkce online obsahu zapojují sami uživatelé internetu.⁶⁹ V budoucnosti budou podcasty, stejně jako další mediální výstupy, zřejmě doprovázet reklamy – v zahraničí tento formát vidíme již dnes. Inzerce lze právě u podcastů poměrně strategicky a jednoduše zacílit. Pokud se za kvalitní žurnalistický obsah bude výhradně platit, podcasty – a to nejen zpravodajské – nebudou s největší pravděpodobností výjimkou. Prémiové přehrávání podcastů bez reklam za úplatek se podle novináře Nica Newmana stanou ve světě běžnou součástí už v letošním roce.⁷⁰

Podcasty v Českém rozhlasu

Většina vývojových změn posledních let v rozhlasovém vysílání souvisela s rozšířením již zmiňovaného internetu a nových technologií, které byly a jsou stěžejním předpokladem pro aktuální trendy, mezi něž se podcasty bezpochyby řadí. Rozhlas si udržuje svůj akusticko-auditivní princip⁷¹, kvůli němuž je cokoli, co přesahuje zvukovou rovinu, nekomunikovatelné, a který patří mezi rozhlasová specifika, už jen v běžném lineárním vysílání. Díky expanzi do online prostředí a produkci podcastů komunikuje médium s veřejností také vizuálně například na vlastním zpravodajském serveru nebo sociálních sítích (YouTube, Facebook...), kde má možnost interakce s veřejností a posluchači.

⁶⁷ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁶⁸ Media Guru. *Zájem o podcasty v Česku roste, teď ještě zlepšit kvalitu* [online]. 16. 10. 2019

⁶⁹ BRUNS, A. *Blogs, Wikipedia, Second Life, and Beyond: From Production to Produsage*. New York, Peter Lang Publishing, 2008. ISBN-13: 978-0-8204-8866-0

⁷⁰ NEWMAN, N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2023. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 10. 1. 2023

⁷¹ MOTAL, Jan. *Nové trendy v médiích II*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5826-2

Český rozhlas, jako jediné veřejnoprávní médium se zaměřením na zvuk, se začal zabývat podcasty už kolem let 2005 2006, kdy se tuzemská internetová scéna s novým pojmem teprve seznamovala. Nejprve rozhlas nabízel k poslechu on demand své pořady z vysílání, distribuoval je ve formátu MP3 na svých webových stránkách.⁷² Podle analytika Adama Javůrka ale rozhlas žádnou revoluci nepřinesl. Před zhruba sedmnácti lety totiž neexistovaly chytré mobilní telefony, lidé běžně neposlouchali audio na cestách a stejně tak nepoužívali mobilní data⁷³, která jsou dnes často neodmyslitelnou součástí našich životů. „Znamenalo to vlastně jenom to, že se vám automaticky stáhly nějaké audio soubory, které jste si pak mohli nahrát do MP3 přehrávačů, jako je třeba Apple iPod,“ dodává Adam Javůrek. Původní podcasty, které se vyrábí výhradně pro online prostředí a podcastové aplikace, začal rozhlas produkovat až později.⁷⁴ S aplikací mujRozhlas a masovým rozšířením podcastů i chytrých telefonů se ovšem rádio k distribuci záznamů z vysílání postupně vrací. Posлуhači si mohou v současnosti zpětně pustit například oblíbené rozhovory Lucie Výborné s jejími hosty nebo společenská interview nazvaná Blízká setkání, kterými provází Tereza Kostková a Adéla Gondíková, i další pořady z vysílání všech stanic Českého rozhlasu.

První původní podcast vznikl v Českém rozhlasu před šesti lety, v roce 2017. Projekt o intimitě a sexualitě mladých lidí s názvem Zhasni! měl kvalitní zvuk a byl nahráván s vědomím, že je určen pro podcastové aplikace⁷⁵ a poslech on demand. Největší pozornost si ale vysloužil zpravodajský pořad Vinohradská 12, jehož původní tým vydal úvodní epizodu v dubnu 2019. Od té doby rozhlas nahlíží i na běžné pořady určené pro lineární vysílání odlišně – tedy tak, aby byla jejich distribuce do podcastových platforem co nejsnazší.⁷⁶ Nejdále je podle Javůrka rozhlasová stanice pro mladé posluchače Radio Wave,⁷⁷ která právě s myšlenkou distribuce přes podcastové aplikace vytvořila pořady Moje terapie, Svatebky nebo Zkouškový. Na online šíření se dbalo také u výroby úspěšného podcastu Kriminálka od Českého rozhlasu Dvojka.⁷⁸

Aktuálně Český rozhlas disponuje širokou škálou podcastů – původních i pořadů z vysílání. Kompletní nabídku naleznou posluchači ve speciální aplikaci mujRozhlas, která obsahuje kromě podcastů také audioknihy, všechny pořady i živé vysílání jednotlivých

⁷² Radiožurnál. *Rádío na přání... vaše vlastní volba* [online].

⁷³ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

⁷⁴ Tamtéž

⁷⁵ Tamtéž

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ Český rozhlas. *Radio Wave* [online].

⁷⁸ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

stanic Českého rozhlasu. Platforma mujRozhlas je navíc zdarma dostupná také ve formě webových stránek. Podcasty publikuje rádio i do soukromých aplikací, mezi nimiž je například Google Podcasts, Apple Podcasts, Overcast nebo Spotify. Veřejnoprávní rádio láká na internetových stránkách na podcastovou produkci a uvádí několik důvodů, proč by posluchači zvyklí na klasické lineární vysílání, měli konzumovat podcasty. Za prvé budou mít přehled o všech dílech oblíbených rozhlasových pořadů, které se automaticky stahují do počítače nebo mobilního telefonu. Druhým důvodem je vlastní nastavení a přizpůsobení programu, posluchači si tak mohou pouštět podcasty či pořady kdykoli a kdekoli. Rozhlas také nabízí možnost sestavit si „rádio na tělo“ a moct tak poslouchat opravdu pouze to, co uživatel preferuje.⁷⁹

Právě spuštění projektu mujRozhlas v roce 2019⁸⁰ podcastům v Českém rozhlase pomohlo. Kromě poslechu pořadů on demand chtělo rádio tímto krokem oslovit také nové, především mladší publikum a zavést nové technologické inovace.⁸¹ Podle Adama Javůrka jde navíc o platformu, díky které není rádio závislé na soukromých aplikacích: „*Protože člověk nikdy neví, jak se rozhodnou změnit svůj byznys model, co udělají, kam přesunou svoji pozornost.*“ Rozhlas je tak připravený na situaci, kdy by se podcastové aplikace v budoucnu specializovaly například na video formáty nebo začaly upřednostňovat vlastní obsah.⁸²

Klasifikace podcastů

Podcasty lze rozdělit podle velkého množství kritérií. Tím nejrozšířenějším, které využívá většina aplikací a jiných online platform ve světě i v Česku, je kategorizace podle tématu. Například web České podcasty dělí jednotlivé pořady do oblastí jako jsou zprávy, vzdělání, společnost, sport, zdraví a fitness, věda, hudba atd.⁸³ Velmi podobné členění má i server Podcasty.info⁸⁴ nebo aplikace Youradio Talk, která nabízí uživatelům možnost vybrat si podcast k poslechu také na základě autora – mezi nimi figurují česká média (Český rozhlas, Seznam Zprávy, Hospodářské noviny...), internetové stránky (mall.tv,

⁷⁹ Český rozhlas. *Jak na podcasty* [online].

⁸⁰ POLÁK, L. a BUMBÁLKOVÁ, B. Startuje projekt mujRozhlas, největší audioportál na českém internetu. In: *Digital.rozhlas.cz* [online]. 4. 12. 2019

⁸¹ Tamtéž

⁸² Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

⁸³ České podcasty [online].

⁸⁴ Podcasty.info. *Katalog českých podcastů* [online].

info.cz...) i konkrétní osobnosti či influenceri (Jiří Štěpánek, Luboš Xaver Veselý...).⁸⁵

Dělit podcasty můžeme také podle jejich délky – některé mají 20 minut, jiné až několik hodin. Stejně tak záleží na formě, kterou autor pořadu zvolí. Existují podcasty monologické, konverzační nebo například rozhovorové.⁸⁶

Podle žánru a podle obsahu dělí podcasty také Siobhán McHugh. Podle ní se dá v podcastech vyprávět na základě faktů o investigativní žurnalistice, skutečných zločinech, historii, zpravodajských tématech i různých jiných námětech. Zároveň definuje podcasty monologické, konverzační, poetické i memoáry. Z hlediska obsahu dělí ve své nejnovější publikaci podcasty na vědecké, umělecké a kulturní, technologické, zpravodajské a politické, komediální, historické, naučné, podcasty o zdraví anebo pro děti.⁸⁷

Jednotná kategorizace podcastů ovšem zřejmě neexistuje, i tak lze alespoň částečně zasadit zpravodajský podcast – jako terminus technicus – hned do několika oblastí. Zpravodajské podcasty spadají nepřekvapivě do kategorií zprávy, mají většinou kratší stopáž od 15 do 40 minut a jsou vedené formou rozhovoru. Většina takových pořadů po celém světě, včetně Česka a podcastu Vinohradská 12, se inspirovala pravděpodobně nejznámějším podcastem tohoto druhu The Daily⁸⁸, který vydává The New York Times a který plně odpovídá zmíněné definici.

Zpravodajský podcast

Zpravodajství je v rámci žurnalistiky definováno jako faktické sdělování, které plní informační funkci a zachycuje události neutrálně.⁸⁹ Redaktor, který vytváří zpravodajské příspěvky, shromažďuje informace, selektuje je a následně v požadované formě dál distribuuje mezi čtenáře, posluchače nebo diváky. Akademik a spisovatel Denis McQuail vysvětluje základní zpravodajské vlastnosti na několika pojmech. Samotná zpráva seznamuje publikum s reálným světem, a tak je podle něj nutnou podmínkou obecná fakticita. Konkrétnějšími vlastnostmi zpravodajských příspěvků je jejich přesnost a úplnost, zásadní je také relevance neboli závažnost skutečnosti. Své zastoupení má

⁸⁵ Youradio Talk. *Kategorie* [online].

⁸⁶ CORBETT. R. What are the different types of podcast? In: *RachelCorbett.com* [online].

⁸⁷ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

⁸⁸ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

⁸⁹ OSVALDOVÁ, B. & kolektiv. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 987-80-246-4612-1

i nestrannost, která plní funkci zejména v případě konfliktu události.⁹⁰ Naproti tomu publicistika je založená na stanoviscích a názorech, informace je pro ni pouhým východiskem, nikoli cílem jako v případě zpravodajství.

V rozhlasové žurnalistice, ke které mají podcasty bezpochyby nejbliže, se zpravodajství a publicistika vzájemně doplňují, doktor Josef Maršík dokonce používá pro označení jejich vztahu v rozhlasovém programu slovo „korelace“. Zároveň však dodává, že ač je hranice mezi těmito pojmy velmi tenká, je pro žurnalistiku zásadní ji jasně vymezit,⁹¹ což nepochybně platí také pro nově vznikající formáty, kterými před lety byly i podcasty.

Zpravodajský podcast by měl na základě výše uvedených definic předkládat fakta, případně vysvětlovat detaily, na které díky stopáži podcastu zbývá čas. Většina tvůrců tuzemských podcastů, jež se prezentují jako zpravodajské, ale k nahrávání – ať už občas nebo častěji – zvou analytiku či komentátory. Stejně tak využívají pro atraktivitu a lepší poslech hudební podkresy, které do běžných zpravodajských pořadů nepatří. Přesnější a nezavádějící označení pro všechny takové pořady by tedy mohl být zpravodajsko-publicistický podcast. Podle moderátora Vinohradské 12 Matěje Skalického je lepší a významově plně správná definice „podcast na zpravodajské téma“.⁹² Označení zpravodajský podcast je vžitý pojem v Česku i v zahraničí, a proto je pro zjednodušení užívaný posluchači, aplikacemi, médii, samotnými tvůrci i autorkou této diplomové práce.

Podle analytika Českého rozhlasu Adama Javůrka mají zpravodajské podcasty, především ty tuzemské, hned několik specifík. Jedním z nich je příběhovost, o kterou se pořady opírají, aby bylo téma pro posluchače stravitelnější a lépe pochopitelné. Jedinečný je také sound design, jenž dodává podle Javůrka podcastům tempo a atmosféru. Tradiční zpravodajství obohacují podcasty i samotnou formou – nemají stabilní stopáž a jsou mnohdy nadčasové. Lidé si je tak mohou pustit i několik dní nazpět.⁹³

Zpravodajské podcasty začala média využívat jako další způsob šíření informací a k propagaci vlastního obsahu či talentovaných novinářů. Konkrétně Český rozhlas se v roce 2019, kdy vznikl podcast Vinohradská 12, pokusil novým formátem oslovit tu část

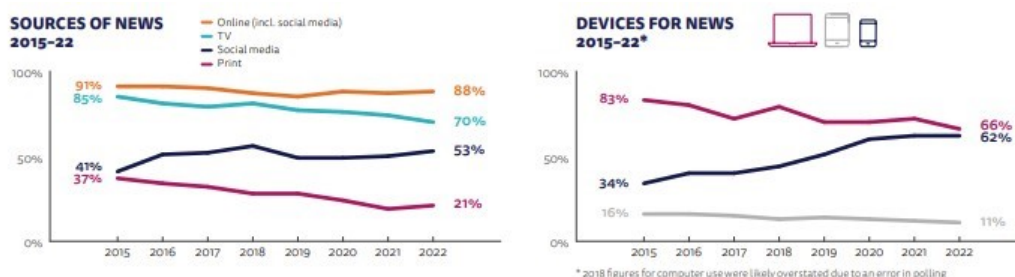
⁹⁰ MCQUAIL, D. Úvod do teorie masové komunikace. České vydání – Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3

⁹¹ MARŠÍK, J. Úvod do teorie rozhlasového programu. Praha: Univerzita Karlova, 1995. ISBN 80-7184-013-0

⁹² Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

⁹³ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

veřejnosti, která běžně nezískává informace prostřednictvím rádiového vysílání.⁹⁴ Právě mladší publikum plně ovládající chytré telefony si může za pomoci podcastů budovat návyky konzumace mediálních obsahů. Pravidelná zpráva Reuters Institutu Digital News Report za loňský rok ukazuje, že současná mladá generace bude věnovat tradičním médiím stále menší pozornost, a naopak často konzumovat zpravodajství prostřednictvím sociálních sítí (Instagram, TikTok...) či Spotify.⁹⁵ Taková zjištění přispívají k pozitivní budoucnosti zpravodajských podcastů stejně jako výzkum Stephanie J. Tobin a Rosanny E. Guadagno. Ty ve své studii potvrdily zjištění předešlých podobně tematicky zaměřených výzkumů, že informace jsou důležitější motivací k poslechu podcastů než sociální či emocionální potřeby.⁹⁶ V České republice se navíc pohybuje význam internetu na velmi vysoké úrovni, oproti tomu televizní zásah postupně klesá. Zároveň se zdá, že se chytrý telefon stane zanedlouho klíčovým zařízením pro přístup ke zpravodajství a předstihne dopad počítačů.⁹⁷

Zdroj: NEWMAN, N. a spol. Digital News Report 2022. Reuters Institute.

Novinář Nic Newman a výzkumný asistent Nathan Gallo doposud zřejmě jako jedni z mála blíže specifikují typy zpravodajských podcastů.⁹⁸ Přesnějším termínem by však v tomto případě bylo třídění podcastů vydávané médii. Autoři publikace takové pořady rozdělili do následujících pěti kategorií.⁹⁹

⁹⁴ Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší autorkou podcastu Vinohradská 12. *Newsroom ČT24* [online].

⁹⁵ NEWMAN, N., FLETCHER, R., ROBERTSON, C. T., EDDY, K. a NIELSEN, R. K. Digital News Report 2022. Reuters Institute. In: *MediaGuru.cz* [online].

⁹⁶ TOBIN, S. J. a GUADAGNO, R. E. Why people listen: Motivations and outcomes of podcast listening. In: *Journals.plos.org* [online]. 6. 4. 2022

⁹⁷ NEWMAN, N., FLETCHER, R., ROBERTSON, C. T., EDDY, K. a NIELSEN, R. K. Digital News Report 2022. Reuters Institute. In: *MediaGuru.cz* [online].

⁹⁸ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 2019

⁹⁹ Tamtéž

1. Daily News/current affairs

Podcasty, které fungují na principu denního zpravodajství nebo aktuálních událostí, mapují skutečnosti jednoho konkrétního dne. Podle Newmana a Galla jde buď o původní podcast zaměřený na zprávy a aktuální dění anebo denní rozhlasový, případně televizní pořad, který je následně jako audio na vyžádání přidaný do podcastových aplikací. Mezi příklady uvádí pořad Post Reports, který vydává americký deník Washington Post, nebo podcast francouzského ekonomického deníku Les Echos La Story. Z českého prostředí lze zmínit také podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12, jenž diplomová práce více rozebírá, či podcast Seznam Zpráv 5:59.

2. Talk/Interview unscripted

Druhou kategorií jsou rozhovorové podcasty, které lze současně považovat za improvizální, protože většinou při nich absentuje předem daný scénář. Tyto pořady navíc nejsou tolik frekventované, vydavatelé je publikují zejména jednou za týden. Mezi nimi je například americký časopis Slate s podcastem Political Gabfest nebo britská rozhlasová stanice LBC, která dříve jako podcast publikovala The Nigel Farage Show. V Česku také vychází každý týden podcasty vedené formou rozhovoru o aktuálním dění – mezi nimi například pořad komentátora Bohumila Pečinky a odborníka na politický marketing Petrose Michopulose Kecy a politika¹⁰⁰ nebo podcast Seznam Zpráv Vlevo dole, za kterým stojí Lucie Stuchlíková a Václav Dolejší.¹⁰¹

3. Narrative series – single topic

Monotematická narativní série zastřešuje původní podcasty, které jsou vydávané nepravidelně, často dokonce sezónně. Dílčí epizody podcastu popisují konkrétní příběh či vyšetřování nebo vyprávějí o skutečném zločinu. Jako příklad uvádí Newman a Gallo podcast The Assassination od BBC World Service. Dvě podcastové série Českého podsvětí vydaly také Seznam Zprávy.¹⁰²

4. Other documentary – many topic

Součástí dalších dokumentů jsou podcasty, pro něž neplatí přílišné předpisy. Mohou informovat o široké škále nejrůznějších témat, a to s jakoukoli pravidelnou frekvencí –

¹⁰⁰ Kecy a politika [online]. © 2022

¹⁰¹ Seznam Zprávy. Vlevo dole [online].

¹⁰² Seznam Zprávy. České podsvětí. Podcast s Josefem Klímou [online].

například týdně nebo měsíčně. Účel jejich výroby může být také odlišný. Buď jsou produkovány primárně pro speciální aplikace jako původní podcasty, anebo mají premiéru jako pořady v běžném rozhlasovém vysílání. Za příklad lze označit rasový podcast Code Switch amerického rádia NPR nebo Šťastný podcast, který navazuje na satirický pořad Šťastné pondělí a připravuje ho tým komentátora Jindřicha Šídla pod záštitou Seznam Zpráv.¹⁰³

5. Audio long read

Předčítání textů je součástí poslední kategorie, do které spadají výhradně původní podcasty. V nich se interpretuje novinový nebo časopisecký článek. Podcasty mohou, ale nemusí, být vydávané s pravidelnou frekvencí. Za jednoho ze zástupců lze považovat podcast The Audio Long Read od britského deníku The Guardian. V tuzemsku si mohou lidé poslechnou v audioverzi článků Deníku N nebo Respektu. Jako podcasty označují zvukovou verzi svých článků znovu Seznam Zprávy, které lze dohledat také v podcastových aplikacích pod jednoduchým názvem Čtete vám Seznam Zprávy.¹⁰⁴

Na základě žebříčků aplikace Apple Podcasts napříč pěti zeměmi (Velká Británie, USA, Austrálie, Švédsko a Francie) předchozí kategorie Nic Newman a Nathan Gallo také seřadili. Nejrozšířenějším formátem ve všech zkoumaných státech byly zpravodajské podcasty bez scénáře založené na interview – jejich podíl byl více než 40procentní. Oblíbené jsou ve vybraných zemích také investigativní nebo kriminální série, na třetím místě jsou denní zpravodajské podcasty o aktuálních událostech.¹⁰⁵

¹⁰³ Seznam Zprávy. *Šťastný podcast* [online].

¹⁰⁴ Seznam Zprávy. *Čtete vám Seznam Zprávy* [online].

¹⁰⁵ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 2019

Definice moderátora

Moderátor provází rozhlasovými či televizními pořady, stejně tak je prostředníkem mezi účastníky konkrétní relace a jejími konzumenty. Moderátorská profese propojuje několik dalších tvůrčích novinářských úloh – jde například o redaktorskou, reportérskou nebo také komentátorskou či částečně režijní práci, protože i přes interpretaci předem daných textů se musí uchýlit k určité improvizaci a měnit věci za chodu.¹⁰⁶ Díky pohotovosti, spontánnosti a jedinečným reakcím je moderátorova osobnost ve velmi těsné blízkosti s posluchačem.¹⁰⁷

Průvodce zpravodajským podcastem, který se intenzivně podílí na přípravě rozhovorů a mnohdy je vytváří celé sám, je otisknut do pořadu více než běžný moderátor zpravodajských relací, jenž povětšinou čte předem připravené texty od redaktorů. Moderátor podcastu je zpravidla hlasem či tváří celého projektu, je synonymem pro daný pořad a je s ním neodmyslitelně spjatý. Jeho vyjadřovací schopnosti, umění klást výstižné otázky i všeobecné vzdělání dotváří nejen moderátorovu osobnost, ale i popularitu podcastu.

Znaky rozhlasové moderace

Od moderátorů se očekává nejen všeobecný přehled a informovat, ale také dobré vyjadřovací schopnosti,¹⁰⁸ a to i přes to, že moderátor často pracuje pod tlakem a ve stresu. V mediálním světě, kde se klade důraz především na rychlost a exkluzivitu, musí moderátor umět okamžitě reagovat a improvizovat.

Specifikem rozhlasu je při moderaci důraz na řeč a její porozumění, protože rádio je založené na verbální komunikaci, která se šíří zvukovými prostředky a příjemci je vnímána výhradně sluchem. Stručně řečeno – moderátor využívá pro sdělení pouze svého hlasu a cílí na posluchačův sluch. Více než třetina lidského mozku se soustřeďuje na zpracování vizuálních vjemů a informací, což je daleko více než věnujeme pozornost například zvukům.¹⁰⁹

¹⁰⁶ OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. & kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7

¹⁰⁷ KRAUS, J. Moderátor. In: *Naše řeč* [online]. Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR. 1982, ročník 65, č. 4, s. 224.

¹⁰⁸ Tamtéž

¹⁰⁹ WALKER, M. *Proč spíme: odhalte sílu spánku a snění*. Brno: Jan Melvil Publishing, 2018. ISBN 978-80-7555-050-7

A právě s touto tezí v podstatě od svého vzniku, především pak od doby, kdy začala rozhlasu konkurovat televize, rádio operuje. Novinář tištěného média může předávat informace čtenáři v rozsáhlých a květnatých souvětích, televizní žurnalistika zase závisí na vizuálních formátech, které text pouze doplňují, rozhlasoví moderátoři či redaktori ale žádnou z těchto výhod nemají. Jak píše Jan Motál: „*Ucho je oproti oku v mnohém hendikepováno.*“¹¹⁰ Rozhlasová práce je tak značně limitována, má však řadu příznačností.

Specifické je samotné žurnalistické sdělení, jeho jazyk i konečný projev zprávaře či moderátora. Rozhlasová věta by měla být jasná, stručná, výstižná a jednoduše poskládaná. Při její tvorbě by se měl redaktor vyhnout komplikovaným souvětím, trpnému rodu i užívání nejasných zkratk.¹¹¹ Spisovný český jazyk, který je podáván přirozenou a kultivovanou formou, za pomoci správné techniky dýchání a dobré výslovnosti, je podle lingvistky Zdeny Palkové žádoucím standardem pro rozhlasové mluvčí.¹¹² Těm veřejnoprávním to ukládá samotný kodex Českého rozhlasu: „*Hlasatelé, moderátoři a redaktori zpravodajských a publicistických pořadů jsou povinni vyjadřovat se v pořadech zásadně spisovným jazykem, ledaže by citovali či interpretovali výrok či chování jiné osoby nebo by použití nespisovného výrazu odpovídalo situaci.*“¹¹³ Podle doktora Josefa Maršíka je nutnou podmínkou rozhlasového projevu hovorová forma spisovného jazyka, a to zejména proto, že takové vyjadřování je pro posluchače nejen srozumitelné, ale vzhledem k podstatě rozhlasové komunikace také přirozenější.¹¹⁴

Důsledkem narůstajícího vlivu médií je kritika a hodnocení jejich stylu vyjadřování i jazyka. Právě novináři nebo veřejní činitelé, kteří bývají častými hosty v médiích, jsou považováni za normu kultivovaného jazyka a projevu, z níž v současnosti vychází řada textových korpusů.¹¹⁵ To, že je jazyk masových médií neodmyslitelnou a vlivnou součástí společnosti, znovu dokazuje i kodex Českého rozhlasu¹¹⁶, podle kterého má být radiový projev především kultivovaný: „*Vyjadřování hlasatelů moderátorů a redaktorů ve vysílání*

¹¹⁰ MOTÁL, Jan. *Nové trendy v médiích II*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5826-2

¹¹¹ Tamtéž

¹¹² PALKOVÁ, Z. Výslovnost rozhlasových mluvčích. In: *Naše řeč* [online]. Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR. 1986, ročník 65, č. 4. s. 186-196.

¹¹³ Rada Českého rozhlasu. Kodex Českého rozhlasu. In: *Českýrozhlas.cz* [online]

¹¹⁴ MARŠÍK, J. Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

¹¹⁵ KRAUS, J. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1578-3

¹¹⁶ Rada Českého rozhlasu. Kodex Českého rozhlasu. In: *Českýrozhlas.cz* [online]

*musí působit jako vzor správného užívání jazyka již s ohledem na skutečnost, že posluchači mohou takovému vyjadřování přikládat normotvorný význam.*¹¹⁷

Solidní projev – a to nejen v mateřském jazyce – je v současnosti důležitý pro stále více pracovních pozic. Jiří Kraus mezi tyto profese řadí právě novináře, moderátory či hlasatele, ale také marketingové specialisty, vědecké pracovníky nebo učitele. Vedle spisovné, respektive hovorové češtiny je součástí úspěšného řečníka také správná kompozice textu, vhodná intonace nebo dodržování zdvořilostních pravidel.¹¹⁸

Užívání jazykových prostředků rozhlasovými moderátory musí být podle doktora Maršíka přesné, protože mluvený projev, který nedisponuje vizuálními vjemy, má jasně daná pravidla. Maršík rozděluje zákonitosti zpravodajských a publicistických projevů a popisuje několik zásad.¹¹⁹ Jednou z nich je důraz na jasnost – moderátor, redaktor či jiný rozhlasový pracovník by měl v éteru přesně vystihnout podstatu daného sdělení. Další důležitou součástí rádiové komunikace je srozumitelnost a přiměřenost projevu, kdy je velmi zásadní znát své posluchače a cílovou skupinu dané informace. Rádiový projev se vyznačuje zejména zjednodušováním složitých souvětí nebo kladením důrazu na fonetickou stránku jazyka, díky které lze pro snazší pochopení celého sdělení posluchači měnit tempo řeči, barvu hlasu či pracovat s pauzami. Zásadním faktorem zpravodajského a publicistického projevu je také působivost, jež se týká obsahu i formy sdělení – záleží na míře subjektivnosti, konkrétní osobnosti i aktuálnosti sdělení.¹²⁰ Docílit pocitu vřelosti rozhlasového moderátora lze podle spisovatele a novináře Andrewa Boyda intimnější promluvou: „*Tajemství komunikace s publikem – jakkoliv početným – spočívá v tom, že píšeme a mluvíme jako bychom oslovovali jen jednoho člověka, a je lepší, když je to člověk, kterého známe a máme rádi, než když je to náš největší nepřítel nebo šéf.*“¹²¹ Právě intimita je nedílnou součástí promluvy podcastové.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 rozebírá konkrétní téma formou rozhovoru. Jeho moderátor by měl danou problematiku dobře znát, aby ji mohl za pomoci respondentů představit posluchačům. V případě průvodce podcastem platí to samé jako u práce

¹¹⁷ Tamtéž

¹¹⁸ KRAUS, J. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1578-3

¹¹⁹ MARŠÍK, J. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ BOYD, A. *Příručka pro novináře: Zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995.

rozhlasového reportéra – měl by být pomyslným mostem mezi laikem a odborníkem, běžným občanem a oficiálním představitelem.¹²²

Moderování zpravodajského podcastu je ale podle novináře Matěje Skalického specifické a v lecčem se od běžného rozhlasového přednesu liší. Nejenže ze své pozice zastává průvodce další funkce jako třeba produkci nebo vedení týmu, ale také musí zajistit narativní strukturu pořadu. „*Ptám se naivně, hloupě, lapidárně, ale vědomě a myslím si, že je to tak v pořádku. Já potřebuji, aby to odvykládal ten člověk (respondent)*“,¹²³ dodává Skalický.

Zpravodajský podcast Vinohradská 12

Podcast Vinohradská 12 je součástí veřejnoprávní služby a definuje se jako pořad „*pro všechny, které zajímá domácí i světové dění a chtějí kontext, podrobné informace a pochopit souvislosti*“.¹²⁴ Od března 2022 pořad připravuje tým rozhlasových novinářů pod vedením dlouholetého redaktora Radiožurnálu Matěje Skalického, který Vinohradskou 12 charakterizuje jako podcast založený na kontextuálním výkladovém rozhovoru, jenž obsahuje soud design, archivní klipy a narativní strukturu.¹²⁵ Tvůrci podcastu vychází ze zásadních nebo zajímavých zpravodajských témat a akcentují především žurnalistiku Českého rozhlasu.

Vybraná událost dne je posluchačům představena ve zhruba 24 minutách, jednotlivé epizody vychází denně od pondělí do pátku. V podcastových aplikacích je pořad dostupný od půlnoci a na zpravodajském serveru iRozhlas vždy v 6 hodin ráno. Ač je Vinohradská 12 původním podcastem a je tak primárně určena pro online prostředí, novou epizodu vysílá každý všední den po zprávách v 10 hodin dopoledne také stanice mluveného slova Český rozhlas Plus.¹²⁶

Rozhlasová a televizní společnost BBC rozděluje interview na tři základní typy: analytický, informační a emocionální rozhovor.¹²⁷ Vinohradská 12 užívá ve své práci

¹²² Tamtéž

¹²³ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹²⁴ iRozhlas.cz. Vinohradská 12 [online].

¹²⁵ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹²⁶ Tamtéž

¹²⁷ BOYD, A. *Příručka pro novináře: Zpravodajství v rozhlasu a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995.

občasně analytický pohled na věc, převážně se však jedná o rozhovor informační, touto formou přináší posluchači základní a mnohdy také zajímavý kontext celé jedné situace, o níž referuje daná epizoda. Nic Newman a Nathan Gallo zase ve svém výzkumu vymezují deep-dive analysis podcasty, jejichž stopáž se pohybuje kolem dvaceti minut a zabývají se detailním rozborem a analýzou vybrané události.¹²⁸ Také tato definice odpovídá formátu Vinohradské 12. Poslední oblastí, kam lze veřejnoprávní podcast zařadit, je již zmíněné každodenní zpravodajství o aktuálních událostech. Newman společně s Gallem nazývají tento typ podcastů jako Daily News.¹²⁹

Podcast Vinohradská 12 je produktem veřejnoprávního média, které má na trhu určitá specifika. Na rozdíl od soukromých médií, kterým jde z pochopitelných a logických důvodů především o zisk, nabízí rozhlas služby veřejnosti a neočekává nic nazpět, slouží komunitě a dbá na základní novinářské myšlenky.¹³⁰

Vznik a vývoj

Zpravodajský podcast chtěl po vzoru podobných zahraničních pořadů v Českém rozhlasu zavést jako jeden z prvních analytik Adam Javůrek: „*Když jsem narazil na takový ten trend denních zpravodajských podcastů v zahraničí, jako je The Daily v The New York Times nebo pro mě možná ještě trošku oblíbenější Today, Explained od Voxu, tak jsem tomu úplně propadl. Přišlo mi to jako úplně ideální podcastový žánr. Přišlo mi, že vlastně něco přesně takového mně by se hodilo do života.*“¹³¹ Podle novinářky a bývalé moderátorky Vinohradské 12 Lenky Kabrhelové přemýšlel o zpravodajském podcastu Český rozhlas delší dobu. Jeho rozvojem se zabývali lidé z Radiožurnálu, Českého rozhlasu Plus i ze serveru iRozhlas a postupně vznikaly zkušební díly. Nakonec vedení oslovilo do projektu Lenku Kabrhelovou, jak sama popsala: „*Zcela přirozeně, protože já jsem tam přišla ze zpravodajství, se zkušeností ze Spojených států, v tu chvíli ještě z toho fellowshipu (pozn. akademický pobyt pro novináře), kde jsem celý rok hodně mluvila o tom, jaké nové formáty se dají používat. Opravdu jsem byla hodně ponořená i v těch*

¹²⁸ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 2019

¹²⁹ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 2019

¹³⁰ MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

¹³¹ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

podcastech, a tak to padlo na mě.“¹³² Společně s kolegy začala Lenka Kabrhelová pracovat na tom, jakou formu by mohl výsledný zpravodajský podcast mít. Nakonec byly vytvořeny tři různé varianty, ze kterých vedení Českého rozhlasu vybralo. Rádio se v tu chvíli pouštělo do neprobádaného pole zpravodajského podcastu.¹³³

První epizoda podcastu Vinohradská 12 byla odvysílána 8. dubna 2019, kdy tehdejší moderátorka Lenka Kabrhelová mluvila o krizi bydlení v Praze s komentátorkou Hospodářských novin Julií Hrstkovou. Pořad byl v tu dobu jedním z prvních zpravodajských podcastů svého druhu v Česku, zároveň šlo o premiéru v oblasti také pro samotný veřejnoprávní rozhlas. Tvůrci se při vzniku Vinohradské 12 inspirovali v zahraničí, zejména ve Spojených státech amerických, kde Lenka Kabrhelová působila jako zahraniční zpravodajka Českého rozhlasu a kde už zpravodajské podcasty běžně vznikaly.¹³⁴ Společnost Edison Research odhadovala, že právě v USA tehdy, v roce 2019, poslouchalo podcasty každý měsíc zhruba 90 milionů lidí.¹³⁵ Zájem o zpravodajské podcasty mezi mediálními domy i posluchači po celém světě odstartoval především pořad *The Daily*, který produkuje americký deník *The New York Times*.¹³⁶ Celý někdejší tým se sestával ze zkušených rozhlasových novinářů, pro které byla práce na podcastu novou zkušeností – ať už kvůli práci s bohatým archivem, kladení důrazu na narativ nebo poměrně náročné postprodukci.¹³⁷

Během necelých tří let, kdy pořad vedla novinářka Lenka Kabrhelová, se podcast postupně zdokonaloval nejen ve kvalitě zvuku, a to díky poctivé editorské práci a postupné automatizaci výrobních procesů,¹³⁸ ale vliv měla také rozrůstající se konkurence. Například už v druhé polovině dubna roku 2019 začal s velmi krátkými rozhovorovými podcasty týdeník *Respekt*¹³⁹, v září téhož roku pak spustil *Deník N* svůj zpravodajský podcast

¹³² Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší moderátorkou podcastu Vinohradská 12. Praha 19. 2. 2021

¹³³ Tamtéž

¹³⁴ Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší moderátorkou podcastu Vinohradská 12. Praha 19. 2. 2021

¹³⁵ NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *digitalnewsreport.org* [online]. 2019 [cit. 18. 1. 2023].

¹³⁶ Tamtéž

¹³⁷ Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší autorkou podcastu Vinohradská 12. *Newsroom ČT24* [online].

¹³⁸ Tamtéž

¹³⁹ Podcast Týdeník Respekt. *Sir Winton nebyl sám – o tématu týdeníku Respekt* [podcast]. 22. 4. 2019 [cit. 23. 2. 2023].

s názvem Studio N.¹⁴⁰ Za konkurenci lze považovat také internetovou televizi DVTV, která začala své rozhovory, jež měly u českého mediálního publika úspěch, nahrávat v audio formátu do podcastové aplikace Spotify v prosinci 2019. Stejně tomu bylo v případě pořadu Prostor X, který vytváří pro časopis Reflex novinář a moderátor Čestmír Strakatý. Rozhovory určené primárně pro video platformy publikuje od ledna roku 2021 také v podcastových aplikacích.

Na začátku roku 2022 oznámila Lenka Kabrhelová konec v Českém rozhlasu a společně s nejužším týmem, který podcast Vinohradská 12 vytvořil, odešla pracovat do Seznam Zpráv.¹⁴¹ O necelé dva měsíce později, na začátku března, zveřejnilo veřejnoprávní médium jméno nástupce zkušené novinářky a moderátorem podcastu se stal redaktor Radiožurnálu Matěj Skalický,¹⁴² který podcast aktuálně už zhruba rok se svými kolegy vydává. V polovině února letošního roku oslavila Vinohradská 12 tisíci publikovaný díl pořadu.¹⁴³

Podcasty objevuje stále více lidí v Česku i ve světě a jejich popularita poroste, což prokazují také údaje Vinohradské 12. V roce 2020 evidovala necelých 9 milionů stažení, o rok později počet vzrostl na více než 12 milionů stažení a v uplynulém roce 2022 si podcast stáhlo téměř 18 milionů uživatelů.¹⁴⁴ Vinohradská 12 tak zůstává jedním z nejposlouchanějších podcastů Českého rozhlasu a dál se řadí mezi nejoblíbenější pořady tohoto typu na českém trhu. Dokazuje to nejen řada cen, které podcast získal, ale také rekordní počet stažení během měsíce ledna 2023, kdy si Vinohradskou 12 uložily zhruba dva miliony lidí.¹⁴⁵ Podle analytika Adama Javůrka je podcast úspěšný mimo jiné díky své užitečnosti: „*Dává mi nějakou základní orientaci v současném světě a dává mi to ve formě příběhu, ve formě, kterou já jsem schopen cestou do práce krásně vstřebat, ve formě, která není přímo konfliktní, byť ta témata jsou konfliktní, ale vyprávějí si to vlastně ve většině případů dva v podstatě přátelé, dva kolegové. Takže myslím si, že v tomto je to podcast, který prostě pomáhá v orientaci a startuje ten den člověka.*“¹⁴⁶

¹⁴⁰ TITLBACH, F. Spouštíme zpravodajský podcast, poslechněte si pilotní díl Studia N. In: *DeníkN.cz* [online].

¹⁴¹ JETMAR, J. Lenka Kabrhelová a její podcastový tým opouští Český rozhlas, jdou do Seznamu. In: *Mediář.cz* [online]. 17. 1. 2022

¹⁴² BUMBÁLKOVÁ, B. Český rozhlas představuje nový tým Vinohradské 12 v čele s Matějem Skalickým. In: *Digital.Rozhlas.cz* [online]. 1. 3. 2022 [cit. 23. 2. 2023].

¹⁴³ SKALICKÝ, M. [Vinohradská 12 má...]. In: *Twitter* [online]. 16. 2. 2023

¹⁴⁴ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹⁴⁵ Tamtéž

¹⁴⁶ Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021.

Změna moderátora pořadu v roce 2022

Podle novináře Andrewa Boyda, který se ve své příručce pro novináře zabývá jak rozhlasovou, tak televizní žurnalistikou, by měl moderátor disponovat následujícími vlastnostmi: autorita, věrohodnost, srozumitelnost, vřelost, osobnost, profesionalita, dobrý hlas a příjemný vzhled.¹⁴⁷ Ředitel zpravodajství Českého rozhlasu Ondřej Suchan pak definuje předpoklady, které by měl mít moderátor zpravodajského podcastu Vinohradská 12: umět se ptát, umět pracovat se zvukem, být uvěřitelný, pracovitý a ctizádostivý a znát prostřední veřejnoprávního média včetně jeho rozsáhlých archivů. Všechny tyto podmínky novinář Matěj Skalický podle Suchana na začátku roku 2022 splňoval – a splňuje dodnes.¹⁴⁸

Poté, co v druhé polovině ledna roku 2022 oznámila Lenka Kabrhelová se spolupracovníky odchod z veřejnoprávní instituce, vedení rozhlasu muselo poměrně rychle vybrat jejího nástupce. Médium neopouštěla pouze tvář Vinohradské 12, ale i tým jako celek, jenž podcast vytvořil a dostal ho mezi ty nejposlouchanější v Česku. Změnit se tak muselo kompletně vše, a to s cílem, aby byla prodleva mezi posledním dílem původního týmu a prvním dílem, který bude připravovat nové složení, co možná nejmenší. Pro spoustu lidí, kteří měli s podcasty zkušenosti, byla taková vize nereálná. Celou tehdejší situaci navíc komplikovalo také načasování – do Seznam Zpráv odcházel také šéfredaktor serveru iRozhlas Radek Kedroň a v během února navíc začala válka na Ukrajině. Právě tato událost však podle Ondřeje Suchana byla pro podcast Vinohradská 12 zkouškou, během které si mohli posluchači ověřit, že i nový tvůrčí tým bude nabízet kvalitní obsah.¹⁴⁹

Český rozhlas vytvořil malý interní tým, jenž měl za úkol vybrat nového moderátora nebo moderátory, editory i zvukaře. Redaktor Matěj Skalický se dlouhodobě zajímá o podcasty a jako mladý novinář k nim má velmi blízko. S postupně končící pandemií koronaviru, kterou jako redaktor domácí redakce Skalický intenzivně pokrýval, měl na začátku roku 2022 na postu zahraničního zpravodaje ve Spojených státech amerických naradit Jana Kalibu, výměna reportérů se ale zkomplikovala.¹⁵⁰

¹⁴⁷ BOYD, A. *Příručka pro novináře: Zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995.

¹⁴⁸ SUCHAN, O., ředitel zpravodajství Českého rozhlasu. 23. 3. 2023

¹⁴⁹ Tamtéž

¹⁵⁰ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

Vedení Českého rozhlasu oslovilo do projektu Matěje Skalického zhruba dva až tři týdny před tím, než začal tým v novém složení na podcastu plně pracovat. Skalický si pro spolupráci vybral mladé, ale často novinářsky zkušené kolegy.¹⁵¹ Podle Ondřeje Suchana kladl navíc důraz na to, že spolutvůrcem – editorem musí být žena. Důvodů bylo několik, hlavním motivem však byla různorodost témat.¹⁵² Zásadní pozice v týmu se obsadily během čtrnácti dní, protože v rozhlase zůstali z původního složení pouze rešeršisté, kteří pomáhají především s vyhledáváním archivních zvuků z vysílání.

Tým pod vedením Matěje Skalického připravuje zpravodajský podcast už více než rok, a to každý všední den. Práce na Vinohradské 12 je tak podle Skalického náročná: „*Já nemám absolutně jiný život než ten podcast. Děláme to od pondělí do pátku a o víkendu přemýšlím, co bude další týden v podcastu. Ale baví mě to!*“ Moderátor ale sám potvrdil, že sil má ještě dostatek: *Já mám energie hrozně moc, jsem workoholik. Příšerný, jako fakt příšerný. A mě to prostě strašně baví. Naopak si myslím, že ze mě roste ten tým. Jsem takový urputný, že bychom měli být ještě lepší a vymýšlet lepší a zajímavější věci. Ale chuť je velká.*“¹⁵³

Matěj Skalický působí v Českém rozhlase od svých sedmnácti let, začínal na původním zpravodajském webu. Má vystudovanou žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde pokračuje v doktorském programu, a také politologii na Filosofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Přispíval do vědeckého pořadu Experiment – natáčel reportáže z Dánska, Nizozemska nebo Velké Británie, kde také chvíli žil. Po návratu do České republiky pokrýval jako člen domácí redakce pandemii koronaviru.¹⁵⁴

Současná práce tvůrců podcastu Vinohradská 12

Podcast se vždy soustřeďuje na jedno aktuální téma, které rozebírá formou interview s redaktorem či redaktorkou Českého rozhlasu, odborníkem na konkrétní problematiku, komentátorem, analytikem, zahraničním novinářem atd. Matěj Skalický

¹⁵¹ Tamtéž

¹⁵² SUCHAN, O., ředitel zpravodajství Českého rozhlasu. 23. 3. 2023

¹⁵³ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹⁵⁴ Tamtéž

vede se svými hosty takové dialogy, jež nahlédnou na vybrané téma z různých úhlů pohledu a rozeberou ho dopodrobna. Interview podcastu Vinohradská 12 lze označit za zpravodajské, publicistické, ale také rozborové či komentující, zřídka kdy pak za reportážní nebo portrétní¹⁵⁵ – vždy záleží na zvoleném respondentovi.

Neoddělitelnou součástí moderátora zpravodajského podcastu jsou jeho spolupracovníci – jak popsal Matěj Skalický: „*Bez toho týmu bych byl úplně mizerný.*“¹⁵⁶ Nová tvář Vinohradské 12 si kvůli odchodu téměř všech lidí, kteří na podcastu dříve pracovali, musela vybrat kompletně nové kolegy, což se Skalickému během prvních měsíců svého působení v podcastu podařilo: „*Pracujeme tady ve velmi úzkém týmu lidí, velmi dobře se všichni známe a spolupracujeme spolu nonstop. My tady spolu v podstatě žijeme, je to komunitní. Můžeme tu práci dělat, jak chceme.*“¹⁵⁷

Práce současného týmu se toho původního ale příliš neliší. Stejný zůstal formát, který je převzatý ze zahraničí, především od tvůrců podcastu The Daily. Zásadní rolí zpravodajského podcastu je i nadále propagace mateřského média, kdy pořad dává prostor vlastním tématům i novinářům.¹⁵⁸ I přes to, si na rozdíl od týmu Lenky Kabrhelové zve Matěj Skalický do podcastu více analytiků a expertů mimo rozhlas. Další drobné změny jsou například ve zvukovosti. Nový tým se snaží více propojovat hudbu a archivní zvuky s výpověďmi respondentů. Frekventovanější, ale záměrné a promyšlené „přerušování“ respondenta je tak podle Skalického pro posluchače stravitelnější a často pomáhá podtrhnout výpověď hosta. Odlišná je také interakce s fanoušky. Moderátor Matěj Skalický nejezdí na nejrůznější akce mezi lidmi, takovou formu propagace zkrátka nepreferuje. Naopak se snaží být velmi aktivní na sociálních sítích a virtuálně se tak propojovat s mladším publikem.¹⁵⁹ Práce současných tvůrců se v průběhu uplynulého roku zefektivnila. Zatímco tým Lenky Kabrhelové dokončoval často díly podcastu kolem půlnoci¹⁶⁰, současná produkce má většinou do 20. hodiny hotovo.¹⁶¹

¹⁵⁵ MARŠÍK, J. Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

¹⁵⁶ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹⁵⁷ Tamtéž

¹⁵⁸ Tamtéž

¹⁵⁹ Tamtéž

¹⁶⁰ Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší moderátorkou podcastu Vinohradská 12. Praha 19. 2. 2021

¹⁶¹ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

Tým Vinohradské 12 má poměrně dobře zmapované své posluchačstvo. Matěj Skalický v pořadu Českého rozhlasu Plus Interview Plus konkretizoval, že podcast poslouchá zejména mladší publikum, většinou lidé kolem třiceti let. Tvůrci zároveň dokážou odhadnout úspěšnost jednotlivých epizod podcastu. Nejvíce v současnosti posluchače zajímá válka na Ukrajině a také domácí politické dění. Na rozdíl od soukromých vydavatelů má podle Skalického Vinohradská 12 výhodu zázemí veřejnoprávního média a může s vědomím menší poslechovosti otevírat důležitá témata, která nejsou pro konzumenty tolik atraktivní: „*Kdo jiný než my, by to měl dělat.*“¹⁶²

Tvorbu zpravodajského podcastu v Českém rozhlase nejlépe definuje podle Matěje Skalického slovo „svoboda“, a to se vším respektem a dodržováním kodexu veřejnoprávního média.¹⁶³ Ač je podcast zvukovým médiem a má k rádiu technicky nejbližší, je jeho tvorba podle Skalického velmi odlišná: „*Snažíme se být zábavný, mladistvý a dělat to jinak. Děláme věci, které bych si v běžném lineárním zpravodajství nedovolil.*“¹⁶⁴

¹⁶² Interview Plus s Matějem Skalickým [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023

¹⁶³ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹⁶⁴ Tamtéž

Metodika výzkumné práce

V metodické části diplomové práce bude představen samotný výzkum, který se zbýval vlivem moderátorovy osobnosti na zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12. Autorka nejprve vymezí oblast výzkumu i jeho cíle, stanoví výzkumnou otázku a hypotézy a představí také své motivace k výzkumu.

Oblast výzkumu a výzkumná otázka

Výzkum, který se uskutečnil v rámci této diplomové práce, zjišťoval, zda zpravodajský podcast, konkrétně Vinohradská 12, podléhá vlivu moderátorovy osobnosti. Dané téma s takovým záměrem doposud v českém akademickém prostředí nebylo zpracováno, v minulosti vznikly pouze obecné diplomové práce na téma podcastingu, některé z nich se zaobírají specifickou oblastí tohoto mediálního trendu – například srovnáním zpravodajských podcastů¹⁶⁵ nebo samotným fenoménem podcastů v rámci nových médií.¹⁶⁶ Zpravodajskému podcastu Českého rozhlasu Vinohradská 12 se autorka této diplomové práce věnovala také v rámci závěrečné práce svého bakalářského studia, kdy v rozhlasové montáži přibližovala způsob práce tehdejšího podcastového týmu a pro ilustraci také tvorbu jedné epizody pořadu.¹⁶⁷

Výzkum se bude soustředit na podcast Vinohradská 12 z hlediska stávajících i bývalých posluchačů. Autorka se mimo jiné zaměří na přelom února a března roku 2022, kdy z Českého rozhlasu odešla do Seznam Zpráv společně s nejbližšími spolupracovníky novinářka Lenka Kabrhelová. Populární podcast po ní převzal redaktor veřejnoprávního média Matěj Skalický, jenž se svým novým týmem vydal první epizodu 7. března 2022. Změna moderátora oblíbeného veřejnoprávního podcastu na počátku roku 2022 rezonovala

¹⁶⁵ PÁVOVÁ, L. *Zpravodajství on demand. Srovnávací studie zpravodajských podcastů v Česku*. Praha, 2022. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. Martin Groman, Ph.D.

¹⁶⁶ SVOBODOVÁ, M. *Podcasting jako fenomén nových médií a jeho současný stav v České republice*. Praha, 2019. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce PhDr. Lenka Vochocová, Ph.D.

¹⁶⁷ BALCÁRKOVÁ, E. *Jak vzniká zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12*. Praha, 2021. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. ThMgr. Mgr. Karol Lovaš, Ph.D.

mediálním prostorem. Otázkou ovšem zůstává, jak na tuto událost zareagovala, a stále reaguje, česká společnost, respektive samotní posluchači podcastu. Právě tuto specifickou událost, která nebyla do této chvíle předmětem detailnějšího zkoumání, autorka v diplomové práci reflektuje.

Jak úspěšný je podcast Vinohradská 12 po odchodu novinářky Lenky Kabrhelové a celého jejího týmu, který se zasloužil o popularitu i vysokou poslechovost v rámci české podcastové scény? Je české publikum věrné veřejnoprávním informacím bez ohledu na průvodce pořadem?

Vymezení cílů

Cílem diplomové práce je reflektovat změnu moderátorů zpravodajského podcastu Vinohradská 12 v loňském roce a ve výzkumné části prozkoumat, jestli a jak na tento krok zareagovali posluchači pořadu. Stejně tak autorka nahlédne na současnou situaci kolem podcastu Vinohradská 12, náladu příznivců i jejich motivace k poslechu.

Autorka si dala si cíl v rámci kvantitativního výzkumu oslovit současné a bývalé posluchače podcastu Vinohradská 12, získat nejméně sto vyplněných dotazníků, aby bylo šetření relevantní, a následně odpovědi vyhodnotit a vyvodit závěry celého výzkumu.

Pro propojení představ a cílů konkrétními výsledky byla definována následující výzkumná otázka:

VO1: Má moderátor zpravodajského podcastu vliv na samotný pořad?

Na primární výzkumnou otázku navazují další specifičtější podotázky:

Ovlivnila změna moderátora popularitu a poslechovost podcastu Vinohradská 12?

Odešli posluchači s koncem Lenky Kabrhelové v Českém rozhlase, anebo zůstávají věrní veřejnoprávnímu podcastu?

Některé odvozené podotázky, které by měly pomoci s odpovědí na základní výzkumnou otázku, budou použity také v samotném dotazníku:

Z jakého důvodu lidé podcast Vinohradská 12 poslouchají?

Co je pro posluchače u moderátora zpravodajského podcastu důležité? Na čem jim záleží?

Vadí posluchačům, když podcastem výjimečně provází někdo jiný?

Nedílnou součástí kvantitativního výzkumu je stanovení hypotéz, které byly zformulovány před sestavením samotného dotazníku. V rámci šetření budou buď potvrzeny, anebo vyvráceny.

H1: Posluchači, kteří konzumovali podcast v době, kdy ho moderovala Lenka Kabrhelová, poslouchají pořad i v současnosti za vedení Matěje Skalického.

H2: Lidé poslouchají podcast Vinohradská 12 kvůli informacím. Změna moderátora nemá na poslech vliv.

H3: Posluchačům záleží na projevu moderátora a způsobu kladení otázek, nikoli na tom, zda je jím žena nebo muž.

H4: Lidem z menších obcí záleží více na pohlaví moderátora.

H5: Zpravodajský podcast Vinohradská 12 poslouchá především mladší publikum (pod třicet let).

Motivace výzkumu

Jak již bylo řečeno, výměna moderátorů úspěšného podcastu Vinohradská 12 v prvních měsících roku 2022 se skloňovala napříč mediálním prostředím. Od oznámení odchodu Lenky Kabrhelové, která pořad vybudovala, až po první epizody s novým průvodcem Matějem Skalickým, se diskutovalo o budoucnosti podcastu.

Jak na tehdejší situaci nahlíželi fanoušci a posluchači, bez kterých by podcast nebyl tak úspěšný? Postrádali charakteristický hlas Lenky Kabrhelové, na který si za necelé tři roky bezpochyby zvykli? Je zpravodajský podcast, jenž má být z podstaty svého názvu založený na faktech a informacích, závislý na konkrétním moderátorovi? Tyto otázky přivedly autorku výzkumu k tomu, aby se pokusila situaci zmapovat a nelézt odpovědi.

Změna moderátora populárního podcastu byla na českém mediálním trhu do té doby nevídanou záležitostí. Podcast, který měl velký dosah a vliv, ztratil své zakladatele i tvůrčí tým a veřejnoprávní Český rozhlas musel poměrně rychle zareagovat. Zpravodajské podcasty tohoto typu jsou zpravidla založené na jednom hlase a jedné osobě. Odchod Lenky Kabrhelové, ikonické osobnosti podcastu Vinohradská 12, byl překvapivou a nepříjemnou zprávou nejen pro veřejnoprávní médium¹⁶⁸, ale také pro posluchače podcastu. Šetření by tak mohlo ilustrovat chování podcastových posluchačů při obdobných změnách, které se v budoucnu zcela jistě ještě odehrají.

Použitá metodika

Pro výzkum v rámci této diplomové práce se autorka rozhodla využít kvantitativní přístup, jenž předpokládá, že je předmět bádání měřitelný či alespoň tříditelný. Na rozdíl od kvalitativní strategie lze zkoumat kvantitativním postupem mnoho objektů za relativně krátký časový úsek a následně je pomocí statistických metod analyzovat.¹⁶⁹ Specifikem této formy šetření je vysoká standardizace a sběr dat probíhá u všech jednotek shodně. Ze své podstaty zajišťuje silná standardizace za prvé vysokou reliabilitu kvantitativního výzkumu, který by při opakované aplikaci měl poskytnout shodné výsledky, za druhé ale vede k redukci získaných informací, a tak snižuje validitu zkoumání.¹⁷⁰ Na základě výzkumu, který má sociální charakter, se ale nemusí vždy dojít k podstatě zkoumaného jevu. Podle doktora Jiřího Reichela totiž sledujeme skutečnost, jež je výsledkem působení mnoha faktorů a součástí širšího kontextu, tedy reálného a proměnlivého sociálního

¹⁶⁸ SUCHAN, O., ředitel zpravodajství Českého rozhlasu. 23. 3. 2023

¹⁶⁹ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

¹⁷⁰ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

světa.¹⁷¹ Další neméně důležitou příznačností kvantitativního přístupu je nezávislost výzkumníka, stejně jako výsledků šetření.¹⁷² Vzhledem ke stálému růstu povědomí, popularity i počtu podcastů, je možné užít tohoto typu výzkumu, který má potenciál napovědět něco o chování konzumentů zpravodajských podcastů, respektive jednoho konkrétního.

Autorka provede kvantitativní výzkum, konkrétně dotazníkové šetření, mezi bývalými i současnými posluchači podcastu Vinohradská 12, pomocí kterého dostane odpovědi na zadané otázky týkající se především výměny moderátorů pořadu. U takového výzkumu lze využít internetového dotazování, které umožňuje aplikovat nejrůznější grafické či interaktivní prvky a zajistí relativně rychlý sběr dat.¹⁷³ Autorka bude v šetření pracovat konkrétně s fotografiemi, které připomenou typické logo podcastu Vinohradské 12 nebo vzhled moderátorů. Naopak nebudou použity hypertextové odkazy, díky nimž by si mohli respondenti pro ilustraci poslechnout vybranou epizodu podcastu. Důvodem je čas, který by se tak prodloužil a některé respondenty by mohla délka šetření od vyplnění dotazníku odradit.

Při sestavování dotazníku pro respondenty bude autorka využívat především uzavřené otázky, které nabízejí možnost volby, ale nevyhne se ani otázkám polouzavřeným či otevřeným. Respondenti budou odpovídat také na tři identifikační otázky, které se budou týkat jejich pohlaví, věku a trvalého místa bydliště. Ač není tento typ otázek pro výzkum stěžejní, mohl by odhalit zajímavé skutečnosti.

Výběrový soubor a proces sběru dat

Před definováním samotného výběrového souboru si autorka nejprve stanovila soubor základní, kterým budou současní i bývalí konzumenti zpravodajského podcastu Českého rozhlasu Vinohradská 12. Poté vymezila výzkumný vzorek respondentů, k čemuž

¹⁷¹ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

¹⁷² JUŘENÍKOVÁ, P. Kvantitativní výzkum. In: *Metodika ke zpracování závěrečné práce pro vybrané nelékařské zdravotnické obory* [online].

¹⁷³ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

využila metody tzv. convenience sampling neboli příležitostného výběru¹⁷⁴. Tento typ nepravděpodobnostního výběru se zaměřuje na získávání informací a dat od respondentů, kteří jsou pro výzkum relevantní a stanou se dobrovolně součástí šetření.¹⁷⁵ Pro účast v dotazníkovém šetření tak byla nutná podmínka. Respondenti museli v současné době či v minulosti poslouchat – ať už pravidelně nebo příležitostně – zpravodajský podcast Vinohradská 12. Dotazníkové šetření jako kvantitativní přístup v kombinaci právě s příležitostným výběrem vzorku respondentů umožňuje provést poměrně rychlou analýzu trendů v daném tématu.¹⁷⁶

Nevýhodou metody convenience sampling je již zmíněná nemožnost zobecnění výsledků.¹⁷⁷ Příležitostný výběr respondentů proto lze využít například pro ověření síly či důvěryhodnosti značky (např. Vinohradská 12), anebo pozice moderátora podcastu.¹⁷⁸ Základním souborem jsou stávající i bývalí posluchači podcastu, kteří představují nepřilíh známou skupinu lidí, jejíž soupis neexistuje a k dispozici nejsou ani žádné relevantní údaje.¹⁷⁹

Sběr dat

K zajišťování odpovědí bylo vybráno dotazníkové šetření, které proběhlo od 1. do 12. března 2023 a zúčastnilo se ho 120 respondentů. Autorka ho distribuovala prostřednictvím internetu, důvodů k tomu bylo hned několik.

Online dotazování umožňuje využívat grafické prvky, hypertextové odkazy či fotografie¹⁸⁰ a šetření je tak pro respondenty zajímavější. Konzumenti podcastů, tedy pořadů, které se musí stáhnout online a následně on demand využívat, jsou téměř s jistotou uživatelé internetu – mají k němu přístup a umí s ním pracovat, proto vyhodnotila autorka vzhledem k technické podstatě online šetření jako nejvhodnější a pro respondenty také nejpohodlnější způsob vyplňování. Výhodou je navíc relativně rychlý sběr dat, ke kterému autorka využila platformu Survio.com, jež slouží právě k tvorbě dotazníků, a také vysoká

¹⁷⁴ DĚDKOVÁ, L. ZURN6311 Dotazovaný výzkum: Sampling 2 [online]. 19. 3. 2021

¹⁷⁵ Convenience sampling method: How and when to use it? In: *Qualtrics.com* [online].

¹⁷⁶ Convenience sampling method: How and when to use it? In: *Qualtrics.com* [online].

¹⁷⁷ Tamtéž

¹⁷⁸ Tamtéž

¹⁷⁹ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

¹⁸⁰ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

flexibilita pro šíření výzkumu.¹⁸¹ Online dotazník je vzhledem k současným technologickým podmínkám přívětivý i k následné analýze, statistickému vyhodnocení a tvorbě grafů.

Autorka distribuovala dotazník skrze sociální sítě (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn...), kde cílila zejména na své přátele či sledovatele z různých věkových skupin. Někteří z nich následně rozeslali dotazník mezi své známé a pomohli tak s distribucí výzkumu. Autorka publikovala dotazník také do soukromé facebookové skupiny ČESKÉ PODCASTY, která měla v době sběru dat přes 4 tisíce členů a která sdružuje posluchače i tuzemské tvůrce podcastů.¹⁸² Šetření bylo v neposlední řadě rozesláno také do několika různých skupin v aplikaci WhatsApp, ve kterých figurují lidé z rozdílných sociálních sfér, měst i věkového rozmezí.

Aby bylo šetření alespoň částečně reprezentativní a aby dávalo smysl, stanovala si autorka jako cíl nejméně sto vyplněných dotazníků. Při takovém výzkumu je navíc nutné počítat s určitou rezervou, kdyby některý z respondentů dotazník vyplnil chybně či neúplně.

K následnému rozboru dotazníku byla využita statistická metoda, která nastiňuje dynamiku sociálních jevů a procesů, výsledné závěry ale mnohdy nepředstavují obraz reálného sociálního světa.¹⁸³

Všem dotazovaným byly poskytnuty stejné podmínky, což je nutností kvantitativního dotazníkového šetření.¹⁸⁴ Otázky se v průběhu neměnily ani neupravovaly a časový limit pro vyplnění nebyl stanoven. Dotazník byl přístupný prostřednictvím stolního i přenosného počítače, tabletu i mobilního telefonu.

Dotazníkové šetření bylo určeno současným a bývalým posluchačům zpravodajského podcastu Vinohradská 12, na což byli potenciální respondenti hned v úvodu upozorněni. Stejně tak byli ujištěni, že jejich odpovědi budou plně anonymní s ohledem na ochranu identity respondentů. Autorka zároveň na úvodní straně dotazníku informovala o tom, že použila fotografie Českého rozhlasu a Seznam Zpráv, kterými

¹⁸¹ Convenience sampling method: How and when to use it? In: *Qualtrics.com* [online].

¹⁸² TRŽIL, D. ČESKÉ PODCASTY. In: *Facebook.com* [online].

¹⁸³ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

¹⁸⁴ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

šetření ozvláštnila, dodala na interaktivitě a zároveň připomněla respondentům logo podcastu či vzhled moderátorů. Autorka přidala také svoji e-mailovou adresu, na kterou se mohli respondenti obracet s dotazy, připomínkami nebo nejasnostmi.

První otázka, kterou doplňovalo typické logo podcastu a která byla uzavřená, zjišťovala, zda pořad Vinohradská 12 respondenti v současnosti poslouchají. Druhý dotaz, kde měli respondent také na výběr z odpovědí, plyně navazoval na první a zobrazoval bývalou moderátorku Lenku Kabrhelovou s otázkou, zda dotazovaní poslouchali pořad i v době, kdy ho vytvářela tato známá novinářka. Třetí otázkou chtěla autorka dotazníku zjistit důvod poslechu Vinohradské 12 a využila pro pestrost a atraktivnost možnost volné otázky s otevřenou odpovědí. Čtvrtý dotaz zacíлил na jádro zkoumaného jevu, tedy na výměnu týmů podcastu v březnu roku 2022. V rámci uzavřené otázky, ke které byla přiložena fotografie nového tvůrčího týmu Vinohradské 12, autorka zjišťovala, zda tuto změnu respondenti zaregistrovali a zda jim to vadilo či nikoli. Jelikož v podobnou dobu, kdy začaly vycházet první epizody s moderátorem Matějem Skalickým, odstartovala původní sestava Vinohradské 12 nový podcast pod záštitou Seznam Zpráv s názvem 5:59, další dotaz zaměřil k tomuto pořadu. V uzavřené otázce respondenti odpovídali na to, zda tento podcast poslouchají.

Přibližně v polovině dotazníkového šetření čekala respondenty otázka obecnějšího rázu, konkrétně druhá s otevřenou odpovědí. Autorku zajímalo, co považují respondenti u moderátora zpravodajského podcastu za důležité. Poslední dvě otázky, které se týkaly výhradně moderátora podcastu, nikoli konkrétně Vinohradské 12, byly konstruovány jako polouzavřené – respondenti měli na výběr z přichystaných odpovědí, ale mohli také sami zformulovat vlastní názor. Autorka zjišťovala, zda respondentům vadí, když jejich oblíbený podcast výjimečně moderuje někdo jiný a stejně tak se respondentů ptala, jestli je pro ně důležité pohlaví průvodce pořadem.

Závěrečná část dotazníku obsahovala tři identifikační otázky,¹⁸⁵ které by měly mimo jiné pomoci odpovědět na některé ze stanovených hypotéz. Autorka vybrala základní prvky – pohlaví, věk a místo trvalého bydliště. Po celkově jedenácti otázkách, které většina respondentů zodpověděla do pěti minut, bylo zopakováno poděkování z úvodní strany dotazníku.

¹⁸⁵ SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

Analýza

Po dvanácti dnech sběru potřebných odpovědí byla provedena statistická analýza výzkumu, které předcházelo čištění získaných dat¹⁸⁶. Kvůli případným formálním chybám nebo nesprávně vyplněným odpovědím autorka dotazníky zkontrolovala. Ze 120 vyplněných dotazníků bylo 7 vyřazeno pro nesplnění podmínek – osoby nebyly současnými ani bývalými posluchači zpravodajského podcastu Českého rozhlasu Vinohradská 12. Základní soubor tak sčítal celkem 113 respondentů.

Zvolená forma šetření, tedy online dotazník, jenž byl vytvořen na platformě Survio.com, usnadnila práci s kódováním i následnou analýzou dat. Server nabízí výzkumníkovi po sběru odpovědí přehledné grafy a také možnost exportu podrobné tabulky do excelového souboru. Autorka práce musela ovšem samostatně vyhodnotit otevřené i polouzavřené otázky a dokončit tak třídění prvního stupně, které sleduje především četnost odpovědí. Následně bylo provedeno třídění stupně druhého¹⁸⁷, kde se autorka zaměřila například na to, zda odpovídali muži a ženy rozdílně. Kontingenční tabulky, jež pomáhají při detailnějším rozboru nejen dotazníků, nebyly k tomuto porovnávání využity. Dotazník jednak nebyl natolik obsáhlý a komplikovaný, navíc pro výsledky výzkumu a potvrzení či vyvrácení hypotéz bylo stěžejní třídění prvního stupně. Vyhodnocení, které srovnává dvě proměnné¹⁸⁸ a které by odhalilo případné zajímavé souvislosti, je v práci popsáno slovy, nikoli v tabulkách.

Limity výzkumu

Při samotném výzkumu se objevilo několik limitů, se kterými se musela autorka vypořádat. Vzhledem k postupu při volbě výběrového vzorku se může stát, že část lidí, ke kterým se dotazník dostane, na otázky neodpoví. Lze očekávat, že mnoho z nich nebude vhodnými respondenty pro výzkum, tedy že nebudou poslouchat nebo vůbec znát podcast Vinohradská 12, někteří mohou otevřít dotazník pouze ze zvědavosti, nemusejí mít dostatek času anebo zájem na vyplnění.

¹⁸⁶ PUNCH, K. F. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9

¹⁸⁷ JUŘENÍKOVÁ, P. Kvantitativní výzkum. In: *Metodika ke zpracování závěrečné práce pro vybrané nelékařské zdravotnické obory* [online].

¹⁸⁸ SUCHÁ, L. Z. Metodologie pro Informační studia a knihovnictví 2. Modul VII: Kontingenční tabulky [online]. 2014.

Kvůli specifickému výběru vzorku respondentů (convenience sampling) nelze závěry výzkumu příliš zobecňovat, což ovšem neznamená, že závěry nebudou užitečné. Autorka si je limitu plně vědoma a nekladla důraz na reprezentativnost výzkumu.

Nevýhodou online dotazníkového šetření je skutečnost, že výzkumník nemá nad sběrem odpovědí kontrolu. V rámci kvantitativního šetření nelze v průběhu vyplňování odpovědi měnit a dotazník se vyhodnocuje výhradně až po ukončení sběru dat. Je tak pravděpodobné, že některý z respondentů vyplní dotazník nesprávně nebo neodpoví na otázky úplně, a to i přes to, že by měly být vytvořeny jasně a srozumitelně.

Výzkumná část

Výsledky výzkumu

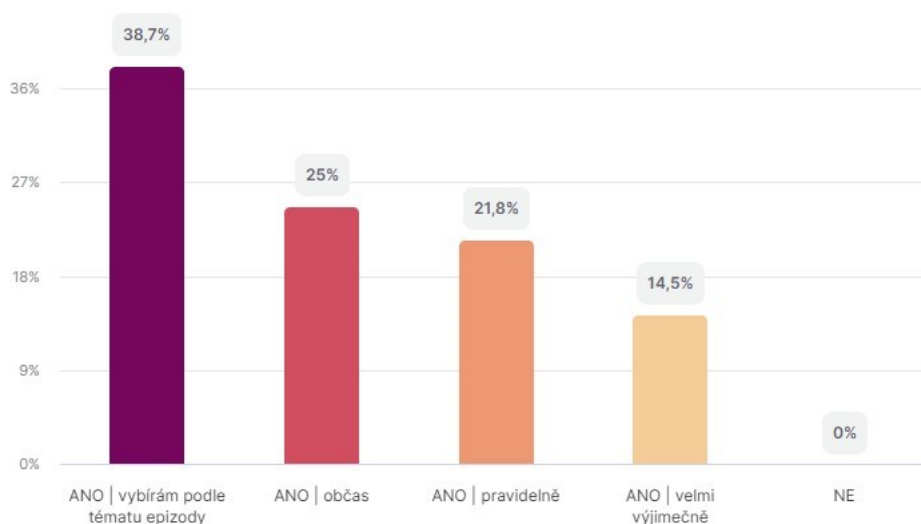
Dotazníkové šetření se uskutečnilo v prvních dvanácti dnech března roku 2023. Odkaz webové stránky, kde výzkum probíhal, zaznamenal 206 návštěv, z toho dotazník vyplnilo 120 lidí. Návratnost dotazníku neboli úspěšnost plnění tak přesáhla 58 procent. Většina respondentů, 69 z nich, odpověděla na otázky v rozmezí 2-5 minut, dalším 29 dotazovaným zabraly odpovědi do 10 minut, 18 respondentů stihlo dotazník vyplnit pod 2 minuty a čtyři lidé strávili šetřením více než 10 minut.

Autorka v první řadě odpovědi respondentů v dotazníkovém šetření pročistila. Nejprve v rámci prvních dvou otázek ověřila, zda dotazovaní poslouchají nebo v minulosti poslouchali zpravodajský podcast Vinohradská 12. Celkem sedm respondentů této podmínce nevyhovovalo a z následné analýzy tak byly vyřazeni. Dále autorka zkontrolovala, zda zbylí respondenti odpověděli na všechny povinné otázky, včetně otevřených. Poté přistoupila k jejich analýze:

1. Posloucháte v současnosti zpravodajský podcast Vinohradská 12?

Všichni dotazovaní zpravodajský podcast Vinohradská 12 aktuálně poslouchají – byť někteří jen velmi výjimečně. Nejčastěji se respondenti rozhodují, zda si danou epizodu pustí, podle jejího tématu. Odpovědělo tak necelých 40 procent z nich. S tím koresponduje také druhá nejfrekventovanější odpověď v pořadí – občas si Vinohradskou 12 pouští čtvrtina respondentů. Mezi pravidelné posluchače se řadí skoro 22 procent lidí, zřídka si Vinohradskou 12 pustí přes 14 procent dotázaných. Všech sedm lidí, kteří odpověděli, že podcast v současné době neposlouchají, byli ještě před analýzou z dotazníku vyřazeni, protože žádný z nich nebyl posluchačem ani kdykoli dříve. V níže uvedeném grafu tak nefigurují. Dotazník nevyplnil nikdo, kdo by pořad poslouchal výhradně za vedení novinářky Lenky Kabrhelové a s Matějem Skalickým poslouchat úplně přestal.

1. Posloucháte v současnosti zpravodajský podcast Vinohradská 12?

V první otázce měli respondenti na výběr z více odpovědí, této možnosti využilo 11 z nich a nejvíce kombinovali odpověď občasného poslechu s výběrem epizody. Pravidelnými posluchači podcastu Vinohradská 12 jsou převážně lidé od 18 do 30 let – celkem 21 z 27. Stálé publikum pořadu je genderově vyvážené. Z šetření vyplývá, že pravidelně konzumuje Vinohradskou 12 čtrnáct mužů a třináct žen.

2. Poslouchal/a jste tento podcast i v době, kdy byla jeho moderátorkou novinářka Lenka Kabrhelová? (tzn. v únoru 2022 a dříve)

Druhý dotaz se pokusil nastínit setrvalost posluchačů. Většina respondentů (téměř 79 procent) odpověděla, že podcast za působení Lenky Kabrhelové poslouchala. Necelých 17 procent dotázaných si našlo cestu k Vinohradské 12 až za vedení Matěje Skalického, přes 4 procenta lidí preferovalo jako moderátorku Lenku Kabrhelovou a v současnosti si podcast veřejnoprávního média pustí velmi zřídka a povětšinou jim záleží na námětu epizody.

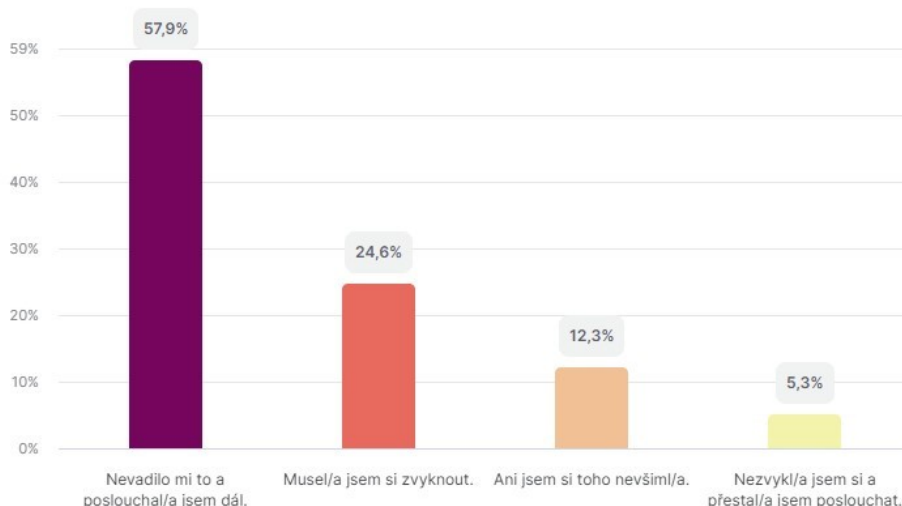
3. Proč podcast Vinohradská 12 posloucháte? (Případně poslouchal/a v minulosti.)

Třetí otázka vyžadovala od respondentů otevřenou slovní odpověď. Po jejich důkladném přečtení autorka jednotlivé argumenty vyhodnotila. Respondenti nejčastěji jako důvody poslechu podcastu Vinohradská 12 uváděli výběr aktuálních a zajímavých témat, zdůrazňovali profesionální, srozumitelné i technické provedení pořadu a vyzdvihovali také jeho důvěryhodnost, objektivitu či kvalitu. Dotazovaní také zmiňovali, že získávají poslechem přehled o dění v Česku i ve světě a kladně hodnotili také výběr hostů, případně neotřelé poznámky redaktorů. Respondentům dost záleží i na celkové stopáži pořadu, která je podle nich se svými zhruba dvaceti minutami přiměřená a ideální, někteří totiž poslouchají Vinohradskou 12 po cestě do práce, při cestování nebo při vaření. Lidé si podle výzkumu všímají zvukovosti a sound designu podcastu, někteří zmínili i moderátorovu osobnost, hlas nebo profesionalitu, jiní ocenili pečlivou přípravu na každý díl.

4. Když se v březnu 2022 změnil tvůrčí tým podcastu včetně moderátora...

Více než polovině respondentů (skoro 58 procent) nový hlas ani obměněný tým nevadil a v poslechu pořadu pokračovali dál, necelá čtvrtina posluchačů si musela na změnu zvyknout. Přes 12 procent dotázaných výměnu moderátorů a týmu nezaregistrovali. Nutno ovšem podotknout, že nikdo z nich podcast pod vedením Lenky Kabrhelové neposlouchal a konzumují ho až v posledním roce. Více než 5 procent lidí přestalo kvůli výměně moderátora podcast pravidelněji poslouchat. Většina z nich si aktuálně Vinohradskou 12 pustí málokdy, anebo jen v případě, že je zaujme některé z probíraných témat.

4. Když se v březnu 2022 změnil tvůrčí tým podcastu včetně moderátora...

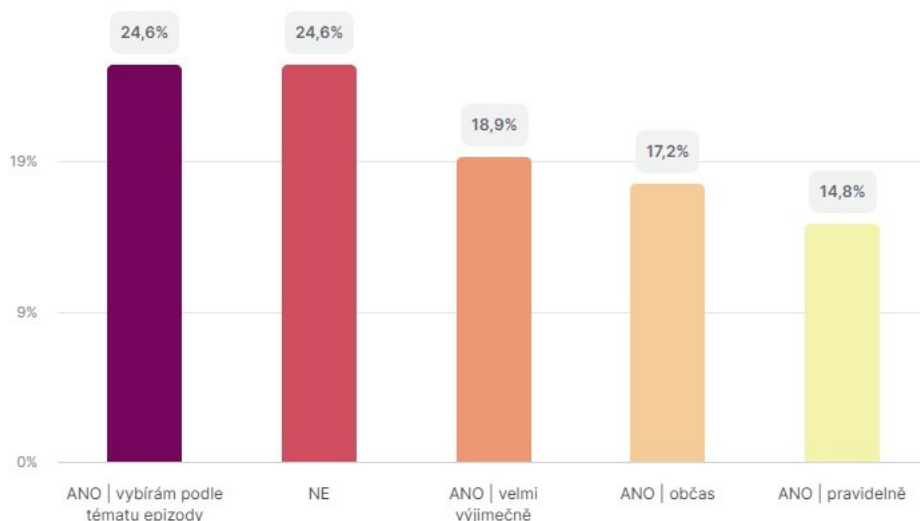
Je pozoruhodné, že z celkem šesti lidí, kteří kvůli změnám podcast Vinohradská 12 už téměř neposlouchají, bylo pět žen a jeden muž. Nabízelo by se odvodit, že muži jsou stálejšími a věrnějšími posluchači, ovšem takový malý vzorek jedinců není relevantní k vyvozování obecných závěrů. Zajímavostí také je, že pravidelným posluchačem zpravodajského podcastu Seznam Zpráv 5:59 se stal jen jediný z nich. Většina konzumuje konkurenční pořad jen výjimečně, anebo vůbec.

5. Posloucháte zpravodajský podcast 5:59, který vytváří od dubna 2022 Lenka Kabrhelová pod záštitou Seznam Zpráv?

Odpovědi na pátou otázku byly vyrovnané. Téměř čtvrtina dotázaných shodně zpravodajský podcast 5:59 buď neposlouchá, anebo si z jednotlivých epizod vybírá. Necelých 19 procent respondentů si pořad pustí výjimečně, přes 17 procent pak pouze někdy. Skoro 15 procent lidí konzumuje podcast Seznam Zpráv pravidelně, většina z nich se řadí ale také mezi stálé posluchače podcastu Vinohradská 12 a tak lze odvodit, že těmto jedenácti posluchačům se tak přechodem novinářky Lenky Kabrhelové a vznikem dalšího podobného pořadu pouze rozšířila nabídka českých zpravodajských podcastů.

Respondenti byli upozorněni, že mohou také při této otázce označit více odpovědí. Učinilo tak devět z nich a s výběrem tématu párovali především občasný poslech.

5. Posloucháte zpravodajský podcast 5:59, který vytváří od dubna 2022 Lenka Kabrhelová pod záštitou Seznam Zpráv?

Trend pravidelného poslechu kopíruje i podcast Seznam Zpráv 5:59, který většinově poslouchají – stejně jako Vinohradskou 12 – lidé mezi 18 a 30 lety. Poměr mužů a žen je také v tomto případě velmi vyrovnaný s mírnou převahou mužů – 10:8.

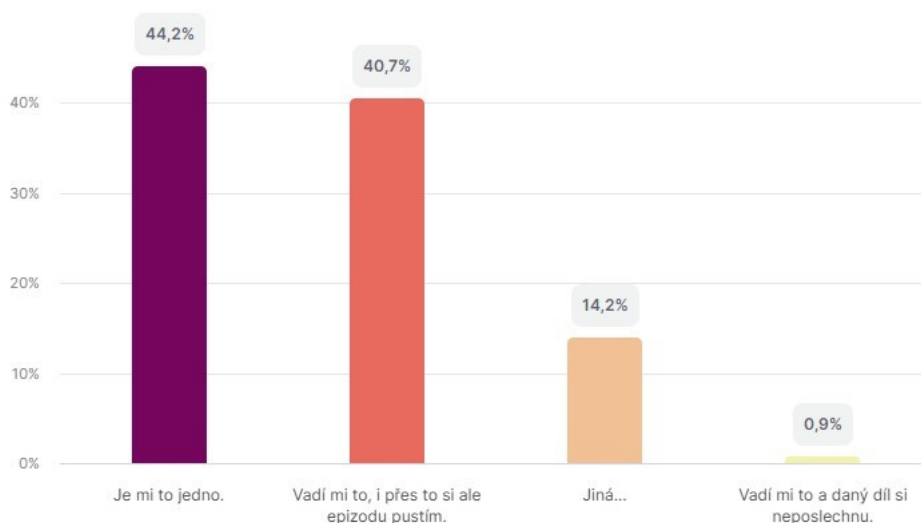
6. Co je pro Vás u moderátora zpravodajského podcastu důležité?

Další otevřená otázka zjišťovala preference posluchačů v souvislosti s moderátorem zpravodajského podcastu. Nejzásadnějším aspektem pro respondenty je moderátorův projev, který by měl být především dobrý, přirozený a srozumitelný. Lidé také chtějí, aby měl moderátor příjemný a hezky zbarvený hlas. Důležitá je pro ně jeho důvěryhodnost, objektivita, nezaujatost nebo vyváženost. Respondenti si pečlivě všimají vedení rozhovoru a kladení otázek i znalostí moderátora – vyžadují všeobecný přehled, orientaci v daném tématu či erudici. Někteří posluchači oceňují vyjadřovací schopnosti moderátora nebo precizní přípravu. Část respondentů zmínila také například pohotovost při vedení rozhovoru, profesionalitu, pokoru, osobnost moderátora nebo sympatie. Ojedinelé se objevily důvody jako inteligence nebo odvaha otevírat složitá či kontroverzní témata.

7. Pokud provádí mým oblíbeným podcastem výjimečně někdo jiný...

Více než 44 procentům dotázaných nevadí, když je moderátor dočasně (například z důvodu dovolené či nemoci) nahrazen někým jiným. Přes 40 procent lidí v dotazníku odpovědělo, že jim změna sice vadí, ale i přes to si daný díl poslechnou. Tato otázka nabízela kromě předem připravených odpovědí také vlastní vyjádření, kterého využilo zhruba 14 procent respondentů a jejich odpovědi lze rozdělit na dva pomyslné tábory. Jedné části dotazovaných záleží na konkrétním podcastu, situaci nebo suplujícím průvodci a rozhodují se až podle těchto kritérií. Druhá skupina si naopak epizodu spíše pustí, a to ze zvědavosti nebo pro zpestření. Necelé jedno procento respondentů explicitně odpovědělo, že je dočasná změna moderátora na škodu a daný díl si vůbec neposlechnou.

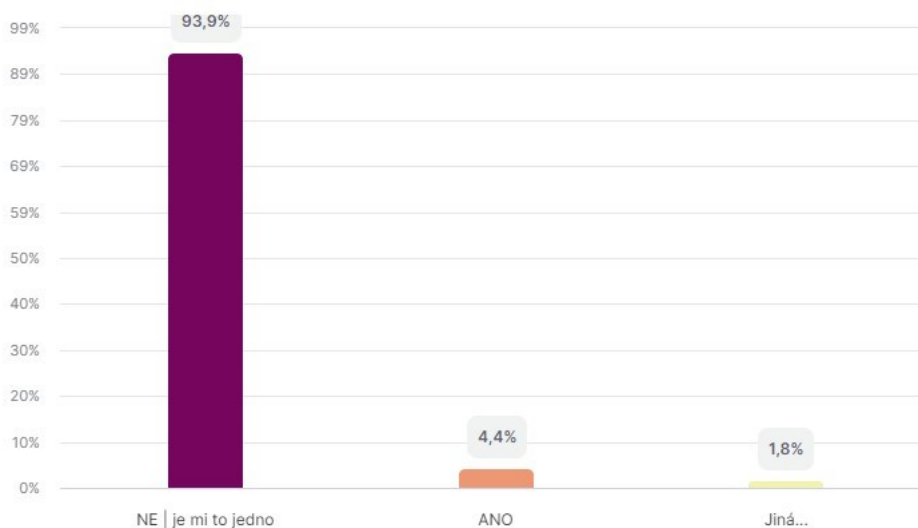
7. Pokud provádí mým oblíbeným podcastem výjimečně někdo jiný...

8. Je pro mě důležité, zda zpravodajský podcast moderuje žena či muž.

Pohlaví moderátora nehraje v případě zpravodajského podcastu roli. Drtivě většině (necelých 94 procent) respondentů je jedno, zda pořadem provází žena nebo muž, stejně jako lidem, kteří nabídli v dotazníku vlastní odpověď. Specifikovali, že rozhodující jsou pro ně témata nebo projev moderátora. Naopak na pohlaví záleží více než 4 procentům dotázaných.

8. Je pro mě důležité, zda zpravodajský podcast moderuje žena či muž.

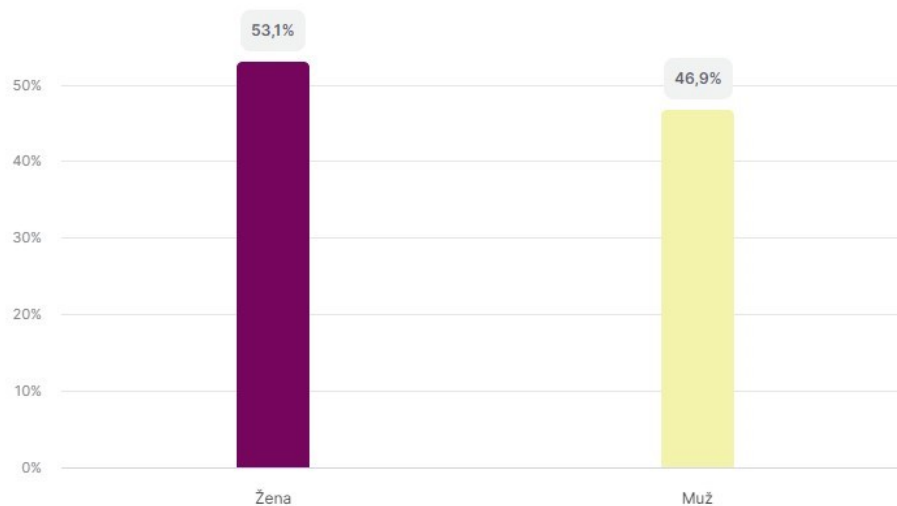
Mezi zhruba 4 procenty lidí, pro které je pohlaví průvodce podcastu důležité, jsou zastoupení lidé z měst různé velikosti a tento názor tak nepotvrdil stereotypní předsudky o odlišných názorech lidí na vesnici a ve větších městech.

Identifikační otázky:

9. Pohlaví

Dotazník vyplnilo o něco málo více žen než mužů, tvořily zhruba 53 procent respondentů. Zatímco mužů bylo necelých 47 procent.

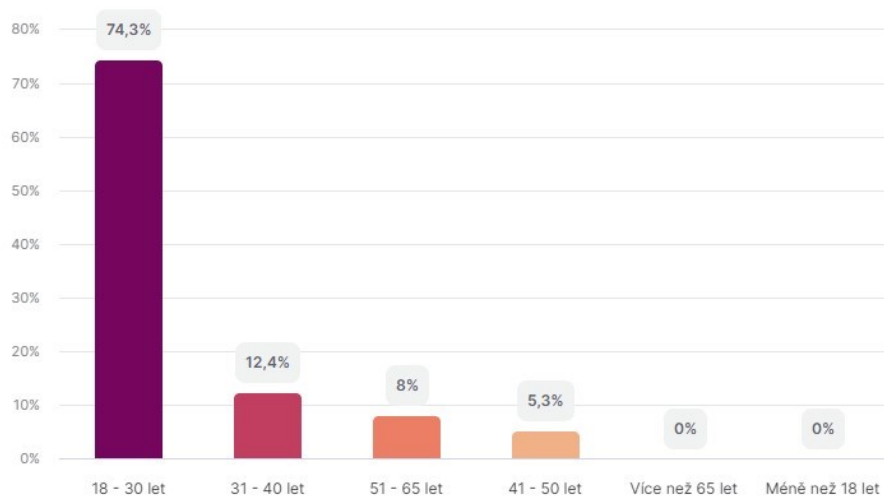
9. Pohlaví

10. Věk

Většina respondentů (kolem 74 procent) se pohybuje ve věkové hranici 18–30 let. Více než 12 procentům dotazovaných je mezi 31 a 40 lety, věk osmi procent respondentů

10. Věk

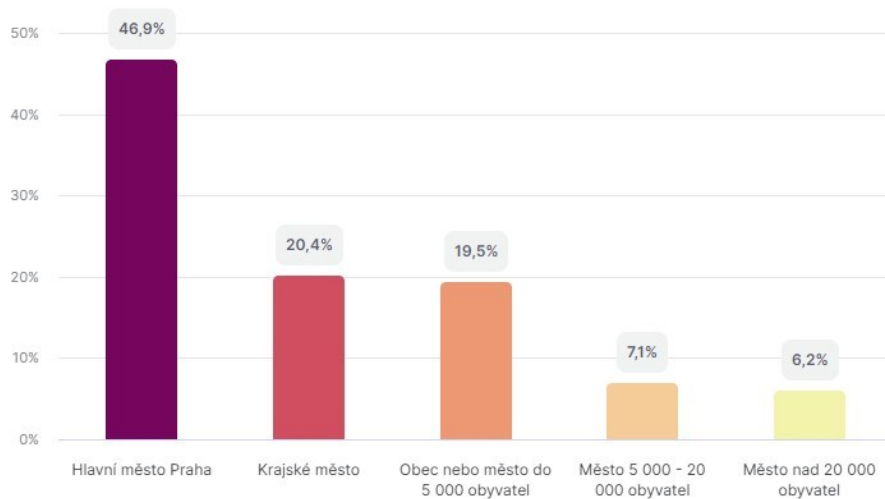
se pohybuje mezi 51 a 65 lety a přes pět procent lidí dosahuje 41–50 let. Ani jediného zástupce neměli v dotazníkovém šetření věkové kategorie pod 18 let a nad 65 let. Tato identifikační otázka potvrdila slova moderátora zpravodajského podcastu Vinohradská 12 Matěje Skalického, podle kterého poslouchají pořad lidé kolem třiceti let.¹⁸⁹

Obě pohlaví jsou napříč věkovými kategoriemi zastoupená relativně rovnoměrně.

11. Trvalé bydliště

Necelá polovina všech dotazovaných (téměř 47 procent) bydlí v Praze, zhruba pětina respondentů má trvalé bydliště v jiném českém krajském městě. V obci či menším městě do 5 000 obyvatel má hlášený trvalý pobyt 19,5 procent respondentů. Ve městech od 5 000 do 20 000 obyvatel žije kolem sedmi procent dotazovaných, v těch nad 20 000 obyvatel asi šest procent respondentů.

11. Trvalé bydliště

¹⁸⁹ *Interview Plus s Matějem Skalickým* [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023

Závěry a interpretace výsledků

Diplomová práce měla za cíl představit posluchačské návyky a názory v souvislosti s osobností moderátora zpravodajského podcastu. Pro tento účel byl vybrán podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12, ve kterém se v březnu 2022 vystřídali moderátoři a základající tým tvůrců z veřejnoprávního média odešel. Práce si kladla za cíl nastínit náladu posluchačů a jejich pohled na danou situaci, která nebyla do této doby ve větší míře nijak zpracována.

Pro praktickou část diplomové práce byla stanovena hlavní výzkumná otázka:

VO1: Má moderátor zpravodajského podcastu vliv na samotný pořad?

Výzkum zjistil, že pokud jde o již známou značku, kterou Vinohradská 12 v Česku bezpochyby je, osobnost moderátora v popularitě a konzumaci zpravodajského podcastu zásadní roli nehraje. Dokázalo to hned několik skutečností dotazníku.

Devadesát ze 113 respondentů poslouchalo podcast Vinohradská 12 už za působení Lenky Kabrhelové, téměř šedesát z nich, tedy dvě třetiny, uvedly, že jim změna moderátora nevadila a pořad poslouchaly dál. Nový konkurenční podcast ale respondenty zřejmě zlákal. Celkem 24 lidí z devadesáti skalních posluchačů Vinohradské 12 si pustí i některou epizodu pořadu 5:59, vybírají ji podle tématu. Svůj poslech označují zejména za občasný či velmi výjimečný. Pravidelně konzumuje podcast Seznam zpráv šestnáct respondentů. Naopak pětina respondentů, kteří znali veřejnoprávní podcast v době, kdy ho moderovala Lenka Kabrhelová, uvedlo, že její nový podcast 5:59 vůbec neposlouchají.

S novým hlasem pořadu přestalo Vinohradskou 12 pravidelněji poslouchat šest respondentů, neznamená to však, že automaticky přešli k podcastu 5:59. Ten totiž pravidelně konzumuje jediný respondent, další si pustí podcast Seznam Zpráv občas anebo velmi výjimečně. Ani tedy v tomto případě nelze konstatovat, že by posluchači jednoznačně následovali moderátora.

Méně než deset lidí uvedlo, že důvodem poslechu zpravodajského podcastu je moderátor (například jeho hlas nebo profesionalita), většina z těchto respondentů navíc připisovala i další důvody konzumace.

Pokud jde o dočasný výpadek stálého moderátora, tam se – jak již bylo zmíněno – respondenti dělí téměř na dvě poloviny. Jedné části na takové situaci nezáleží, druhé

nahrazení vadí. Dotazovaní, kteří přidali svojí vlastní odpověď, buď váhali a potřebovali by znát konkrétní příklad, anebo jsou na provizorního průvodce zvědaví.

V dlouhodobém horizontu ovšem lze konstatovat, že na zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12 nemá osobnost moderátora kruciální vliv. Kromě odpovědí respondentů to dokazují také stále rostoucí počty stažení pořadu, které má veřejnoprávní médium k dispozici. Čímž lze odpovědět na první z doplňujících podotázek:

Ovlivnila změna moderátora popularitu a poslechovost podcastu Vinohradská 12?

Po nahrazení Lenky Kabrhelové do té doby nepříliš veřejně známým redaktorem Matějem Skalickým neklesla přízeň ani počty stažení v podcastových aplikacích. Z výzkumu ale zároveň nevyplývalo, že by větší skupina lidí začala poslouchat podcast Vinohradská 12 výhradně kvůli novému moderátorovi. Taková situace ovšem nebyla v dotazníku explicitně nastíněna. Obdobné výsledky predikoval také Matěj Skalický, který ještě před uskutečněním dotazníkového šetření konstatoval, že výměna moderátora zpravodajského podcastu Vinohradská 12 se na poslechovosti neodrazila, stejně jako na zpětné vazbě od publika.¹⁹⁰

Odešli posluchači s koncem Lenky Kabrhelové v Českém rozhlase, anebo zůstávají věrní veřejnoprávnímu podcastu?

Odpověď na druhou otázku navazuje na tu předchozí a znovu se vrací k počtu stažení podcastu Vinohradská 12, který za poslední rok výrazně narostl. Z dotazníkového šetření navíc vyplynulo, že ani jeden z respondentů nepřestal podcast po změně moderátora úplně poslouchat. Někteří v současnosti Vinohradskou 12 sice nekonzumují v takové míře jako dříve za působení Lenky Kabrhelové, v drtivé většině ho však za pořad 5:59 nevyměnili. Dotazovaní nejčastěji poslouchají veřejnoprávní podcast kvůli tématům epizod a profesionálnímu či technickému provedení pořadu, na kterém má z velké části podíl rozhlasová zkušenost s audio formátem. Respondentům záleží také na důvěryhodnosti a objektivitě – nejen na těchto hodnotách si Český rozhlas zakládá. Vztah ke známé a spolehlivé značce zdůrazňuje také ředitel zpravodajství Švédského rozhlasu Olle Zachrison, když mluví o dlouholeté historii rádia.¹⁹¹

¹⁹⁰ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

¹⁹¹ Interview Plus s Ollem Zachrisonem [audio]. mujRozhlas, 29. 3. 2023

Protože autorka provedla kvantitativní výzkum, je žádoucí vyhodnotit stanovené hypotézy:

H1: Posluchači, kteří konzumovali podcast v době, kdy ho moderovala Lenka Kabrhelová, poslouchají pořad i v současnosti za vedení Matěje Skalického.

Tuto hypotézu lze v souvislosti s provedeným výzkumem potvrdit. Z šetření navíc vyplývá, že podcast aktuálně poslouchá více respondentů než za působení Lenky Kabrhelové. Takové závěry lze ale aplikovat pouze na provedený výzkum, protože žádný z bývalých posluchačů se dotazníku nezúčastnil.

H2: Lidé poslouchají podcast Vinohradská 12 kvůli informacím. Změna moderátora nemá na poslech vliv.

Také druhá hypotéza se dá potvrdit. Nejčastějším důvodem poslechu podcastu jsou sice pro dotázané témata, která tvůrčí tým Vinohradské 12 vybírá, respondenti ale také poměrně hojně uváděli, že mají díky pořadu přehled o aktuálním dění. V případě, že dočasně provází podcastem někdo jiný než ikonický moderátor, na poslechovosti se to pravděpodobně neodrazí. Respondentům to buď nevadí, anebo si i přes to danou epizodu pustí. Stálá změna moderátora známého podcastu podle odpovědí respondentů na poslechovost vliv také nemá. Několik jedinců si na konec Lenky Kabrhelové ve veřejnoprávním podcastu nezvyklo a za působení Matěje Skalického už ho téměř neposlouchají, většina z dotázaných ale konzumuje Vinohradskou 12 dál. To, že poslechovost v posledním roce strmě roste, je pravděpodobně zapříčiněno stoupající popularitou podcastů jako takových. Jak popsala odbornice na zvuková média Marie Charlotte Götting¹⁹² – podle odhadů se bude poslechovost těchto audio pořadů dál celosvětově zvyšovat.

¹⁹² GÖTTING, M. Ch. Number of podcast listeners worldwide 2019-2024. In: *Statista.com* [online].

H3: Posluchačům záleží na projevu moderátora a způsobu kladení otázek, nikoli na tom, zda je jím žena nebo muž.

Tato hypotéza lze s jistotou potvrdit. Na projevu moderátora totiž respondentům záleží ze všechno nejvíce. Stejně tak je drtivě většině jedno, zda je průvodcem podcastu žena nebo muž.

H4: Lidem z menších obcí záleží více na pohlaví moderátora.

Čtvrtou hypotézu dotazníkové šetření vyvrátilo. Všech pět osob, které odpovědělo, že pohlaví moderátora zpravodajského podcastu hraje určitou roli, žije v různě velkých obcích i městech, včetně Prahy.

H5: Zpravodajský podcast Vinohradská 12 poslouchá především mladší publikum (pod třicet let).

Poslední stanovenou hypotézu se podařilo hned ze dvou zdrojů potvrdit. Podle výsledků výzkumu poslouchá podcast Vinohradská 12 zejména publikum mladší 30 let. Ač se autorka svým věkem řadí do této kategorie a má tak k mladým lidem nejsnazší přístup, dotazník byl distribuován mezi skupiny všech věkových kategorií a odpovídat v něm mohl kdokoli. Své posluchačstvo do jisté míry zná také moderátor zpravodajského podcastu Matěj Skalický, podle kterého jsou konzumenty Vinohradské 12 hlavně lidé právě kolem třiceti let.¹⁹³ Nejen proto současný podcastový tým masivně propaguje svůj obsah na sociálních sítích.¹⁹⁴

Pomocí sestaveného dotazníku a více než sta respondentů se podařilo odpovědět na výzkumnou otázku i odvozené podotázky a vyvodit závěry pro předem stanovené hypotézy. Cílem výzkumu byl hrubý náčrt situace kolem výměny moderátora zpravodajského podcastu Českého rozhlasu Vinohradská 12, šetření nekladlo důraz na reprezentativnost a zobecnění. Mohlo by tak být zajímavým východiskem pro další zkoumání či jako rámcová představa pro současné tvůrce podcastu Vinohradská 12 nebo

¹⁹³ *Interview Plus s Matějem Skalickým* [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023

¹⁹⁴ Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

veřejnoprávní médium. Z podcastových aplikací sice lze vyvodit například počet stažení jednotlivých epizod a rozhlas může čerpat zajímavá data také z vlastních zdrojů (zpravodajský server iRozhlas nebo aplikace mujRozhlas), i přes to však nedokáže rádio posluchače detailněji charakterizovat, zjistit přesný počet spuštění atd. Jako pomyslný vzorek posluchačstva by mohl být výzkum této diplomové práce pro tvůrce podcastu i vedení Českého rozhlasu při nejmenším zajímavý.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit, zda má osobnost moderátora vliv na zpravodajský podcast. Autorka si pro svůj výzkum vybrala konkrétně pořad Českého rozhlasu Vinohradská 12, ve kterém došlo během roku 2022 k nevšední události na tuzemském podcastovém trhu – k výměně moderátorů. Jak se celá situace podepsala na práci veřejnoprávního týmu a popularitě Vinohradské 12?

V úvodní části práce autorka na základě literatury a dalších zdrojů zasazuje celé téma vlivu osobnosti moderátora na zpravodajský podcast do kontextu. Po představení organizace Českého rozhlasu a jeho zpravodajství byl definován pojem podcasting, který vznikl na počátku nového tisíciletí a prošel společně s digitálními technologiemi významným vývojem. Pro zvolené téma bylo důležité věnovat se také úloze moderátora, především pak moderaci rozhlasové, která má svá specifika. V závěru teoretické části byl představen samotný zpravodajský podcast média veřejné služby Vinohradská 12. Jeho vývoj i současnou práci celého týmu diplomantka popsala zejména díky vedeným rozhovorům s oběma moderátory podcastu Lenkou Kabrhelovou a Matějem Skalickým, analytikem Českého rozhlasu Adamem Javůrkem a ředitelem zpravodajství veřejnoprávního média i stanice Radiožurnál Ondřejem Suchanem. V rámci představení samotného kvantitativního šetření nejprve autorka vymezila oblast výzkumu i jeho cíle a stanovila výzkumnou otázku. Popis metodiky práce doplnil proces sběru dat, následná analýza a také určité limity zvoleného dotazníkového šetření i příležitostného výběru vzorku respondentů. Výzkumná část diplomové práce se zaměřovala zejména na výsledky provedeného průzkumu, které autorka interpretovala pomocí sloupcových grafů a relativních hodnot, následně je také okomentovala a vyvodila potřebné závěry dotazníkového šetření. Celá práce byla zakončena seznamem použité literatury či internetových zdrojů. Do příloh autorka přepsala vedené rozhovory.

Zpravodajský podcast jako nová forma mediálního sdělení je v Česku i ve světě už několik let na vzestupu. Kvůli rostoucí konkurenci v této oblasti je pro každou instituci, která podcasty produkuje, přízeň posluchačů zásadní. Po oznámení odchodu novinářky Lenky Kabrhelové a jejích spolupracovníků, kteří dali za vznik pravděpodobně prvnímu

tuzemskému zpravodajskému podcastu, vyvstala otázka, zda Český rozhlas tuto situaci zvládne. Po týdnech vytrvalého řešení vybralo vedení rádia nového moderátora Matěje Skalického, který je aktuálně už více než rok hlasem Vinohradské 12. Za tu dobu se podcast částečně proměnil. Na základě provedeného výzkumu se ovšem zdá, že se na oblibě publika a poslechovosti výměna moderátorů ani poněkud odlišná práce nového týmu neprojevila.

Summary

The aim of the thesis was to find whether the personality of the host has an impact on a news podcast. For her research, the author chose the Czech Radio podcast Vinohradská 12, where an unusual event in the domestic podcast market occurred in 2022 – a change of hosts. How did the whole situation affect the work of the public service team and the popularity of Vinohradská 12?

The news podcast as a new form of media communication has been on the rise in the Czech Republic and worldwide for several years. Due to the growing competition in this field, finding and keeping its audience is crucial for any institution that produces podcasts. After the announcement that the original host, journalist Lenka Kabrhelová and her colleagues who probably created the first Czech news podcast, will leave the show, the question arose whether Czech Radio could handle the situation. After weeks of tireless looking for a solution, the Czech Radio management chose a new host, Matěj Skalický, who has been the voice of Vinohradská 12 ever since, now for more than a year. In that time, the podcast has partially transformed. However, based on the conducted research, it seems that the change of hosts and the somewhat different way of working of the new team has not affected the popularity of the audience or the rating of the podcast.

Použitá literatura a zdroje

Literatura

BERRY, R. *Will the iPod Kill the Radio Star? Profiling Podcasting as Radio. Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*. 2006. ISSN 1354-8565.

BERRY, R., FOX, N. a LLINARES, D. *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media*. Londýn: Palgrave Macmillan, 2018. ISBN 978-3-319-90056-8

BOYD, A. *Příručka pro novináře: Zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995.

BRUNS, A. *Blogs, Wikipedia, Second Life, and Beyond: From Production to Producersage*. New York, Peter Lang Publishing, 2008. ISBN-13: 978-0-8204-8866-0

GEOGHEGAN, M. W. a KLASS, D. *Podcast Solutions: The Complete Guide to Audio and Video Podcasting*. New York: Apress, 2007. ISBN 978-1-59059-905-1

HALADA, J. *Marketingová komunikace a public relations. Výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3075-5

HALADA, J. a OSVALDOVÁ, B. (eds.) *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5

JEŠUTOVÁ, E.; kolektiv autorů. *Od mikrofonu k posluchačům*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9

KRAUS, J. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1578-3

LISTER, M., DOVEY, J., GIDDINGS, S., GRANT, I., a KELLY, K. *New Media: a critical introduction*. Londýn a New York: Routledge, 2009. ISBN 0-203-88482-5

MACEK, J. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2011. ISBN 978-80-7464-025-4

MARŠÍK, J. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Univerzita Karlova, 1995. ISBN 80-7184-013-0

MARŠÍK, J. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999.

MCHUGH, S. *The power of podcasting*. New York: Columbia University Press, 2022. ISBN 9780231208765

MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. České vydání – Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3

MOTAL, Jan. *Nové trendy v médiích II*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5826-2

OSVALDOVÁ, B., HALADA, J. & kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7

OSVALDOVÁ, B. & kolektiv. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 987-80-246-4612-1

PUNCH, K. F. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6

SAFFO, P. Paul Saffo and the 30-year Rule. *Design world*. 1992, s. 18-23. ISSN 0810-6029

SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9

WALKER, M. *Proč spíme: odhalte sílu spánku a snění*. Brno: Jan Melvil Publishing, 2018. ISBN 978-80-7555-050-7

Elektronické zdroje

BERRY, R. A Golden Age of Podcasting? Evaluating Serial in the Context of Podcast Histories [online]. 2015 [cit. 18. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/19376529.2015.1083363>

BUMBÁLKOVÁ, B. Český rozhlas představuje nový tým Vinohradské 12 v čele s Matějem Skalickým. In: *Digital.Rozhlas.cz* [online]. 1. 3. 2022 [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/cesky-rozhlas-predstavuje-novy-tym-vinohradske-12-v-cele-s-matejem-skalicky-m-8692485>

BŘEZINOVÁ, V. Kde poslouchat podcasty? Nejobsáhlejší přehled podcastových aplikací roku 2020. In: *Česképodcasty.cz* [online]. 17. 11. 2020 [cit. 17. 1. 2022]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/blog/podcastove-aplikace-2020>

Convenience sampling method: How and when to use it? In: *Qualtrics.com* [online]. [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.qualtrics.com/experience-management/research/convenience-sampling/>

CORBETT, R. What are the different types of podcast? In: *RachelCorbett.com* [online]. [cit. 19. 2. 2023]. Dostupné z: <https://rachelcorbett.com.au/blog/podcast-types/>

České podcasty [online]. [cit. 19. 2. 2023]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/>

ČESKO. § 2 odst. 1 zákona č. 484/1991 Sb., České národní rady o Českém rozhlasu – znění od 1. 11. 2021. In: *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 17. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-484#p2-1>

Český rozhlas. *Jak na podcasty* [online]. [cit. 31. 1. 2023]. Dostupné z: <https://portal.rozhlas.cz/jak-na-podcasty-5956039>

Český rozhlas. *Mise a vize Českého rozhlasu* [online]. 7. 11. 2011 [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z: <https://informace.rozhlas.cz/mise-a-vize-ceskeho-rozhlasu-7741383>

Český rozhlas. *O rozhlase* [online]. [cit. 17. 1. 2023]. Dostupné z: <https://informace.rozhlas.cz/o-rozhlase-7752675>

Český rozhlas. *Radio Wave* [online]. [cit. 31. 3. 2023]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/o-stanici-5675004>

Český rozhlas. *Regionální stanice* [online]. [cit. 4. 4. 2023]. Dostupné z: <https://portal.rozhlas.cz/stanice>

Český statistický úřad. *Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi osobami – 2022*. [online]. 22. 11. 2022 [cit. 17. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/164606768/0620042202.pdf/161c8478-5df8-4a84-8e9c-ec1ac059ef29?version=1.1>

DĚDKOVÁ, L. ZURN6311 Dotazovaný výzkum: Sampling 2 [online]. 19. 3. 2021 [cit. 12. 3. 2023]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/fss/jaro2021/ZURn6311/um/ZURn6311_2_sampling2_typy_vyzkumu.pdf

EBU. *About the EBU* [online]. [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.ebu.ch/about>

GÖTTING, M. Ch. Number of podcast listeners worldwide 2019-2024. In: *Statista.com* [online]. 18. 2. 2022 [cit. 17. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1291360/podcast-listeners-worldwide/>

GURMET, A. A slice of podcasting history. In: *Blog.Gourmet.net* [online]. 26. 4. 2005 [cit. 18. 2. 2023]. Dostupné z: <https://blog.grumet.net/2005/04/26/a-slice-of-podcasting-history/>

HONAN, M. Podcast is 2005 Word of the Year. In: *Maxworld.com* [online]. 5. 12. 2005 [cit. 29. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.macworld.com/article/178001/podcastword.html>

International Podcast Day, September 30. *Podcasting Historical Timeline and Milestones* [online]. Dostupné z: <https://internationalpodcastday.com/podcasting-history/>

Interview s Lenkou Kabrhelovou. *Newsroom ČT24* [online]. Česká televize, 14. 2. 2021 [cit. 18. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11030967025-newsroom-ct24/221411058170006/>

Interview Plus s Matějem Skalickým [video]. Český rozhlas Plus, 14. 3. 2023 [cit. 15. 3. 2023]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fsaEwSDDP2U&ab_channel=%C4%8Cesk%C3%BD%20rozhlasPlus

Interview Plus s Ollem Zachrissonem [audio]. mujRozhlas, 29. 3. 2023 [cit. 2. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.mujrozhlas.cz/interview-plus/zivy-moderator-je-nenahraditelnyservisni-informace-ale-muze-prezentovat-synteticky>

iRozhlas.cz. *Vinohradská 12* [online]. [cit. 18. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/vinohradska12>

JETMAR, J. Lenka Kabrhelová a její podcastový tým opouští Český rozhlas, jdou do Seznamu. In: *Mediář.cz* [online]. 17. 1. 2022 [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/lenka-kabrhelova-a-jeji-podcastovy-tym-opousti-cesky-rozhlas-jdou-do-seznamu/>

JUŘENÍKOVÁ, P. Kvantitativní výzkum. In: *Metodika ke zpracování závěrečné práce pro vybrané nelékařské zdravotnické obory* [online]. Lékařská fakulta Masarykovy univerzity. [cit. 27. 2. 2023]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/07-kvantitativni.html

Key a politika [online]. © 2022 [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.kecypolitika.cz/>

KOIŠ, J. Typy rozhlasových stanic podle formátu a posluchačů. In: *RadioTV.cz* [online]. 2. 5. 2016. cit [cit. 19. 1. 2023]. Dostupné z: https://www.radiotv.cz/p_radio/typy-rozhlasovych-panic-podle-formatu-a-posluchacu/

KRAUS, J. Moderátor. In: *Naše řeč* [online]. Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR. 1982, ročník 65, č. 4. s. 224. [cit. 29. 1. 2023]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6351>

KRČMÁŘ, P. Radio AKROPOLIS používá Podcast. In: *Root.cz* [online]. 21. 6. 2005 [cit. 29. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.root.cz/zpravicky/radio-akropolis-pouziva-podcast/>

KRÚPOVÁ, V. a HUDÍKOVÁ, Z. *Podcast – A Modern Form of Original Audio Formats?* Megatrends and Media [online]. 2021 [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.cceol-com.ezproxy.is.cuni.cz/search/viewpdf?id=1043998>

MCCLUNG, S. a JOHNSON, K. Examining the Motives of Podcast Users [online]. 2010. [cit. 18. 2. 2023]. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/19376521003719391>

- Media Guru. *Zájem o podcasty v Česku roste, teď ještě zlepšit kvalitu* [online]. 16. 10. 2019 [cit. 18. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2019/10/zajem-o-podcasty-v-cesku-roste-ted-jeste-zlepsit-kvalitu/>
- NEWMAN, N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2023. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 10. 1. 2023 [cit. 31. 1. 2023]. Dostupné z: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2023>
- NEWMAN, N. a GALLO, N. News Podcasts and the Opportunities for Publishers. In: *ReutersInstitute.Politics.ox.ac.uk* [online]. 2019 [cit. 18. 1. 2023]. Dostupné z: https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2019-12/Newman_Gallo_podcasts_FINAL_WEB_0.pdf
- NEWMAN, N., FLETCHER, R., ROBERTSON, C. T., EDDY, K. a NIELSEN, R. K. Digital News Report 2022. Reuters Institute. In: *MediaGuru.cz* [online]. [cit. 26. 1. 2023]. Dostupné z: https://www.mediaguru.cz/media/21340/digital_news_report_2022.pdf
- PALKOVÁ, Z. Výslovnost rozhlasových mluvčích. In: *Naše řeč* [online]. Ústav pro jazyk český, Akademie věd ČR. 1986, ročník 65, č. 4. s. 186-196. [cit. 29. 1. 2023]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?lang=en&art=6344>
- PERKS, L. G. a TURNER, J. S. Podcasts and Productivity: A Qualitative Uses and Gratifications Study [online]. 17. 7. 2018 [cit. 7. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15205436.2018.1490434?scroll=top&needAccess=true&role=tab>
- Podcast Týdeník Respekt. *Sir Winton nebyl sám – o tématu týdeníku Respekt* [podcast]. 22. 4. 2019 [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/podcasty/sir-winton-nebyl-sam-o-tematu-tydeniku-respekt>
- Podcasting's key statistics for 2022. In: *EdisonResearch.com* [online]. 30. 3. 2022. [cit. 7. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.edisonresearch.com/podcastings-key-statistics-for-2022/>
- Podcasty.info. *Katalog českých podcastů* [online]. [cit. 19. 2. 2023]. Dostupné z: <http://www.podcasty.info/katalog.php>
- POLÁK, L. Radiožurnál je i na podzim nejposlouchanějším českým rádiem. Vysoká čísla si drží také Plus. In: *iRozhlas.cz* [online]. 9. 11. 2022 [cit. 17. 1. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/radiozurnal-plus-radiprojekt-nejposlouchanejsi-stance-cesky-rozhlas_2211091340_kac
- POLÁK, L. Vypnutí FM vysílání není tématem nejbližších deseti let, předpokládá šéf techniky Českého rozhlasu. DAB+ bude dále rozvíjet. In: *Digital.rozhlas.cz* [online]. 1. 6. 2022 [cit. 14. 2. 2023]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/vypnuti-fm-vysilani-neni-tematem-nejblizsich-deseti-let-predpoklada-sef-techniky-8758675>

POLÁK, L. a BUMBÁLKOVÁ, B. Startuje projekt mujRozhlas, největší audioportál na českém internetu. In: *Digital.rozhlas.cz* [online]. 4. 12. 2019 [cit. 31. 3. 2023.]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/startuje-projekt-mujrozhlas-nejvetsi-audioportal-na-ceskem-internetu-8118805>

Příběh rozhlasu. *Rozhlas na internetu* [online]. [cit. 12. 2. 2023]. Dostupné z: <http://www.pribehrozhlasu.cz/odhaleni-89+1/digitalni-doba/2780378>

Rada Českého rozhlasu. Kodex Českého rozhlasu. In: *Českýrozhlas.cz* [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: <https://rada.rozhlas.cz/kodex-ceskeho-rozhlasu-7722382>

Radiožurnál.cz. *Rádío na přání... vaše vlastní volba* [online]. 1. 3. 2007 [cit. 19. 1. 2023]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/radio-na-prani-vase-vlastni-volba-6333717>

ROGNER, Š. Dobrý podcast je jako sedět s dvěma lidmi v hospodě a jen poslouchat, říká Miloš Čermák. In: *ČT24.cz* [online]. 24. 8. 2022 [cit. 18. 1. 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/newsroom-ct24/3524630-dobry-podcast-je-jako-sedet-s-dvema-lidmi-v-hospode-a-jen-poslouchat>

ŘEHÁK, J. Výběr stratifikovaný. In: *SociologickáEncyklopedie.cz* [online]. Poslední editace 11. 12. 2017 [cit. 16. 2. 2023]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/V%C3%BDb%C4%9Br_stratifikovan%C3%BD

Seznam Zprávy. *České podsvětí. Podcast s Josefem Klímou* [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/sekce/audio-podcast-ceske-podsveti-296>

Seznam Zprávy. *Čteme vám Seznam Zprávy* [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/sekce/audio-podcast-cteme-vam-sz-322>

Seznam Zprávy. *Šťastný podcast* [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/sekce/audio-podcast-stastny-podcast-459?timeline--pageItem=228450>

Seznam Zprávy. *Vlevo dole* [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/sekce/audio-podcast-vlevo-dole-267>

SKALICKÝ, M. [Vinohradská 12 má...]. In: *Twitter* [online]. 16. 2. 2023 [cit. 31. 3. 2023]. Dostupné z: <https://twitter.com/mskalick/status/1626296126679707648>

SUCHÁ, L. Z. Metodologie pro Informační studia a knihovnictví 2. Modul VII: Kontingenční tabulky [online]. 2014. [cit. 23. 3. 2023]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2015/VIKBA31/um/54971451/Metodologie2_6A_kontingen_cnitabulky.pdf

TITLBACH, F. Spouštíme zpravodajský podcast, poslechněte si pilotní díl Studia N. In: *DeníkN.cz* [online]. 15. 8. 2019. [cit. 18. 1. 2023]. Dostupné z: <https://denikn.cz/181109/spoustime-zpravodajsky-podcast-poslechnete-si-pilotni-dil-studia-n/>

TOBIN, S. J. a GUADAGNO, R. E. Why people listen: Motivations and outcomes of podcast listening. In: *Journals.plos.org* [online]. 6. 4. 2022 [cit. 7. 2. 2023]. Dostupné z: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0265806#abstract0>

TRŽIL, D. ČESKÉ PODCASTY. In: *Facebook.com* [online]. [cit. 4. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/ceskepodcasty>

WATSON, S. How Podcasting Works. *HowStuffWorks.com* [online]. 2005 [cit. 18. 2. 2022]. Dostupné z: <https://computer.howstuffworks.com/internet/basics/podcasting1.htm>

Youradio Talk. *Kategorie* [online]. [cit. 19. 2. 2023]. Dostupné z: <https://talk.youradio.cz/kategorie>

ZANDL, P. Podcast – revoluce v internetovém vysílání. In: *Lupa.cz* [online]. 15. 3. 2005. [cit. 17. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/podcast-revoluce-v-internetovem-vysilani/>

Akademické práce

BALCÁRKOVÁ, E. *Jak vzniká zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12*. Praha, 2021. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. ThMgr. Mgr. Karol Lovaš, Ph.D.

HAMAŘÁKOVÁ, J. *Podcasty jako mediální fenomén 21. století a posluchačské návyky mileniálů v České republice*. Praha, 2020. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Jaroslav Švelch, Ph.D.

PÁVOVÁ, L. *Zpravodajství on demand. Srovnávací studie zpravodajských podcastů v Česku*. Praha, 2022. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. Martin Groman, Ph.D.

SVOBODOVÁ, M. *Podcasting jako fenomén nových médií a jeho současný stav v České republice*. Praha, 2019. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce PhDr. Lenka Vochocová, Ph.D.

Rozhovory

Interview s Adamem JAVŮRKEM, analytikem webu Českého rozhlasu. Praha 18. 1. 2021

Interview s Lenkou KABRHELOVOU, tehdejší moderátorkou podcastu Vinohradská 12. Praha 19. 2. 2021

Interview s Matějem SKALICKÝM, moderátorem podcastu Vinohradská 12. Praha 13. 2. 2023

SUCHAN, O., ředitel zpravodajství Českého rozhlasu. 23. 3. 2023

Teze diplomové práce

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Balcárková Eliška	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2021/2022	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 45822531@fsv.cuni.cz	
Studijní program/forma studia: Žurnalistika/prezenční studium	
Název práce v češtině: Vliv osobnosti moderátora na zpravodajský podcast Vinohradská 12	
Název práce v angličtině: The influence of the presenter's personality on a news podcast Vinohradská 12	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezí) LS 2022/2023	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Výměna moderátora nejposlouchanějšího zpravodajského podcastu v Česku, Vinohradské 12, rezonovala na počátku roku 2022 mediálním prostorem. Otázkou však zůstává, jak na tuto událost zareagovala, nebo stále reaguje, česká společnost, a především posluchači samotného podcastu. Pořad Vinohradská 12 dosud pokaždé od svého vzniku v roce 2019 vyhrál v anketě Podcast roku cenu za nejlepší veřejnoprávní počín a zatím se tak zdá, že nemá na české podcastové scéně konkurenci. Jak úspěšný bude po odchodu týmu novinářky Lenky Kabrhelové, která se zasloužila o jeho vysokou poslechohost? Je české publikum věrné veřejnoprávním informacím bez ohledu na průvodce pořadem? Ačkoli je téma zpravodajských podcastů v Česku poměrně nové, studenti napříč tuzemskými univerzitami ho již několikrát zpracovávali, většinou však v obecné rovině. Fenoménu podcastingu se věnuje také řada cizojazyčné literatury. Konkrétnější a analytičtější jsou především internetové zdroje nebo jednotlivé články, jež mají záběr o něco užší. Diplomantka se zaměří na specifický český podcast a volně tak naváže na svoji bakalářskou práci, ve které mapovala v rozhlasové montáži vznik, vývoj a práci někdejších autorů zpravodajského podcastu Vinohradská 12. Tentokrát bude zkoumat reakci české společnosti na výměnu moderátorky oblíbeného podcastu.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12 dostal v průběhu roku 2022 novou tvář, respektive hlas. Dnes již bývalou moderátorku Lenku Kabrhelovou vystřídal u mikrofonu na začátku března dlouholetý redaktor Radiožurnálu Matěj Skalický, který s sebou přivedl také nový tvůrčí tým. Do té doby nejúspěšnější a nejposlouchanější zpravodajský podcast v Česku se tak proměnil. Jak přesně? Čím formálně nebo obsahově přispěli noví tvůrci a co naopak pořad ztratil? Jak tato změna ovlivnila popularitu a poslechohost podcastu Vinohradská 12? Je české publikum konzervativní? Odešli někteří posluchači s koncem Lenky Kabrhelové v Českém rozhlasu, a nebo zůstávají pro kvalitní informace?	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):	

1. Úvod – obecná charakteristika zkoumaného jevu
2. Teoretická část – definice základních pojmů, teoretický rámec diplomové práce
 - 2.1 Český rozhlas – základní informace
 - a. Zpravodajství ČRo
 - b. Typy rozhlasových pořadů
 - 2.2 Podcasting – definice
 - a. Vývoj ve světě i v Česku
 - b. Typy podcastů se zaměřením na zpravodajský podcast
 - 2.3 Definice moderátora – specifikum moderátora rozhlasových pořadů
 - a. Znaký rozhlasové moderace
 - 2.4 Zpravodajský podcast Vinohradská 12
 - a. Vznik a vývoj
 - b. Výměna moderátora v roce 2022
 - c. Aktuální práce tvůrců podcastu Vinohradská 12
3. Metodologie výzkumu
 - 3.1 Oblast výzkumu a výzkumné otázky
 - 3.2 Kvalitativní výzkum – popis techniky
 - 3.3 Výběr vzorku a proces sběru dat
4. Výzkumná část – vlastní kvantitativní výzkum
 - 4.1 Výsledky výzkumu
 - 4.2 Závěry a analýza výzkumu
5. Závěr
6. Použitá literatura a zdroje
7. Přílohy

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Výzkum se bude soustředit na podcast Vinohradská 12 především v první polovině roku 2022. Diplomantka se zaměří konkrétně na přelom února a března, kdy z Českého rozhlasu odešla do Seznam Zpráv společně s nejbližšími spolupracovníky novinářka Lenka Kabrhelová. Populární podcast po ní převzal redaktor Matěj Skalický, jenž se svým novým týmem vydal první díl 7. března 2022.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Diplomantka provede kvantitativní výzkum mezi bývalými i současnými posluchači podcastu Vinohradská 12, pomocí kterého dostane odpovědi na konkrétní otázky týkající se především výměny moderátorů pořadu. Výzkum také autorka doplní o odlišnost pracovních postupů a pohledů na tvorbu obou týmů podcastu, a to na základě rozhovorů s novinářkou Lenkou Kabrhelovou a Matějem Skalickým. Rozdíl výsledných dílů porovná diplomantka poslechem.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

BERRY, Richard; FOX, Neil; LLINARES, Darion. Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media. 2018. Londýn: Palgrave Macmillan. ISBN 978-3-319-90056-8

Kniha vychází z akademických výzkumů a zabývá se podcastingem v obecné rovině. Publikace prezentuje kritické pohledy pracovníků v rádiu nebo televizi a udává směr dalšímu zkoumání oblasti podcastů.

BERTRAND, Ina; HUGHES, Peter. Media research methods: audiences, institutions, texts. 2018. New York: Palgrave Macmillan. ISBN 0-333-96095-5.

Kniha je návodem pro výzkum médií, a to hned ve třech oblastech – publikum, instituce a jednotlivé texty. Autoři v publikaci poukazují na to, kdy je vhodné konkrétní výzkum použít a kdy nikoli. Stejně tak vzbuzují ve čtenářích kritický pohled na jednotlivé metodologické výzkumy.

BRUHN, Jensen Klaus. A handbook of media and communication research: qualitative and quantitative methodologies. 2012. New York: Routledge. ISBN 978-0-415-60966-1

Příručka humanitních i společenských věd představuje kvantitativní a kvalitativní výzkum médií, navádí také čtenáře k tomu, jak plánovat či provádět studie médií.

GEOGHEGAN, Michael W., KLASS, Dan. Podcast Solutions: The Complete Guide to Audio and Video Podcasting. 2007. New York: Apress. ISBN 978-1-59059-905-1

Publikace je kompletním průvodcem podcasty a jejich tvorbou. Autor si dává za cíl, aby naučil produkovat tyto on demand pořady každého čtenáře napříč věkem i zkušenostmi.

CHANTLER, Paul; STEWART, Peter. Basic Radio Journalism. 2013. Burlington: Focal Press. ISBN 978-0-240-51926-5

Autoři ve své knize představují techniky a nástroje pro úspěch v rozhlasové žurnalistice. Práci novináře doplňují praktickými příklady a pracovními postupy veřejnoprávní BBC a také komerčních stanic.

JEŠUTOVÁ, Eva; kolektiv autorů. Od mikrofonu k posluchačům. 2003. Praha: Český rozhlas. ISBN 80-86762-00-9

Osmdesátiletou historii Českého rozhlasu zmapovali v jednotlivých kapitolách osobnosti tuzemské mediální obce. Tento populárně-naučný sborník na základě rozsáhlých archivních fondů a bohatých osobních zkušeností autorů přináší vhled do minulosti rádiového vysílání v Česku, respektive Československu, během 20. století.

JUKES, Stephen; MCDONALD, Katy; STRAKEY, Guy. Understanding Broadcast Journalism. 2017. London: Routledge. ISBN 1-315-28164-3.

Autoři ve své knize představují průzkum audiovizuální žurnalistiky. Zajímají se mimo jiné o motivace či jednotlivé metody vysílání. Vedle historie a nedávných výzev audiovizuální novinářské práce, se publikace soustředí také na aktuální vysílací trendy.

KRAUS, Jiří. Jazyk v proměnách komunikačních médií. 2008. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1578-3

Praktické využívání jazyka a analýza textu – nejen tomu se věnuje autor ve své knize, která má za cíl edukovat o základech mediální komunikace.

MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. 2009. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-574-5

Denis McQuail ve své knize nastiňuje základní teoretické poznatky o masové komunikaci, která je v současném světě stále na vzestupu. Stejně tak čtenář díky publikaci získá základní vhled do fungování masových médií.

MOTAL, Jan. Nové trendy v médiích II. 2012. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5826-2

Publikace se zaměřuje na nové rozhlasové a televizní trendy žurnalistiky. Autor v knize popisuje mimo jiné vybrané etické problémy novinářské práce nebo rozhlasovou dramaturgii.

OSVALDOVÁ, Barbora; kolektiv. Zpravodajství v médiích. 2020. Praha: Karolinum. ISBN 987-80-246-4612-1

Již třetí revidované vydání publikace slouží především jako učební materiál studentům žurnalistiky, určené je ale také pro širokou veřejnost, která chce znát základní definici zpravodajství a jeho úlohy. Kniha se věnuje zprávám nejen v rámci psané novinářiny nebo rozhlasové a televizní tvorby, ale také fotožurnalismu.

PUNCH, Keith, F. Základy kvantitativního šetření. 2008. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-381-9.

Publikace nabízí základní vhled do teorie kvantitativního výzkumu. Popisuje nejen základní pojmy a strategie výzkumu, ale také praktické příklady jednotlivých situací – a to od jednodušších, až po složitě.

<p>TRAMPOTA, Tomáš; VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Metody výzkumu médií. 2010. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-683-4 Kniha, která čtenáře seznamuje s komerčním i akademickým výzkumem médií, a demonstruje teorii na praktických příkladech z českého žurnalistického prostředí.</p>
<p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p> <p>BALCÁRKOVÁ, Eliška. Jak vzniká zpravodajský podcast Českého rozhlasu Vinohradská 12. Praha, 2021. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. ThMgr. Mgr. Karol Lovaš, Ph.D.</p> <p>FIVEBROVÁ, Tereza. Specifika práce rozhlasových moderátorů ve veřejnoprávních stanicích. Praha, 2021. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSc.</p> <p>KULDOVÁ, Nikola. Podcast jako nový mediální trend. Pardubice, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Fakulta ekonomicko-správní. Vedoucí práce Ing. Renáta Bílková, Ph.D.</p> <p>KRAWIECOVÁ, Nela. Podcast jako etablovaný se žánr Českého rozhlasu. Brno, 2019. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Mgr. Jan Boček.</p> <p>MINÁŘOVÁ, Veronika. Moderátoři Českého rozhlasu jako tzv. mluvní vzory. Olomouc, 2017. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.</p> <p>PÁVOVÁ, Lucie. Zpravodajství on demand. Srovnávací studie zpravodajských podcastů v Česku. Praha, 2022. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí diplomové práce PhDr. Martin Groman, Ph.D.</p> <p>SVOBODOVÁ, Markéta. Podcasting jako fenomén nových médií a jeho současný stav v České republice. Praha, 2019. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce PhDr. Lenka Vochocová, Ph.D.</p>
<p>Datum / Podpis studenta/ky</p> <p>26. 9. 2022</p>

<p>TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:</p> <p>Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:</p> <p>Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:</p>
--

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

LOVÁŠ KAROL

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

.....
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.

Přílohy

Rozhovory s Adamem Javůrkem a Lenkou Kabrhelovou byly pořízeny v rámci praktické bakalářské práce, kde je autorka využila pro rozhlasovou montáž. Ve zvukovém formátu byl veden rozhovor také s Matějem Skalickým. Irelevantní části odpovědí či vyjádření mimo záznam tak diplomantka nahradila znakem pro vypuštění několika vět v souvislém textu: (...)

Příloha č. 1: Přepis rozhovoru s Adamem Javůrkem (18. 1. 2021)

Na začátek poprosím o krátké představení...

Já jsem Adam Javůrek a pracuji v nových médiích Českého rozhlasu jako analytik webu. Protože jsme tam relativně malý tým, tak se nevěnuji čistě jenom analýze návštěvnosti, ale řeším řadu dalších věcí, včetně třeba rozvoje podcastů a sledování toho podcastového trhu, spolupráce se třetími stranami, anebo nastavení Českého rozhlasu v chytrých reproduktorech a asistentech.

Jak se vyvíjely podcasty v Českém rozhlase?

Český rozhlas začal s podcasty relativně brzy, v takové té úplně první vlně kolem roku 2005 2006, kdy začal distribuovat řadu svých rozhlasových pořadů. To znamená – nebyly to vlastně původní podcasty, nebyla to audia vytvořená primárně pro internet, byly to klasické pořady z vysílání, ale rozhlas je takto umožnil lidem poslouchat přes podcasty. V té době to samozřejmě nezpůsobilo nějaké výraznější změny, protože poslech podcastů byla relativně komplikovaná věc. Bylo to v době ještě před chytrými mobily, bylo to v době, kdy ještě nebylo obvyklé poslouchat na cestách a používat mobilní data apod. Znamenalo to vlastně jenom to, že se vám automaticky stáhly nějaké audio soubory, které jste si pak mohli nahrát do MP3 přehrávačů, jako je třeba Apple iPod. Takto to tedy trvalo relativně dlouho.

První původní podcast přišel v roce 2017 a byl to podcast Zhasni! o sexualitě. To už byl tedy původní podcast s dobrým zvukem a s takovým tím podcastovým stylem. Nicméně bylo to ještě právě před tím boomem, byť už relativně těsně, takže ještě přece

jenom to nemělo tak velký efekt, a tak velký ohlas. Ten přišel podle mě v dubnu 2019, kdy Český rozhlas spustil zpravodajský podcast Vinohradská 12 a ten už vyvolal relativně opravdu velký zájem a byl součástí toho podcastového boomu.

Český rozhlas od té doby vytváří řadu podcastů, podcastových sérií anebo pořadů, které třeba jsou zároveň i ve vysílání, ale hodně už se myslí na tu distribuci přes podcasty. To je řada podcastů Radia Wave – jako třeba Moje terapie, Svatebky nebo Zkouškový. Ale není to jenom Radio Wave, jsou to třeba pořady jako Kriminálka od Českého rozhlasu Dvojka, kde se také hodně dbalo na tu distribuci přes podcasty.

Kolik podcastů aktuálně Český rozhlas vytváří?

Český rozhlas distribuuje ve formě podcastů zhruba 200 pořadů. To ale nejsou všechno původní podcasty, drtivá většina jsou právě různé publicistické pořady, které takto umožňujeme lidem odebírat a poslouchat v podcastových aplikacích. Distribuuje takto úplně všechny pořady, kde to udělat smíme. Jsme tedy limitováni licenčními smlouvami a obecně tím, že nemůžeme distribuovat pořady, kde je hudba nebo kde nejsou vypořádána k tomu autorská práva, to znamená třeba rozhlasové hry. Jinak vlastně téměř všechno takto v podcastech distribuuje. Je to tedy zhruba 200 pořadů, zároveň máme různé tematické podcasty, to znamená třeba podcast Český rozhlas – Věda, kde jsou všechna audia, která se týkají vědy a která můžeme šířit v podcastech, v jednom podcastovém kanálu. A každá rozhlasová stanice má svůj vlastní souhrnný podcastový kanál, kam padá všechno, co ta stanice vytváří a v podcastu lze šířit a distribuovat.

Pracujete se statistikami poslechovosti podcastů?

Statistiky poslechovosti podcastů detailně sledujeme od listopadu 2018, kdy Spotify umožnilo komukoli přidávat své podcasty do jejich platformy. Od toho okamžiku sledujeme opravdu výrazný a stabilní nárůst, který pokračoval například i přes prázdniny. Já si pamatuji, že když jsem koukal na statistiky v červnu a na to, jak to neustále každý měsíc rostlo, tak jsem si říkal, že červenci určitě přijde pokles, protože lidé odjedou na prázdniny. A naopak naskočil největší nárůst do té doby, což souvisí samozřejmě především s tím, jak Spotify hodně podcasty propagovalo, jak vlastně podcasty v Česku hodně zpopularizovalo, ale také samozřejmě s tím, že podcasty nejsou tak náchylné na tyto prázdninové výkyvy, protože lidé prostě poslouchají na cestách. Ten nárůst opravdu s nějakými drobnými výkyvy pokračoval velmi výrazně a setrvalo až do nějakého října

2020, kdy se ta situace trošku ustálila a uvidíme, jak to bude pokračovat dál. Český rozhlas na hlavních platformách jako je Spotify, Apple a Google Podcasts má každý měsíc stabilně přes milion spuštění, to znamená zhruba nějakých jeden a čtvrt milionu spuštění.

Není to ale jenom rostoucí konzumace audia v podcastových aplikacích, ono se daří rozhlasu dobře všude, včetně jeho vlastních platforem. V říjnu a v listopadu jsme měli rekordní měsíce, kdy Český rozhlas měl kolem čtyř milionů spuštění. Ať už na rozhlas.cz, mujRozhlas.cz, v aplikaci mujRozhlas nebo v podcastových aplikacích. Hodně tomu pomohlo právě i spuštění projektu mujRozhlas jako takového audio portálu Českého rozhlasu, který se zaměřuje vysloveně opravdu jenom čistě na audio, je tam minimum textu. Opravdu je to celé postavené jen na poslech. Mimochodem důvod, proč mujRozhlas děláme... Jeden z těch důvodů je právě i to, abychom nebyli závislí čistě jenom na podcastových aplikacích jako je Spotify nebo Apple. Protože člověk nikdy neví, jak se rozhodnou změnit svůj byznys model, co udělají, kam přesunou svoji pozornost. Kdykoli může Spotify říct: „*My se vlastně teď budeme zaměřovat více na video.*“ A ta poslechovost tam najednou začne výrazně klesat, protože začnou tlačit jiný typ obsahu a nám by najednou začaly výrazně klesat čísla a byli bychom na tom závislí. Takže jeden z řady důvodů, proč vlastně máme mujRozhlas a proč to tak tlačíme je, abychom právě byli připravení na takový potenciální úkrok stranou a na to, kdyby podcastové aplikace začaly dělat něco jiného nebo prioritizovat svůj vlastní obsah a na Český rozhlas by se tam nedostávalo.

Jaký je podle vás podcast Vinohradská 12?

Podcast Vinohradská 12 jsem si v podstatě vysnil. Když jsem narazil na takový ten trend denních zpravodajských podcastů v zahraničí, jako je The Daily v The New York Times nebo pro mě možná ještě trošku oblíbenější Today, Explained od Voxu, tak jsem tomu úplně propadl. Přišlo mi to jako úplně ideální podcastových žánr. Přišlo mi, že vlastně něco přesně takového mně by se hodilo do života, něco takového dostat. To znamená cestou do práce dostat nějaký takový 20minutový digest, kde mi někdo srozumitelně vysvětlí odpověď na nějakou otázku nebo vysvětlí nějakou kauzu, která se v médiích teď hodně řeší. Ale já prostě neměl moc čas detailně si to pročítat a vím, že je to téma, vím, že se to hodně řeší, ale vím o tom vlastně příliš málo a měl bych se v tom nějak orientovat. To přesně tyto podcasty dělají. Dávají takový výcuc toho, v čem bych se měl orientovat a dělají to formou, která mi přišla velmi zábavná a zajímavá. To znamená ta

kombinace vyprávění, příběhů – vždycky to má nějakou takovou příběhovou složku, ten fakt, že vlastně je to rozhovor moderátora s novinářem, to znamená ne aktérem, není to nějaká politická tribuna, ale prostě s někým, kdo tomu moderátorovi vysvětluje, jak to je. A mně zrovna tak! Vlastně v ten okamžik jsme tam jenom my tři – host, moderátor a já jako posluchač. A to mě strašně bavilo. Chtěl jsem to dostat do Českého rozhlasu, takže jsem s tím začal prudit na všech možných poradách, až vznikl tým, který to začal vytvářet. A ten k tomu pak získal Lenku Kabrhelovou, která tomu dala tu výslednou tvář a udělala to podle mě úplně perfektně. Přesně tak, jak já jsem si představoval. Pomáhá tomu i podle mě sound design od Martina Hůly, který podle mě úplně přesně trefil náladu té úvodní znělky. Takže já samozřejmě, to je opravdu velmi subjektivní názor, protože jsem v tom byl velmi zapojený a angažovaný, teď už jsem čistě jenom v pozici posluchače, ale je to přesně tak, jak já jsem si představoval.

Podcast Vinohradská 12 získal několik ocenění – například v soutěži Podcast roku. Čím je tak výjimečný?

Myslím, že jsou to právě ty důvody, které jsem zmínil. Ten podcast je prostě užitečný. Dává mi nějakou základní orientaci v současném světě a dává mi to ve formě příběhu, ve formě, kterou já jsem schopen cestou do práce krásně vstřebat, dává mi to ve formě, která není přímo konfliktní, byť ta témata jsou konfliktní, ale vyprávějí si to vlastně ve většině případů dva v podstatě přátelé, dva kolegové. Takže myslím si, že v tomto je to podcast, který prostě jako pomáhá v orientaci a startuje ten den člověka.

Je „hlavním tahounem“ podcastů v Českém rozhlase?

Co se týče statistik, tak určitě. Je to nejposlouchanější podcast Českého rozhlasu. Samozřejmě je řada dalších pořadů, které mají velmi vysokou poslechohost a srovnatelnou poslechohost, ale nejsou to primárně podcasty – jako třeba Host Lucie Výborné. Tam kdybychom započítali i spuštění na YouTube u těch videí, tak je to opravdu velmi výrazně populární pořad se statistikami ještě lepšími, než má Vinohradská 12, ale je to pořad samozřejmě, který je zde spoustu let se slavnou moderátorkou a má právě tedy i tu video podobu. Takže v rámci podcastů je Vinohradská 12 určitě tahoun a je užitečná právě i v tom, jak se ten start podařil a jak je úspěšná. Podcastům v rámci baráku, v rámci instituce Českého rozhlasu, to dělá dobré jméno. Kdyby Vinohradská 12 neuspěla, tak by asi Český rozhlas... Neříkám, že by na podcasty zanevřel, to určitě ne, ale ten start by byl

pomalejší. Asi bychom museli lidi víc přesvědčovat, že má smysl investovat čas do nějaké původní podcastové tvorby. V tomto Vinohradská 12 udělala velkou práci, hodně pomohla.

Jaký je jeho zpravodajský přesah? Čím obohacuje ty tradiční formy zpravodajství?

Já myslím, že to je několik věcí, v čem je ten podcast výjimečný nebo v čem obecně zpravodajské podcasty jsou výjimečné. Za prvé je to právě ta příběhovost. Nepodaří se to dostat asi do každého dílu, ale často je tam snaha vytvořit tam takový příběhový oblouk. Ta epizoda někde začíná a někde končí. Má to nějakou dramaturgii a tím se to vlastně lidem snáze vnímá. Další věc je právě ten sound design, který mi připadá hodně zásadní, který podbarvuje tu atmosféru, dodává tomu takové tempo. Samozřejmě hodně zajímavá je tam práce s tím archivem, to znamená doplňování o archivní ukázky a podobně. No a myslím si, že vlastně tradiční formy zpravodajství obohacují i věci, které souvisí s tou formou jako takovou. To znamená tím, že je to podcast, tak nemá žádnou stabilní stopáž. Ten díl může mít patnáct minut stejně jako třicet minut a tvůrci se tím nemusí nějak extra limitovat. Samozřejmě jako příliš dlouhé epizody nejsou úplně ideální, lidi to často opravdu poslouchají cestou do práce, takže příliš dlouhé audio jim komplikuje situaci. Mně se párkrát stalo, že jsem už přišel do práce a chtěl jsem to ještě v klidu doposlouchat, takže jsem postával na chodbě před kanceláří, abych v klidu mohl doposlouchat epizodu. Tak samozřejmě to není úplně ideální situace, ale jinak je vlastně jedno, jak dlouhá ta epizoda bude a dává to těm tvůrcům nějakou svobodu a volnost. Zároveň je to koncipováno tak, že to není závislé úplně na té nejaktuálnější situaci. To znamená, je to trochu nadčasové vždycky a lidi to často poslouchají buď hned ráno ten den, co podcast vyjde, nebo cestou z práce nebo dokonce až další den nebo některý z dalších dnů cestou do práce a vybírají si podle těch titulků a podle toho, v čem se chtějí dozvědět, co chtějí jako „dostudovat“, v čem se chtějí zorientovat.

Příloha č. 2: Přepis rozhovoru s Lenkou Kabrhelovou (19. 2. 2021)

Můžete se pro začátek představit?

Já jsem Lenka Kabrhelová, jsem momentálně moderátorkou a koordinátorkou podcastu Vinohradská 12.

Začínala jsem v Českém rozhlase, to bylo do roku 2002. Pak jsem šla do české redakce BBC, kde jsem působila jako reportérka a moderátorka ranního programu i odpoledního programu. V roce 2006, když se česká redakce BBC zavřela, tak jsem byla na krátkém novinářském stipendiu v Berlíně asi tři měsíce a potom jsem se vrátila do Českého rozhlasu, do zahraniční redakce, kde jsem byla znovu reportérka. Ale zároveň, protože jsem v tu chvíli měla už nějakou moderátorskou zkušenost, tak jsem moderovala zahraniční Radiofóra. Potom se na Radiožurnálu hodně přeskládal program a zavedly se dva nové bloky. Tam už v tu chvíli existoval program, kterému se dnes ještě pořád říká Poledník chvílemi, a zavedl se nový program – místo Radiofóra od šesti hodin večer se zavedl takový dlouhý pořad, ze kterého je dnes ta publicistická půlhodina. Dřív to byla hodina publicistická a já jsem vlastně moderovala tyto pořady, Poledník a ten podvečerní program.

Potom v roce 2008 jsem odjela jako zpravodajka do Ruska. Vrátila jsem se v roce 2013, měla jsem tady pár měsíců takovou krátkou pauzu a potom jsem odjela do Spojených států. Tam jsem byla zpravodajka od září 2013 až do léta 2017. Pak jsem byla na ročním fellowshipu na Harvardově univerzitě. Tam je nadace, která se jmenuje Niemanova nadace pro žurnalistiku a ta každý rok vypisuje fellowship, což je taková specifická forma ocenění nebo akademického pobytu, kdy se můžete vlastně věnovat čemu potřebujete, tomu, co považujete za nutné. Fellowship byl pro 24 lidí – dvanáct ze Spojených států, dvanáct ze světa. Je to novinářské stipendium. Já jsem tam byla v rok po zvolení Donalda Trumpa prezidentem a poté, co jsme byli svědky toho, že i média hodně debatovala o tom, jakým způsobem se na nich samotných projevuje polarizace ve společnosti, nakolik ona sama k tomu můžou přispívat. Takže to bylo takové velké ústřední téma pro mě. Jednak to, jakým způsobem já můžu nějak jako akcentovat tu svoji zkušenost z Ruska, ze Spojených států a toho, že pocházím sama ze střední Evropy, která má s nesvobodou a s totalitními nedemokratickými režimy svou zkušenost a zároveň jakým způsobem se mění a proměňují média. Jakým způsobem my můžeme mluvit k různým

skupinám lidí, které v rámci té polarizace se dostávají na jinou komunikační trasu a je hodně těžké naladit jednu společnou řeč.

Co pro vás osobně znamená podcast?

Podcast může být chápán v mnoha různých významech. Některé teorie mluví a já tomu rozumím tak, že podcast je nějaký audio pořad, který je dostupný na internetu. Můžete si ho poslouchat kdy chcete, jak chcete, kde chcete. Zároveň ale je pravda, že s tím, jak se rozběhla ta podcastová produkce zejména ve Spojených státech, ale jsme toho svědky prakticky i ve všech ostatních zemích, kde už to ty technické možnosti nebo technické podklady umožňují včetně České republiky, tak se vlastně vytváří svébytná podcastová scéna. Ty pořady vypadají trochu jinak, než vypadají třeba rozhlasové pořady. Uplatňují se v nich malinko jiné postupy. Některé se kryjí s tím, co my už známe z veřejnoprávního rozhlasu a je to vlastně trošku objevování objeveného. Na druhou stranu některé postupy v té podcastové scéně jsou velmi inovativní, jsou nové, používají třeba metody, které v klasickém rozhlasovém vysílání v tuto chvíli neslyšíte. Takže já bych to možná rozdělila. Jsou to dvě věci. Jedna věc je, jakým způsobem konzumujeme a čerpáme audio, že to nemusí být přes rozhlasové vlny, ale je to opravdu k dispozici kdykoli. A druhá věc je podcast jako samostatný žánr.

Jaký byl úplně první díl Vinohradské 12?

To je dobrá otázka. Už je to tak dávno, že se přiznám, že v té dennodenní konstantní produkci na to člověk trochu zapomněl. Já teď hledám, který byl ten úplně první díl...

Takže ten oficiální první díl, který jste asi našla, byla krize bydlení v Praze. To byla komentátorka Julie Hrstková z Hospodářských novin. Přišla a vyprávěla nám ve studiu o té tehdejší krizi. Jinak týden předtím jsme už ale zpracovávali jako ten úplně první (neoficiální) díl – vztah Milana Kundery k České republice. (...)

Mělo to takový „předzačátek“, kdy jsme testovali, jestli vůbec něco takového bychom byli schopní vyrábět, jak by ta forma mohla vypadat. Asi týden jsme během listopadu 2018 zkoušeli ten formát, jestli a jak by mohl fungovat. To jsem dělala já s Pavlem Vondrou, a to ale už navazovalo na nějakou předchozí práci. Začnu více od začátku...

Český rozhlas už delší dobu přemýšlel o tom, že by bylo dobré rozjet nějaký podcast ve zpravodajství, protože pár těch pořadů samozřejmě už existovalo nebo fungovalo jako podcasty, ale v tu chvíli neexistoval čistě zpravodajský podcast. Debatovalo se o tom, zkoušely se nějaké piloty – částečně myslím na Českém rozhlasu Plus i kolegové z Radiožurnálu se tím zabývali, kolegové z iRozhlasu se tím zabývali. Radek Kedroň, šéfredaktor iRozhlasu, vzpomínal, že i u něj v kanceláři se montovaly nějaké díly. Do toho jsem se vrátila z těch Spojených států a já jsem se v tu dobu vrátila na pozici kreativního producenta v kreativním centru pod Editou Kudláčkovou. To je oddělení, nebo bylo až doteď oddělení, které se věnovalo vymýšlení nových formátů v Českém rozhlasu a jejich zavádění. A právě zpravodajský podcast byl jedním z úkolů, který měl ten kreativní hub. No a zcela přirozeně, protože já jsem tam přišla ze zpravodajství, se zkušeností ze Spojených států, v tu chvíli ještě z toho fellowshipu, kde jsem celý rok hodně mluvila o tom, jaké nové formáty se dají používat. Opravdu jsem byla hodně ponořená i v těch podcastech a tak to padlo na mě.

Začala jsem vyvíjet společně s kolegy – s Damiánem Machajem, Robertem Candrou a hlavně Editou Kudláčkovou – různé formy. Vymýšleli jsme, které by mohly fungovat. Potom jsem právě s Pavlem Vondrou, což je i bývalý můj spolužák, bývalý kolega z BBC, my jsme dlouho spolupracovali, tak jsme týden věnovali tomu, že jsme opravdu objevovali, jak by ta forma mohla vypadat. Bylo to docela náročné, to nám opravdu trvalo třeba 16 hodin denně a byla to neskutečně dlouhá doba, než jsme vymysleli, co a jak a prostě jsme se tam v tom dva trošku plácali. Ale ty díly vycházely ven, byly dokonce na iRozhlasu, ještě se tam dají najít. Nebyl jasný název, nebylo v tu chvíli jasné nic. A na základě toho vznikly asi tři různé verze, jak by mohl ten podcast vypadat. Existovala jedna, která vůbec s tou, kterou slyšíte dneska, neměla nic společného. Vypadala úplně jinak. Byla spíše podobná formátově třeba podcastu Up First amerického veřejnoprávního rozhlasu NPR, takže těch variant bylo víc. Potom se varianty předložily programové radě a vedení Českého rozhlasu, které si vybralo konkrétně tuto formu, ale s tím, že to bylo v tu chvíli neprobádané pole. Pak se řešilo, od kdy ten podcast realisticky může opravdu začít vycházet. Pak se to stanovilo na duben.

Byli jste prvním zpravodajským podcastem u nás? Slyšela jsem takové titulování v jednom rozhovoru na Českém rozhlase Plus...

Myslím, že to je pravda. Myslím, že v tu chvíli tady víc těch podcastů nebylo. Tehdy existoval zpravodajský podcast Dobré ráno ve slovenském deníku SME. Myslím si, že v tu chvíli slovenský Denník N rozjížděl svůj podcast. V Česku jsme my byli, co se týče zpravodajských podcastů, myslím opravdu první, ale po nás se už rozproudila docela živě ta podcastová scéna. A teď samozřejmě vidíme, že těch zpravodajských podcastů je víc.

Předpokládám, že jste se inspirovali u zahraničních podcastů... u kterých například?

Český rozhlas se hodně rozhodoval mezi tím, jestli má volit formu třeba zpravodajského přehledu, který by pomáhal lidem startovat den, nebo jestli by to měl být naopak zpravodajský souhrn, který lidem pomůže se zorientovat v tom dni. Těch variant bylo opravdu víc. (...)

Nakonec se rozhodl rozhlas jít touto cestou. Ono se ukazuje, že těch variant je několik a prakticky všichni ti vydavatelé po celém světě si vybírají jednu z těchto variant a různě se tak jako komplementují. My jsme se inspirovali v tu chvíli hlavně ve Spojených státech, to říkáme velice otevřeně. Já jsem tehdy o tom i mluvila s kolegy z rozhlasové stanice NPR, kteří si zvolili tu cestu toho zpravodajského souhrnu pro ráno, kdy ti posluchači v šest hodin ráno si můžou stáhnout podcast, který má zhruba čtvrt hodiny a otevírá tři nejdůležitější témata na ten den. Jsou zpracovaná hodně podobně, jako to třeba děláme ve vysílání. A druhou naší inspirací – to jsme oscillovali mezi touto formou anebo mezi tou formou, kterou tak jako propagátorsky hodněrazil deník The New York Times a jejich podcast The Daily. Ale už víme, že tento typ podcastu, který je zpravodajský nebo zpravodajsko-publicistický, je založený na jednom rozhovoru a oslovuje nějakou jednu konkrétní událost v komplexnějším zpracování, tak těch podcastů je teď mnoho. Takže si myslím, že ta inspirace je už taková hodně kombinovaná, že prostě jsou různé prvky, které se dají přidat. Ale velkou inspirací pro nás byl The New York Times.

Jak velký je tým Vinohradské 12?

Vinohradská 12 je opravdu týmová práce. To rozhodně není práce jenom jednoho jediného člověka, i když já jsem tam slyšet nejvíc, ale je to prostě souhra celého týmu. V tuto chvíli každý den vytváříme ten podcast čtyři. V hlavním týmu jsou tři – já jako ten koordinátor a moderátor, editor a potom rešeršista, který hledá v archivech Českého

rozhlasu. A potom, když my dáme hrubou podobu toho dílu dohromady, tak je to sound designér, který zpracovává tu celou zvukovou podobu. Pracuje hodně s hudbou jako s výrazovým prostředkem. To je jedna z věcí, u kterých se rozhlas rozhodl jít inovativnější cestou. Hudba není prostředek výrazový, který bychom ve zpravodajství moc slyšeli, ani v publicistice. Takže my se snažíme pracovat, doufáme, docela kreativně a nepoužíváme tu hudbu jako nějakou vycpávku. Prostě ji používáme hodně jako výrazový prostředek, který může nějakým způsobem pracovat s vyprávěním, posouvat děj nebo ho naopak třeba brzdit a umožnit posluchačům, aby se zamysleli nebo aby se pozastavili nad tím, co vlastně slyšeli.

Co do počtu – tak teď nás je zhruba patnáct nebo osmnáct. Ale to je tím, že se ti lidé na těch denních pozicích střídají. Ten tým zůstává vlastně malý, takový hodně ucelený. Ale každý den je ten tým jiný. Vlastně jediný člověk, který tam zůstává konstantně pořád, jsem já a jinak kolegové se střídají. Ono to má hodně i takový sebezáchovný moment, protože vyrobit ten díl trvá opravdu mnoho hodin, ač se to nezdá. Ty hodiny padnou samozřejmě na přípravu, na domlouvání hosta, na přípravu toho tématu, na natočení rozhovoru atd. Ale my opravdu věnujeme mnoho času postprodukcí a té editorské práci a editační práci, která nám prostě přijde v tomto našem formátu úplně klíčová. To není jenom tak, že si natočíme rozhovor a ten tam překlopíme. Je to prostě práce se stříhem, i když necháváme přirozeně samozřejmě plynout ten rozhovor, ale snažíme se být opravdu v tomto precizní.

Jak vzniká jedna epizoda podcastu? Kdybychom to mohly detailněji popsat. A je ta vaše práce v současnosti, protože se bavíme během koronavirové pandemie, jiná?

Pro nás je hodně jiná. Ta současná pandemická doba před nás postavila – jako asi před všechny – trochu nástrahy a výzvy v tom, že musíme pracovat na dálku, což je v týmu lidí docela problém. Všichni to známe. Zdržování, různé prodlevy časové, pomalá reakční doba a tak dál. Ale tak myslím, že jsme se to snad naučili. Zároveň je tu technický problém. Protože jak budete nahrávat rozhovory, aby byly stejně kvalitní jako ve studiu? Jak budete mluvit s hostem, na kterého pořádně nevidíte? Ano, můžeme používat samozřejmě video aplikace, ale narážíme na různé technické obtíže, padají a zamrzají počítače a internetové spojení, takže tyto všechny věci to samozřejmě trochu komplikují a prodlužují. (...)

Co se týče toho dílu, tak to zůstává stejné... Jenom, jak říkám, ta reakční doba se nám trošku prodlužuje. Nikdy to vlastně není jenom práce jednoho dne, protože už ta příprava musí začít dřív. Takže já většinou sháním hosta a domlouvám téma, vymyslím o den dopředu přinejmenším. Záleží na tom, jak aktuálně reagujeme nebo jestli plánujeme něco dopředu a máme nějaký rozhovor vymyšlený. Ale většinou začnu tedy dopředu – sháním hosta a oslovuji hosty. Záleží také na tom, jestli to je náš kolega z rozhlasu, nebo jestli vystoupíme ven v tu chvíli z rozhlasu. My často oslovujeme i kolegy, kteří zpracovávají různá témata mimo rozhlas, když přinášejí něco nového. A takových věcí je docela dost. Zároveň občas – a to tedy neděláme moc často – ale jdeme třeba i cestou nějakých odborníků nebo expertů, když to je někdo, kdo má opravdu co říct unikátního k nějaké problematice, která už je hodně specifická. Takže domluva hosta, příprava tématu, rešerše pro to téma... Tak to vlastně dělám hodně já. Bavíme se už i s editorem, který ale často, protože pracuje ten druhý den, už je zaměstnaný a má nějakou jinou práci, takže to tak prokonzultujeme.

Druhý den začínáme většinou ráno. Záleží na tom, kdy natáčíme fakticky ten rozhovor. Většinou se snažíme natáčet co nejdříve, abychom právě měli trochu časovou rezervu na to zpracování, které zabírá opravdu hodně času. No a natáčíme rozhovor. V tuhle chvíli jsme experimentovali s celou řadou různých platforem a natáčecích aplikací na dálku. Ted' momentálně využíváme aplikaci, která se jmenuje Zencast, ale ne nutně vždy. Ted' zrovna se tam odehrály nějaké změny, které nám trošku zpomalily a zase zkomplikovaly naše fungování. Takže těch variant je několik. Natočíme rozhovor, potom ten rozhovor musíme složit dohromady, protože často prosíme i hosty, naše třeba kolegy, aby se nahráli sami. To je s ohledem na tu kvalitu audia. Takže musíme celý ten rozhovor poskládat z několika různých zvukových stop. Musíme ten rozhovor pročistit, musíme vymyslet, které pasáže případně jsou příliš dlouhé nebo irelevantní. Musím si rozmyslet, které je potřeba nebo chceme ilustrovat, které chceme někam posunovat, kde chceme ten děj třeba odvyprávět ještě nějakým audiozáznamem nebo archivním záznamem. Na tímto se radíme potom právě s kolegou nebo kolegyní editorem a s kolegyní nebo kolegou, kteří jsou na pozici rešeršisty. Poradíme se, řekneme si a v tu chvíli se vlastně každý vydáváme svojí vlastní cestou. Většinou já s editorem přepisujeme ten rozhovor a pracujeme vlastně v tuto chvíli už i s textem, abychom se všichni tři na tu dálku v tom zorientovali. To jsme dřív také nedělali, ale jako na tu dálku to vlastně jinak nejde. Píšeme si, kam tam do toho můžeme případně vložit nějaká audia nebo vložit archivní zvuky. To celé trvá. Mezitím ten

rešeršista stahuje různé zvuky, všichni tak trošku děláme také všechno v nějakou fázi. Do toho připravujeme podklady na web. Za obvyčejných okolností bychom třeba natočili krátké video s tím hostem nebo bychom si ho vyfotili, to teď je trošku složitější. To samozřejmě na dálku moc dělat nejde, ale připravujeme materiály i pro web, protože ta naše hlavní platforma je na webu iRozhlas, takže my musíme připravit publikační podklady, titulky, citace, anotace v několika různých délkách a verzích. Do toho ten editor poslouchá už zvuky, kterých je mnohdy opravdu spousta, musí rozhodnout, v jaké délce a v jaké formě je poskládáme do toho závěrečného podcastu. Když jsme pracovali spolu, tak my jsme potom měli takový až skoro rituál, kdy třeba v sedm večer nebo v půl sedmé jsme si sedli v naší „podcastovně“, jak jsme jí říkali. Tam jsme poslouchali to postříhané audio, které jsem v úvodu stříhala já a teď už to nešlo zvládat, protože prostě té práce bylo tolik... Takže jsme poslouchali ten čistý rozhovor postříhaný a do toho jsme si pouštěli zvuky, kam přijdou, psali jsme vlastně scénář tomu sound designérovi a u toho jsme vychytávali poslední chyby. Kreativně jsme pracovali s tím, kam který zvuk může přijít, protože přece jenom víc hlav víc ví. Tenhle proces, bohužel, na tu dálku trošičku odpadá, je to v tom komplikovanější. Potom se celé toto dílo odešlo sound designérovi. Buď je to Martin Hůla, který je autorem i veškerého toho zvukového obalu a ten opravdu skládá pro každý díl, který zvučí on, to je třeba dvakrát týdně, novou hudbu. Ty všechny zvukové stopy jinak mají k použití dva další kolegové, kteří pracují vlastně už s tím, co mají. Je to na nich, aby kreativně pracovali s tím, kam ten zvuk dají, kde bude významonosný, kde by naopak mohl být rušivý, kde by mohl být manipulativní – toho se samozřejmě vyvarováváme. Takže té práce je potom ještě hodně.

Ten finální první výsledek nám přichází třeba okolo půl jedenácté. My si to musíme celé přeposlechnout. V tu chvíli se tam často objeví, při té práci na dálku se nám to docela objevuje, že tam prostě zjistíme, že něco nefunguje nebo že nám někde nesedí nějaký zvuk, takže to musíme předělat, přemíchat... A to už se blížíme k jedenácté hodině, kdy je náš deadline, protože to končí služba i na iRozhlasu. My musíme potom napublikovat celý ten podcast, musí připadnout i kolegům v iRozhlasu, kteří ho publikují, aby vyšel v šest ráno druhý den. V tu chvíli my ještě musíme z toho hotového díla, které není ohraničeno stopáží... My se snažíme, aby to bylo okolo těch 20 minut, ale občas přesahujeme, když je relevantní ta zpráva a relevantní to téma, tak je to delší. A my musíme krátit na Český rozhlas Plus, kde se potom hraje ten podcast třikrát denně. Premiéru má v 8:30 ráno, takže vlastně z toho vytváříme ještě celé jedno další rozhlasové dílo. To o pravdu často končíme

prostě po půlnoci. No, a tak tím to končí a druhý den zase ráno začínáme s jiným tématem...

Vlastně ještě zajímavé na tom je, že ten podcast žije druhý den, protože se teprve dostává do éteru. Takže teprve vy s ním můžete pracovat na sítích, na webu, na Facebooku, na Twitteru na něj chodí reakce. Nějakým způsobem se to téma posouvá. Takže jako je to trošku nekonečná práce. Jedete pořád v takové hodně intenzivní smyčce. (...)

Myslím si, že asi čisté zpravodajství se nedá říct, že by to bylo. Není to jenom zpráva, je to pochopitelně někde na rozmezí zpravodajství a publicistiky. Zaznívají tam hodně často analýzy. O to se docela snažíme, aby to bylo opravdu analytičtější, abychom vysvětlovali kontext, to byla i ambice toho podcastu. Ale je vidět, že opravdu kreativita nebo ty technologie se posouvají a umožňuje to používat i jiné vyjadřovací prostředky, které bychom možná v klasickém zpravodajském rozhlasovém pořadu nepoužili. Tak tady my si je možná můžeme trochu dovolit. A zrovna to je ta hudba. To je prostě prostředek, který je vlastně vypůjčený jako kdyby z nějakých rozhlasových dramát, dokumentárního pásma atd. Takže mně přijde, že my hodně kombinujeme a fúzujeme.

Získali jste několik ocenění – například v soutěži Podcast roku. Čím si to vysvětlujete? Čím je podcast Vinohradská 12 tak výjimečný a proč ho lidé poslouchají?

Určitě asi byla výhoda toho, že jsme začínali jako jedni z prvních. Ale na druhou stranu v tu chvíli tolik lidí podcasty neposlouchalo. Myslím, doufám pevně, že to je i tou pečlivou prací, kterou do toho fakt vkládáme, že za tím jsou hodiny a hodiny práce. My to bereme tak, že máme velkou úctu k tomu času toho posluchače, že prostě opravdu přemýšlíme potom nad každou minutou. Není to tak, že bychom si řekli: „*Ale tak podcast si to může dovolit, tak teď uděláme díl, který bude mít hodinu.*“ Ono je pěkně těžké zprodukovat celou hodinou tak, aby zněla dobře. Takže doufáme, že toto všechno se v tom zrcadlí.

Jinak obecně – trošku se to teď používá jako takové klišé, ale já si myslím, že to je pravda ve vztahu k audio – to audio je prostě intimní médium. Je to prostě úplně jiný zážitek. Rádio většinou jsme se sluchátky neposlouchali, mobil se sluchátky posloucháme tam, kde můžeme poslouchat ten podcast. Na té druhé straně mluví někdo přímo ke mně. Když já jsem třeba posluchač podcastu, tak si mnohem víc připadám součástí té diskuse, té konverzace. Mám větší pocit, že se ten moderátor ptá třeba za mě nebo že se zeptá tak, jak

já bych se ptala. Tak to je obecný princip, jak samozřejmě funguje i rádio, ale zároveň si myslím, že je umocněno tou technologií, která je přímo do uší, ta intimita v tom hraje roli.

Víte, kdo váš podcast poslouchá? Řekněme věk, pohlaví, vzdělání...

Ta možnost v tuto chvíli pro nás je spíš omezená. My máme představu, že to jsou lidé, kteří chodí na iRozhlas. V tuto chvíli je možné získat rozpad čísel, jestli máte nejvíce posluchačů na Spotify nebo Apple Podcasts anebo třeba na webových platformách nebo v nějakých dalších providerech. To se zjistit dá. A co se týče věkového rozložení – nás poslouchá pravděpodobně spíš mladší posluchačstvo, ale to nijak ověřené nemáme. My jsme jenom jednou jedinkrát v té naší historii využili reklam. To bylo jednou na Spotify jako relativně v úvodu a tam se dozvíte potom, kdo vás poslouchal. Tak to byli většinou mladí lidé. Ale já si zdaleka nemyslím, že to tak musí ještě nutně být, protože to už je i třeba rok a čtvrt zpátky, to už jako docela dlouhá doba. Teď jsem možná řekla nepřesný údaj, ale už je to přece jenom delší doba. Myslím si, že se to posluchačstvo také hodně mění.

Na každý pád určitě to jsou lidi, kteří nás prostě poslouchají a umí poslouchat podcasty, z druhé strany se ještě k tomu přidávají posluchači, kteří nás poslouchají i skrze Český rozhlas Plus, tedy i na vlnách rozhlasu. Takže se tam kombinuje vlastně dvoje posluchačstvo a je docela zajímavé to porovnávat. (...)

Samozřejmě není to nic reprezentativního, je to jenom z reakcí, které nám přicházejí třeba do e-mailů nebo přicházejí kolegům v Českém rozhlasu. Ale je zajímavé, jak třeba i ti posluchači jinak reagují na různé inovativní prvky. Třeba se nám stalo, že rozhlasoví posluchači konkrétně na Českém rozhlasu Plus, kde si lidé velmi váží a jsou rádi, že tam není žádná hudba, že to je opravdu stanice mluveného slova, tak v některých případech ne úplně pozitivně reagují na ten sound design, na tu hudbu. Třeba si stěžují, že je buď příliš nahlas nebo že je ruší. Na druhou stranu tady máme potom posluchače v tom webovém prostředí, v těch aplikacích, kteří jsou velmi spokojení, a naopak nás žádají, abychom vydali tu hudbu úplně separé, abychom udělali CD jenom z podkresů, které používáme ve Vinohradské 12. Takže je na tom vidět, že to posluchačstvo je velmi pestré. (...)

My se pořád budeme snažit – a samozřejmě se snažíme – vycházet vstříc. My nad tím hodně přemýšlíme. Ve chvíli, kdy si stěžovali třeba posluchači na vlnách Českého rozhlasu Plus, pár jich bylo, nebylo jich nějak mnoho, že ta hudba je příliš nahlas, tak my ji

prostě tlumíme. Ale tam je to zřejmě ještě jinými technologickými otázkami, které se týkají přímo vysílání toho signálu, které s námi možná nemají až tak co do činění, nad tím zrovna pátráme... Ale jo, určitě se snažíme vycházet vstříc lidem a přemýšlíme o tom, které postupy fungují, které postupy nefungují. Třeba nám se některé ani samotným neosvědčily a od některých ustupujeme. Prostě někdy si i říkám, že samozřejmě být minimalistický je často lepší než nějak extrémně pracovat s hodně bohatými vrstvami těch zvuků, ve kterých se prostě posluchači začnou ztrácet nebo se v nich přestanou orientovat. Takže na toto všechno my určitě myslíme. (...)

Já si myslím, že původní plán byl vyjít vstříc posluchačům, kteří neposlouchají rozhlas, protože audio se v tuto chvíli šíří i jinak než jenom po rozhlasových vlnách. A cílem rozhlasu tím zpravodajským podcastem bylo vyjít vstříc těmto lidem, protože poptávka po audio byla. Proč by ji Český rozhlas neměl jako veřejnoprávní rádio nabídnout? A to se vlastně ten podcast snaží plnit. Teď se ukazuje, že lidí, kteří o audio mají zájem, a přitom neposlouchají rozhlas, je docela hodně. To se ukazuje na popularitě všech různých audio aplikací typu Clubhouse a další. Takže z tohoto hlediska se asi dají kvalifikovat ti naši posluchači jako lidé, kteří prostě mají zájem o audio, mají zájem o svět kolem sebe, o kontext, o nějaké plnější koncepčnější informace, které my se jim snažíme tím podcastem dodávat.

Pozorujete za ty téměř dva roky vývoj vašeho podcastu? Ať už personální, technický nebo například co se posluchačů týče?

Určitě. Myslím si, že některé ty procesy, které jsme zapojili, jsou hladší, jednodušší, jdou nám rychleji od ruky. Myslím si, aspoň doufám, že lépe pracujeme s těmi zvuky. Že si to dokážeme mnohem plastičtěji a lépe představit. Když si to představíte... tak je to vlastně obrovský skok pro nás. Všichni jsme byli z rozhlasu, takže jsme znali práci s audiem, ale najednou jsme byli před variantou, že máme začít přemýšlet úplně jinak. A bylo docela těžké se to naučit a je to pořád těžké. Prostě přemýšlet, neupadat do nějakých stereotypů. Jak jsem zmiňovala – pracujeme s psaným textem, tak občas se nám ukazuje, že si člověk odvykne přemýšlet v tu jednu konkrétní chvíli o tom audiu, jakože ho musíte mít pořád na paměti, musíte se snažit opravdu přistupovat k těmto věcem kreativně. Myslím si, že jsme se v tom obrovsky posunuli kupředu za ty dva roky. Myslím si, že ten tým je fantastický, naprosto fantastický. Prostě to je takové štěstí s těmi všemi lidmi pracovat. Jsou chytrí, jsou prostě neskutečně kreativní, nápadití a aktivní, akční, takže v

tom ohledu je to úplně báječné a myslím si, že v tom ta práce se posunula strašně kupředu. Jestli je na tom co zlepšovat? Určitě. Já si myslím, že prostě vždycky nějaká inovace může přijít. Hlavně si myslím, že může přijít i v tom vyprávění, v tom, jakým způsobem zrovna podáváme ty informace. A to už jde zase ale nejenom za tou formou, ale to jde i za tím obsahem. To jde za tím, jakým způsobem pracujeme s žurnalistikou třeba i v Českém rozhlasu, protože mi akcentujeme hlavně žurnalistiku Českého rozhlasu. Takže tam si myslím, že prostě je pole neprobádané. Tam je spousta věcí, které se ještě dají měnit, zlepšovat.

Jak vidíte budoucnost Vinohradské 12? Co byste si přála?

Abychom se nezhroutili (*smích*) a abychom to vydrželi. Já bych si přála, aby se nám dařilo jednak udržet tu kvalitu, kterou jsme teď nasadili, aby se nám dařilo, zavádět i některé třeba nové kreativní postupy, co se týče toho audia. Pořád si myslím, že je obrovský prostor v tom, jak se dá pracovat s tím zvukem, jak se dá řídit za sebe, dá se pracovat s pauzami, s tichem, jako to jsou všechno výrazové prostředky... Tam se ta práce dá určitě probádat. Ale to hlavní si myslím, že je v obsahu, že je v tom, jaké věci vyprávíme, jak je vyprávíme, jak je máme zreportované a jak jsme schopní podat. Prostě jestli to vyprávění – teď je hrozně populární i v českém kontextu slovo *storytelling* – tak jestli my jsme schopní nějakého poutavého, svěžího *storytellingu*, jako toho pohledu na věc, prostě toho, jakým způsobem to téma je možné podat. A tam si opravdu myslím, že tam nás čeká ještě spousta práce.

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru s Matějem Skalickým (13. 2. 2023)

Vinohradskou 12 tvoříte s novým týmem už skoro rok a mě zajímá, jak vy sám byste ten podcast charakterizoval.

Zpravodajský podcast Českého rozhlasu. Je založen na kontextuálním výkladovém rozhovoru, který má zhruba 20 minut a který obsahuje sound design, archivní klipy a nějakou narativní strukturu, na které si zakládáme, protože se snažíme ty příběhy vyprávět. Myslím, že to vyprávění – jako to sloveso „vyprávět“ – je strašně zásadní pro to, jaký podcast vytváříme.

Takový byl podcast Vinohradská 12 už za vedení Lenky Kabrhelové. A mě zajímá, jak se podle vás změnil za vašeho působení.

Já si myslím, že ho děláme trošku jinak. Ale je hrozně složitý měnit ten formát jako takový, protože je převzatý, je to převzatý formát z The Daily. Je to něco, co vytvořil někdo úplně jiný a my jsme si ho v Česku jenom nějakým způsobem adaptovali a trošku jsme si ho přetvořili k obrazu svému. Je těžké vycházet z toho základního. To znamená – uděláte rozhovor a tam, kde se vám to hodí, tak dáte buď hudbu nebo nějaký archivní klip. Já si myslím, že změny jsou v nuancích, změny jsou ve zvukovosti. My se snažíme hrát si s hudbou trošku jinak a víc, snažíme se podle mě víc propojovat. Myslím, že to je jedno z těch zásadních slov, které tady na poradě často padá. Snažíme se výrazněji propojovat výpovědi respondentů s tím sound designem a archivními klipy. Nejsou to nutně tak velký ostrůvky, které dělávala Lenka. To znamená, že máte respondenta, který mluví, mluví, mluví, a pak tam najednou na minutu a půl vyjede montáž několika zvuků s hudbou. To děláme taky, ale když děláme například díly o sportu, snažíme se dlouhé výpovědi rozdělit na odstavce tak, že když se někde bavíme o tenise, tak tam prostě zazní rána rakety a míčku. Oddělí to ten odstavec opticky, ale zároveň i zvukově, graficky. To znamená, že to je stravitelnější a třeba pak tam vyjedeme hudbu a podtrhneme tím nějaké vyjádření. Pasáže jsou více propojené a nejsou natolik oddělené těmi ostrůvky jako dřív. Ale jsou to nuance, které jsou podle mě postřehnutelné nám, baví nás to. Podle mě to spousta posluchačů ocení tím, že se jim podcast hezky poslouchá, ale že by přesně vystihli ty momenty, které se změnily... To pochybuji. Myslím, že jsme si to přivlastnili tak, jak se nám to líbí dělat. Známe ten formát, víme, jak se to má dělat, ale děláme to trošku po svém.

Před dvěma lety mi Lenka Kabrhelová říkala, že akcentuje především práci Českého rozhlasu a jeho zpravodajství. V tom pokračujete?

Já si myslím, že to jedna ze zásadních rolí zpravodajských podcastů, aby akcentovaly práci mateřského média. Dělají tím reklamu a dává to prostě smysl. Je to logické, máte ty kolegy tady přes chodbu. Je to vlastně další prostor pro to rádio, kde může uplatnit svá témata a své novináře. Ale neděláme to tak důsledně, jako to dělali oni. Obecné stanovisko je takové, že je důležité, abychom třeba investigativní témata, která se vytváří v rámci toho média, tím podcastem propagovali. V momentě, kdy dělá vlastní téma jiná redakce, tak nám je úplně jedno, že to dělá jiná redakce. Využijeme ty hosty! Změna oproti Lence je, že teď jsme v období, kdy těch podcastů je strašně moc. A každé médium už má vlastní podcasty a my v momentě, kdy zveme lidi z jiných médií – ne že bychom nechtěli, my rádi pozveme všechny – zvažujeme, jestli dává smysl pozvat lidi, kteří mají vlastní podcast, do našeho podcastu. Pak už to funguje trošku jako podcastová fúze a lidé to můžou vnímat jako formu nějakého partnerství nebo spolupráce a ty podcasty by si spojovali. A to my nechceme. Takže se vracím oklikou k tomu, že spíše zveme analytiky, historiky, sociology... Než abychom třeba sahalí do ostatních médií a než abychom zvali novináře od nás, kteří tomu tolik nerozumí.

Za Lenky se to nedělo, ale – jak říkáte – vy do svého podcastu zvete už i například analytiky nebo komentátory. Je to tedy pořád zpravodajský podcast?

Je to zavádějící označení. Víím, že když jste se ptala na tu charakteristiku, tak jsem to sám řekl, ale je to hrozně zavádějící a v podstatě to není pravda. Já si myslím, že to nejsou plně zpravodajské podcasty, jsou to podcasty na zpravodajská témata. Je to totální publicistika a samozřejmě, že mnohdy i v mém podání. Ale určitě to není zpravodajství.

Mluvili jsme o změnách v té vaší práci v porovnání s Lenkou. Dokážete říct, jak se změnila obecně ta značka Vinohradské 12? Její dosah nebo vnímání. Už tady zkrátka není Lenka Kabrhelová, která byla s tím brandem spojená, teď je tu Matěj Skalický. Posunul tu značku třeba i samotný Český rozhlas?

Myslím si, že nás rádio podporuje tak, jak podporovalo Lenku, a že s námi nadále počítá. Co se týče té změny... Podcasty jsou velmi intimní médium a nové médium. Zakládá si na tom, že je autorsky svázaný s jednou výraznou osobností. Vždycky to bylo spojené s Lenkou a teď si myslím, že je podcast poměrně úzce spojený se mnou. Ten

kruciální moment změny byl loni, dejme tomu tři měsíce, kdy si lidé samozřejmě musí nějakým způsobem zvykat. Pro mnoho z nich to bylo nepříjemné a přestali poslouchat, poslouchali jiné podcasty. Nebo si prostě zvykli. A my už teď můžeme říct – díky bohu – že si valná většina skutečně zvykla. Teď byla poslechovost historická, v lednu jsme měli největší rekord za celou dobu existence Vinohradské 12.

Máte nějaká konkrétní čísla?

Přes 2 miliony stažení, což nikdy nebylo za jeden měsíc. Takže na poslechovosti se to nijak extrémně neodrazilo, na zpětné vazbě se to nijak extrémně neodrazilo. My jsme udělali spoustu jiných kroků. Nevyjíždíme tolik mezi lidi, jako to dělá Lenka. Je to forma, která mě osobně se moc nelíbí jako propagace podcastu. Snažíme se více fungovat na sociálních sítích, zvolili jsme takové nové způsoby jako audiogramy a podobné věci, jak nás sdílet na Instagramu a jak se propagovat mezi tím mladším publikem. Jsme mnohem mladší tým, než byl ten Lenčin, takže je nám to možná i trošku bližší. Myslím, že to přechodné období bylo logické, ale tak, jak byla Lenka s podcastem úzce svázaná a trávila tím šíleně mnoho času a všichni si Vinohradskou s ní spojovali, tak pevně věřím a doufám, že to je tak teď se mnou.

Mluvili jsme o těch číslech... Je začátek února a přesně před dvěma lety mi Lenka říkala, že měl podcast za rok 2020 devět milionů stažení. Víte, kolik jste měli loni vy?

To se můžu podívat... V roce 2021 to bylo dvanáct milionů a my jsme měli loni osmnáct milionů stažení.

Lenka, když přešla do Seznamu, udělala podcast 5:59. Reagovali jste na něj nějak?

(...) My od září vydáváme ten podcast o půlnoci, ale nemá to žádnou spojitost s Lenkou. Už za jejího působení se ten podcast vydával ve dvě hodiny ráno v podcastových aplikacích. My to vydáváme už o půlnoci, a to z toho důvodu, že já to kontroluji a nechtěl jsem čekat do dvou. Zkontroluji to a jdu spát. To je jediný důvod, proč to vydáváme o půlnoci.

Vinohradská 12 se hrála na stanici Český rozhlas Plus v půl deváté. Teď se ale od února změnil koncept vysílání. Kdy se aktuálně vysílá?

Po zprávách v 10 hodin.

Ještě mě zajímá – a nemyslím to vůbec zle – proč právě vy? Odůvodnilo vám třeba vedení, proč do Vinohradské 12 nasadilo právě vás? A samozřejmě vím, že je to otázka spíše na ně, ale i tak se zeptám.

(se smíchem) Mě by to taky zajímalo. Já jsem měl jet jako zpravodaj do Spojených států a toto rozhodnutí přišlo v době, kdy už jsme byli domluvený, že tam budu střídat Jana Kalibu. Bylo to hrozně komplikované období, ten únor. Jako mladý člověk mám k podcastům prostě blízko a vedení vědělo, že se jim věnuji ve škole a že mě to zajímá. Zároveň věděli, že už končí pandemie a budu se potřebovat přeorientovat na něco jiného a že je možné, že se zkomplikuje návrat Honzy Kaliby ze Spojených států. To znamená, že mně se uvolní prostor na to, abych začal dělat něco jiného. A tím pádem mě oslovili asi dva nebo tři týdny předtím, než jsem začal podcast dělat.

To bylo narychlo.

Měli jsme dva týdny na složení týmu, bylo to strašný. *(smích)*

Jak se ten tým skládal? Navíc když teď vím, že na to byl tak krátký čas. Protože ten tým je poměrně mladý...

Je hodně mladý. Já jsem chtěl, aby byl mladý, ale zároveň, aby tam byli i zkušení lidé, kteří nás dokážou nějakým způsobem usměrnit v momentě, kdy bychom byli moc rebelský. Ale jsme hodně mladí – od 24 nebo 25 let až do 50 let. Ten tým se skládal pomalu a bylo to nervy drásající. Ale klíčový hráč byla hlavní editorka, která je teď na mateřské, Janetta Němcová, kterou jsem oslovil jako první a se kterou jsme ten tým dávali dohromady. Ale nebylo to během těch dvou týdnů, úplně všichni jsme se sešli v červnu. Trvalo to x měsíců, ale dělali jsme úplně nový tým. Jediní tu zůstali řešeršisté, kteří jsou zkrátka rozhlasoví, ale jinak odešli úplně všichni.

Ptala jsem se kdysi Lenky, tak abych měla případně nějaké srovnání... Jak vypadá ten jeden den tvorby podcastu? Chápu, že je to různé, ale tak obecně. Jak váš den od rána do večera postupuje?

Já myslím, že to je hodně podobný a ono se na tom ani nedá nic vymyslet. U standardního dílu, když nebudu brát žádné speciály, se snažíme natáčet kolem deváté nebo desáté hodiny. Hodně jsme to zkrátili oproti Lence. Nemyslím stopáž toho dílu, i když to taky. Děláme jednu verzi, oni dělali dvě – pro vysílání a pro aplikace. My děláme jenom jednu, protože jsme si prostě potřebovali ulehčit tu práci trošku. Oni to dělali dlouho do

noci často, to my jsme na začátku také dělali, ale už se nám to podařilo zkrátit. Skloubili jsme víc věcí dohromady a myslím, že jsem víc efektivní v té práci. Takže v devět v deset točíme, kolem jedné nebo druhé hodiny máme zhruba hotový scénář, v mezidobí se do toho vkládá zvukař a my mezitím dokončujeme tu tzv. košilku – to znamená titulky, fotky... My si fotky i titulky vkládáme do systému sami, to je změna, to Lenka taky nedělala. Připravujeme vstupy do vysílání, to oni taky nedělali. No a v třeba v pět v šest je první verze a kolem půl osmé jdeme domů. Což si myslím, že je třeba o dvě tři hodiny kratší proces, než měli oni.

Ano, to je.

Mám z toho velkou radost, ale trvalo nám to dlouho takto zkrátit, byl to boj. Myslím, že to není na úkor zjednodušení těch dílů, ty díly občas máme dost složité zvukově i klipově, ale nějak se nám to prostě podařilo skloubit všechno dohromady. Nechávám editory pracovat, vkládám se do toho až u nějaké kontroly, ale není to tak, že bych u všeho musel být. Myslím, že to nám trochu rozvázalo ruce. Věnuji se už třeba přípravě na druhý den v mezidobí, kdy se dělá tento díl. Já se od něj odpojím a pak se připojím až odpoledne, abych si to poslechl.

Taky stopáž je kratší. Lenka dělávala třeba i třiceti minutové epizody a pak to na Plus museli zkracovat. My děláme rovnou 24 minut. Jsou díly, které jsou delší, ale máme i naopak kratší například na 20 minut – pokud to jde do vysílání. Měli jsme několik dílů, které měly deset patnáct minut, ale to byly speciály, které nešly do vysílání.

Je Vinohradská 12 nejposlouchanějším podcastem rozhlasu?

Z těch původních asi určitě, stoprocentně. Ale v nějakém měsíci nás předstihl podcast Kriminálka.

Zajímá mě pro úplnost vaše novinářská kariéra, váš příběh.

Já jsem v rádiu začal dělat v sedmnácti letech ještě před maturitou. Začal jsem na zpravodajském webu, ještě to nebyl iRozhlas. Bylo to zpravy.web.rozhlas.cz, myslím a dělali jsme tam s Adamem Javůrkem, ten teď dělá analytika, a se spoustou zajímavých lidí, kteří jsou už úplně někde jinde... Třeba s Annou Kottovou, která tam zůstala za ta léta. To jsem dodělával teda ještě tu maturitu. Pak jsem začal studovat žurnalistiku a politologii v Hradci, to jsou moje vystudované dvě školy. Na FSV jsem pokračoval v magisterském a teď v doktorském programu. V rádiu jsem ze zpravodajského webu

přesl do domácí redakce a do zahraniční. Pak jsem žil ve Velké Británii nějaký čas a často přispíval do vědeckého pořadu Experiment. Jezdil jsem hodně po zahraničí jako Dánsko, Nizozemsko a Británie a točil jsem reportáže, to mě hrozně bavilo, to bylo úžasný. Vždy jsem se domluvil s nějakým muzeem, jel jsem se tam podívat a poslal jsem to jako reportáž do rádia. Bylo to skvělý, bylo to super. Pak jsem žil v té Británii, tak tam byl Brexit. Vrátil jsem se do Česka, byla pandemie, takže jsem dva roky dělal pandemického reportéra a pak jsem měl jet do té Ameriky a místo toho jsem tady v podcastu.

Na jak dlouho to je?

Jako ten podcast?

Vaše práce v podcastu.

To nevím. Když jsem do toho nastoupil, tak jsem si řekl, že to bude tak na půl roku a že pak pojedu do té Ameriky. Vlastně nevím, jestli tři roky, po kterých skončila Lenka, jestli to není takové období, kdy už má člověk fakt dost. Je to hrozně náročné, já nemám absolutně jiný život než ten podcast. Děláme to od pondělí do pátku a o víkendu přemýšlím, co bude další týden v podcastu. Ale baví mě to! Já si nestěžuji, baví mě to, ale nevím, jestli to jde dlouhodobě udržet. Je to postavené na tom jednom člověku. Těžko se vám bude tady střídat s někým jiným, protože já, když slyším svůj oblíbený podcast s někým jiným, tak já ho prostě neposlouchám. Mám to spojené s tím člověkem, takže teď je to založené na mně a tím pádem je to vyčerpávající. Dávám tomu ještě rok a budu čekat, až se otevře zpravodajská pozice v Londýně. Ta by mě lákala víc než ta Amerika. *(smích)*

A chuť zatím ještě je?

Já mám energie hrozně moc, jsem workoholik. Příšerný, jako fakt příšerný. A mě to prostě strašně baví. Naopak si myslím, že ze mě roste ten tým. Jsem takový urputný, že bychom měli být ještě lepší a vymýšlet lepší a zajímavější věci. Ale chuť je velká. Baví mě to.

A není to na druhou stranu svazující, že je to vlastně postavené na jednom člověku?

Člověk si třeba řekne: „Nemůžu odejít, lidi jsou na mě zvyklý...“

Jo, je to svazující. Ale takhle jsem nad tím extra nepřemýšlel. Jsem trošku sobec, takže myslím, že v jeden moment se prostě rozhodnu, že vás všechny tady miluju, ale chci dělat něco jiného. (...)

Mě to hrozně baví. Je to úplně jiná práce než ta rozhlasová. Pracujeme tady ve velmi úzkém týmu lidí, velmi dobře se všichni známe a spolupracujeme spolu nonstop. My tady spolu v podstatě žijeme, je to komunitní. Můžeme tu práci dělat, jak chceme. Navíc já jsem v téhle šílené rozhlasové struktuře úplně náhodně na podobné úrovni jako šéfové redakcí. Jinými slovy – já nad sebou nemám člověka, který by mi schvaloval práci. Ale já se se všemi radím, myslím, že to je hrozně důležité. Jsem svým pánem a takovou pozici nikde jinde v médiích moc nenajdete, to mě na tom strašně baví. (...)

Snažíme se být prostě zábavní, mladiství, snažíme se to trochu oživit, a to i tématy občas, které do podcastu dáváme. Ale v rámci těch zpravodajsko-publicistických podcastů si myslím, že si občas dovolujeme věci, které bych si ve zpravodajství Českého rozhlasu, v lineárním vysílání, nedovolil. Ale jsme v podcastu a ten funguje bez pravidel. Neexistuje, jak to máte dělat, to prostě zatím nikdo nenapsal a nefunguje nic takového. Takže je to hrozně svobodné. K tomu jsem chtěl vlastně dojít...

Takže jediné, co vám svazuje ruce, je kodex?

Určitě. Do něj se mimochodem za svoji práci v rádiu teď dívám nejčastěji.

Ale z hlediska podcastu je ten kodex podle mě pořád hodně vzdálený. Pořád je tam velký manipulační prostor...

Jako je, ale pořád ho musíme dodržovat. Teď naposledy jsme se na něj dívali, když jsme natáčeli s Andreasem Papadopulosem díl z Ukrajiny a já jsem přemýšlel, jestli na začátek té epizody dáme upozornění, že se objevují drastické zvukové záběry, které někoho můžou rozrušit. Zajímalo mě, jestli nám to při prezentaci násilí ukládá kodex. Nebylo to tam, ale hledali jsme si to. Jinak je podcast strašně svobodný – to je asi nejlepší charakteristika, ke které jsme měli dojít na začátku. Podcast je svobodné médium, svazuje nás jen ten kodex, ale to je dobře! Já jsem rád, že máme alespoň nějaká psaná pravidla, protože jinak bychom si mohli dělat úplně co chceme.

Má moderátor podcastu v něčem odlišnou práci od běžného moderátora třeba Radiožurnálu? Moderátor musí mít všeobecný přehled, dá se ale sledovat dění, když jste opravdu 12 hodin denně tady?

Já hlavně nejsem jenom moderátor. Jsem k tomu ještě produkční, uklízečka, šéf a já nevím, co všechno. Bez toho týmu bych byl úplně mizerný. Nastavili jsme si takový způsob práce, kdy mi s tím strašně pomáhají řešeršisté a editoři, protože být připravený každý den na dvacetiminutový erudovaný rozhovor skoro na jakékoli téma... To není jenom o politice, ale děláme epizody od rostlinného masa až po bojkot olympiády. (...)

Třeba ve vysílání bych si nedovolil říct, že něco nevím nebo že se ptám hloupě. Dnes řešíme bojkot olympiády, jako příklad, a já bych měl vědět, že se Mezinárodní olympijský výbor nějak vyjádřil. Měl bych to prezentovat do vysílání a zeptat se hosta, co si o tom myslí nebo jestli s tím souhlasí. Ale komunikace moderátora v podcastu je jiná. Já se prostě zeptám: „*Jak se na to dívá Mezinárodní olympijský výbor?*“ Věci, které bych měl vědět a prezentovat v lineárním vysílání, tak tady se jednoduše zeptám. Nebo při bojkotu olympiády v minulosti si určitě každý vybaví studenou válku nebo druhou světovou. Pokud máte všeobecný přehled, vždycky na něco přijdete. Ale já se teď v tom díle ptám: „*A stalo se to už někdy v minulosti?*“ Ptám se naivně, hloupě a lapidárně, ale vědomě. A myslím si, že to tak je v pořádku a že to tam patří. Proč? Protože to je kontextový výkladový rozhovor a já potřebuji, aby to odvyprávěl ten člověk. Snažím se upozadit tu svojí roli jako člověka, který by o tom měl vědět. Je to také díky tomu, že my nejsme konfrontační. My děláme rozhovory s expertními hosty, ne s aktéry. Nezeptal bych se (Lubomíra) Zaorálka na postavení Českého olympijského výboru, řekl bych: „*Souhlasíte nebo ne?*“ Ale v podcastu si to můžu dovolit. Měli jsme tu dnes sociologa sportu a zeptal jsem se ho na to postavení. Ať mi to řekne on. Je to prostě odlišná role. Navíc si můžu vědomě dovolit na spoustu témat říct, že to nevím a že chci vědět víc. Je to expert a já od něj chci ty věci vědět, byť to třeba všechno vím, tak to chci slyšet a chci se zeptat tak jednoduše, jak by se zeptal člověk, který nás poslouchá a třeba o tom nic neví.

Takže v podstatě moderátor podcastu skoro dostává toho původního významu slova moderátor...

A jaký je to původní význam?

Že má vést diskusi, kde vysvětlují ostatní. Tady sice sedí jeden člověk, ale opravdu to vysvětluje. Jste moderátor, který jen usměrňuje to, kdo co bude říkat.

Ano, ano. Samozřejmě v závislosti na kodexu a hodnotách Českého rozhlasu, které dodržujeme a ctíme, se ho snažím nějakým způsobem usměrňovat. Kdyby ten expert někam sklouzával. Byli tady hosté, kteří třeba nějakým způsobem naráželi na kampaň Andreje Babiše před prezidentskými volbami 2023 a dávali to do spojitosti s médii. Tak já se samozřejmě v ten moment ohražuji, že média jenom reflektují lživou a manipulativní kampaň toho dotyčného kandidáta atd. Takže do toho vstupuji a koriguji to, ale posouvám toho člověka většinou jen otázkami dál. Proč? Z jakého důvodu? Stalo se to už někdy? Myslíte si, že to tak je? Ty otázky nebývají moc dlouhé. Dlouhé je mám sice většinou napsané, ale ptám se krátce a jednoduše. Snažím se, aby odvyprávěli ten příběh oni a všechno to dopředu vědí. To je taky rozdíl mezi vysíláním a námi – my neposíláme témata. Je to zase dané tím, že neděláme konfrontace. Já posílám schválně, byť jsem nad tím na začátku eticky přemýšlel, celé otázky. Hosté dostanou deset nebo patnáct otázek, ale neříkám, že pak všechny dodržíme. Organicky se doptáváme, ale dostanou je, aby si mohli udělat přípravu. Je potřeba, aby na každou otázku měli odpověď. A i kdyby ta odpověď byla: „*Nevím, neznám,*“ a s tím mají často problém. Oni říkají: „*To nevím!*“ A já: „*Tak to řekni.*“ Autenticita, intimita a opravdivost – to jsou důležité podcastové charakteristiky. A to se tady snažíme dodržovat a ctít.

Příloha č. 4: Otázky na Ondřeje Suchana (23. 3. 2023)

Byl odchod Lenky Kabrhelové a jejího týmu pro Český rozhlas překvapivý? A jak moc nepříjemnou zprávou?

Obecně odchod každého kvalitního novináře je nepříjemný. Tady jich odcházelo hned několik. Hlavně Lenka Kabrhelová a Pavel Vondra, což byla velká ztráta. Nepříjemné samozřejmě bylo i to, že odcházel tým jako celek, což není běžné. Nestačí tedy jen nahradit moderátora nebo editora a pokračovat v nastaveném workflow. Měnilo se úplně všechno a za pochodu. Dali jsme si cíl, že chceme jet prakticky bez přestávky, ihned navázat. Mnoho lidí, kteří tehdy připravovali podcasty, tvrdilo, že je to prakticky nemožné. Chtěli jsme ale pravidelným posluchačům Vinohradské 12 hned nabídnout pokračování, protože riziko, že si najdou jiný podcast, bylo velké. Taky jsme věděli, že tým odchází do Seznamu tvořit stejný podcast, který chtějí spustit už za měsíc. Takže čas nebyl. Nepříjemné bylo i to, že jejich odchod nepřišel v úplně příznivou dobu – odcházel zároveň i šéfredaktor iRozhlasu Radek Kedroň, navíc začínala válka na Ukrajině. Na druhou stranu to bylo období s velkou zpravodajskou událostí, kdy si posluchači ověřili, že i nový tým bude nabízet kvalitní zpravodajský podcast a zůstali u nás. Samozřejmě v tom hrála velkou roli obrovská vůle a zarputilosti nového týmu v čele s Matějem.

Proč vedení Českého rozhlasu vybralo jako následníka Lenky Kabrhelové právě Matěje Skalického?

Výběr byl, abych řekl pravdu, složitý. Tlačil nás čas. Dali jsme dohromady interní mini tým, který mi měl pomoci vytipovat nového moderátora (nebo moderátory), editory, zvukaře. Měli jsme dvě varianty. Stavět tým od editora „producenta“, nebo zase od moderátora. A ten mohl být zvenčí nebo zevnitř rozhlasu.

Matěj byl připravený jet jako zpravodaj do USA, přesto jsme ho na jedno setkání toho týmu pozvali. Zaprvé, aby nám dal tip na lidi zvenčí. Zadruhé, jestli by ho to zajímalo – tedy myšleno, jestli by ho zajímalo natočit pilot. On tehdy hodně chtěl do USA, ale tohle ho lákalo. Říkal, že to jsou dvě nejlepší nabídky, který může člověk v rozhlase dostat. Původně fakt mělo být výběrové řízení. Ale pak jsem nad tím přemýšlel a nechal udělat díl jen s ním, protože jsme neměli čas. Zbýval asi měsíc a bylo potřeba stavět celý tým. Navíc jsem byl hodně přesvědčený, že to zvládne. Protože splňoval předpoklady, který by měl moderátor tohoto druhu mít. Tedy podle toho, co mi o podcastech říkali lidé, kteří jim,

na rozdíl ode mě, rozumí.

- 1. Umí se ptát*
- 2. Umí pracovat se zvukem (to má po tátovi)*
- 3. Je uvěřitelný pro cílovou skupinu – je zástupcem té skupiny*
- 4. Je pracovitý a ctižádostivý, bude chtít uspět*
- 5. Zná prostředí Českého rozhlasu, včetně archivů*

Otazník byl, jestli se podaří sestavit tým. Zvlášť, když kladl důraz na to, že spolutvůrcem – editorem musí být žena. A to z mnoha důvodů – tím hlavním byl ale výběr různorodých témat. Takže nakonec jsme vsadili na jednu kartu. Protože splňoval zadání. A vyplatilo se. I přes větší konkurenci podcastu rostou čísla. V lednu jsme měli 2 miliony stažení. Ale přiznávám, že jsme měli štěstí, že se Matěj do toho takhle položil, protože ty začátky vůbec neměl lehké.